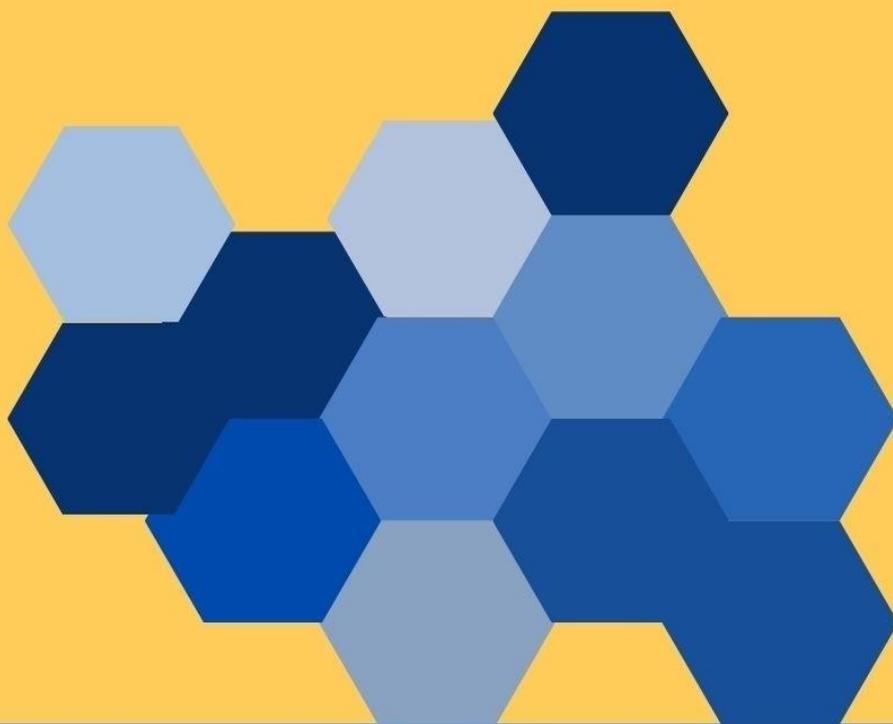

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาโรฮ์สเทอร์น

ISSN: 2651-107X (Online)

ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (กันยายน 2564 - ธันวาคม 2564)

สารบัญ

➤	บทบรรณาธิการ	ณ
➤	บทความวิจัย	
	กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนาของผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่ ภิรมณ มณีธร	1
	การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ สถาพงษ์ คงสมพงษ์ พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์ และ พัชรีวรรณ กิจมี	19
	ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีการจดจำใบหน้า พฤกษ์ไพโร เฟิงพารา	32
	คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ภูษิตย์ วงษ์เล็ก วลัยยา ชูประดิษฐ์ และ ภูวกร อนันตรักษ์	46
	แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบอกเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬา ภูมิภาคไทย พิชัยณรงค์ กงแก้ว	60
	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน พรพิสุทธิ์ ดวงเงิน	78
➤	บทความวิชาการ	
	การเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ รัชตพล ชัยเกียรติธรรม	101

เจ้าของ:

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ความเป็นมา:

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จัดทำในรูปแบบวารสารฉบับพิมพ์ (Print) (ISSN: 1905-9590) ในระหว่างปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2561 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (ปีที่ 8 ฉบับที่ 2) ได้เริ่มจัดทำวารสารในรูปแบบออนไลน์ (Online) (ISSN: 2651-107X) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในสาขาวิชาการบริหารธุรกิจและการจัดการ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ นิเทศศาสตร์ศิลปศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ได้เปลี่ยนกำหนดออกจากเดิม ราย 3 เดือน (4 ฉบับ/ปี) เปลี่ยนกำหนดออกเป็น ราย 4 เดือน (3 ฉบับ/ปี) ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม และ ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม ตั้งแต่ฉบับที่ 15 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2564 เป็นต้นไป ทั้งนี้กำหนดออกเดิมของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นในปีที่เริ่มตีพิมพ์ ปี พ.ศ. 2550 มีกำหนด ออกราย 6 เดือน (2 ฉบับ/ปี) ฉบับที่ 1 เดือนมิถุนายน – เดือนพฤศจิกายน และ ฉบับที่ 2 เดือนธันวาคม – เดือนพฤษภาคม ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 วารสารได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็นราย 3 เดือน (4 ฉบับ/ปี) โดยเริ่มตั้งแต่วารสารปีที่ 9 ฉบับที่ 1 เป็นต้นไป ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือนพฤษภาคม – เดือนกรกฎาคม ฉบับที่ 2 เดือนสิงหาคม – เดือนตุลาคม ฉบับที่ 3 เดือนพฤศจิกายน – เดือนมกราคม และ ฉบับที่ 4 เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนเมษายน และเพื่อหลีกเลี่ยงการตีพิมพ์วารสารข้ามปีในฉบับเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2559 จึงได้เปลี่ยนกำหนดออกอีกครั้ง โดยเริ่มฉบับที่ 1 ในเดือนมกราคม - มีนาคม และไปสิ้นสุดฉบับที่ 4 ในเดือนตุลาคม – ธันวาคม

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจัดพิมพ์บทความวิชาการ (Academic Article) บทความวิจัย (Research Article) บทความปริทัศน์ (Review Article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษโดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 ท่าน ปัจจุบันวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการยอมรับให้อยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI: Thai Journal Citation Index Centre) กลุ่มที่ 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อเป็นสื่อกลางในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในสาขาวิชาการบริหารธุรกิจและการจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีคุณภาพซึ่งสามารถแสดงถึง

ประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีเพื่อให้นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประโยชน์ในเชิงปฏิบัติที่นักปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมและชุมชน

2. เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยและนำเสนอผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษา

ขอบเขต:

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นรับพิจารณาบทความวิชาการ (Academic Article) บทความวิจัย (Research Article) บทความปริทัศน์ (Review Article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษภายใต้เงื่อนไขว่าจะต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน (ยกเว้นรายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์) และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น กรณีบทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ผู้เขียนต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมาได้มีส่วนเพิ่มเติมหรือขยายจากบทความเดิม นอกจากนี้ผู้เขียนยังต้องระบุในบทความว่าได้เผยแพร่บางส่วน of บทความดังกล่าวไปแล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว

● ขอบเขตของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจะครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. บริหารธุรกิจและการจัดการ
2. เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ศึกษาศาสตร์
4. รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
5. สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์:

ศาสตราจารย์ ดร. ปรัชญา เวสารัชช์

อุปนายกสภามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช

กรรมการสภามหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ที่ปรึกษา:

ดร. กิตติพัฒน์ สุวรรณชิน

อธิการบดี

ดร. ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

บรรณาธิการ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์กร จันทราช

มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

กองบรรณาธิการ:

รองศาสตราจารย์ ดร. พีรพล ศิริพงษ์วุฒิกกร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร. วิภาวี ธรรมาภรณ์พิลาศ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. นิสิต พันธมิตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ เอมอร ชิตตะโสภณ	ข้าราชการเกษียณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
รองศาสตราจารย์ วรณวดี ม้าลำพอง	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ บุญสาธ	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ขนิษฐา เสถียรพระกุล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญญาพัสดุ กล่อมจงเจริญ	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระพันธ์ อะนั้นชัยวัช	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐติญา บุญวิรัตน์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานพ ชุ่มอ่อน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศราวุธ พงษ์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
อาจารย์ ดร. พัชรวิพรรณ กิจมี	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทร์จิตร์ เจริญศิริ	เลขานุการ

กองจัดการ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สืบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
--	--------------------------

นโยบายการจัดพิมพ์:

กำหนดออกเป็นราย 4 เดือน (3 ฉบับ/ปี) ดังนี้

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน)

ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนสิงหาคม)

ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม)

จำนวนบทความในแต่ละฉบับ

จำนวนบทความที่เผยแพร่ในวารสารแต่ละฉบับไม่เกิน 10 บทความ

จริยธรรมการตีพิมพ์:**บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน:**

1. ผู้เขียนต้องรับรองบทความที่เสนอมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ นั้น เป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

2. ผู้เขียนต้องเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่บทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ โดยต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมามีส่วนเพิ่มเติมหรือส่วนขยายจากบทความเดิม และได้เผยแพร่แล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว
3. ผู้เขียนต้องอ้างอิงแนวคิดและข้อความต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่ของผู้เขียน รวมทั้งต้องรับผิดชอบในการขออนุญาตใช้ภาพ และแผนภูมิ หรือขอลิขสิทธิ์จากงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น
4. ผู้เขียนที่ปรากฏชื่อในบทความทุกท่านต้องมีองค์ประกอบครบ 3 ข้อ ดังนี้ (1) มีส่วนร่วมในการสร้างโจทย์วิจัยและวางแผนการวิจัย เก็บข้อมูล หรือวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล (2) มีส่วนร่วมในการเขียนหรือตรวจสอบบทความวิจัยอย่างมีส่วนร่วมในเชิงปัญญาของเนื้อหางาน (ไม่ใช่ตรวจเฉพาะภาษาหรือรูปแบบ) และ (3) ได้อ่านและรับรองต้นฉบับบทความสุดท้ายก่อนส่งไปตีพิมพ์ ผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในลักษณะอื่น ๆ ควรได้รับการกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ
5. ผู้เขียนทุกท่านต้องได้อ่านและยินยอมให้มีการส่งบทความมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งยินยอมที่จะรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่
6. ผู้เขียนทุกท่านต้องเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งอาจมีผลสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อเนื้อหาที่ปรากฏในบทความ แหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยหรือการจัดทำบทความจะต้องถูกกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ
7. ผู้เขียนต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารที่กำหนดไว้ในคำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน
8. ผู้เขียนต้องเขียนบทความที่แสดงถึงคุณภาพทางวิชาการและองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงทฤษฎีและในเชิงปฏิบัติ การนำเสนอเนื้อหาที่มีความชัดเจนและถูกต้อง
9. ผู้เขียนมีหน้าที่แจ้งต่อวารสารและบรรณาธิการ หากพบข้อความผิดพลาดที่มีความสำคัญในการวิจัยภายหลัง หรือพบความไม่ถูกต้องในงานที่ตีพิมพ์ เพื่อปรับแก้บทความให้มีความถูกต้องหรือถอนบทความหากจำเป็น

บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ:

1. ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เปิดเผยข้อมูลบทความที่อยู่ระหว่างพิจารณาแก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องและต้องไม่ใช่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว
2. ผู้ทรงคุณวุฒิมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลและผลประโยชน์ทับซ้อนของบทความ เช่น เป็นบทความที่ตนมีส่วนร่วม หรือรู้จักผู้เขียนเป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถพิจารณาประเมินบทความโดยอิสระได้ และผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งบรรณาธิการทราบ และถอนตัวจากการพิจารณาบทความ
3. ผู้ทรงคุณวุฒิควรรับพิจารณาบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะด้วยความเป็นธรรมและปราศจากอคติ ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิควรละเอียดและสร้างสรรค์เพื่อช่วยให้ผู้เขียนบทความสามารถพัฒนาบทความของตนต่อไปได้ แม้ว่าบทความนั้นจะมีคุณภาพไม่ดีและถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ก็ตาม

4. ผู้ทรงคุณวุฒิควรส่งผลการประเมินตามกำหนดเวลา หากมีเหตุขัดข้องในช่วงระยะเวลาพิจารณา ควรแจ้งบรรณาธิการโดยทันที

5. ผู้ทรงคุณวุฒิควรระบุงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่ผู้เขียนไม่ได้อ้างอิงไว้ในบทความ และผู้ทรงคุณวุฒิควรแจ้งต่อบรรณาธิการ หากทราบว่าบทความที่พิจารณามีส่วนใดส่วนหนึ่งที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกับบทความที่อยู่ในการพิจารณาของวารสารอื่นหรือสิ่งพิมพ์อื่นใด

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ:

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคูณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร
2. บรรณาธิการต้องพิจารณาบทความจากเนื้อหาทางวิชาการโดยปราศจากอคติในเรื่องคุณลักษณะใด ๆ ของผู้เขียนหรือสังกัดของผู้เขียน รวมทั้งต้องป้องกันไม่ให้ผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้เขียน ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ และบุคคลในกองบรรณาธิการ
3. บรรณาธิการต้องตีพิมพ์บทความที่ผ่านกระบวนการพิจารณาล้นกรองบทความแล้วซึ่งพิจารณาจากคุณภาพทางวิชาการและมีประโยชน์ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ ความทันสมัย และเนื้อหาสอดคล้องกับขอบเขตของวารสารรวมทั้งเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน
4. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งต้องควบคุมให้กระบวนการพิจารณาล้นกรองบทความเป็นไปโดยปกปิดทั้งด้านผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Double-Blind Process) ด้วยความยุติธรรม
5. บรรณาธิการต้องตรวจสอบบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ด้านการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) โดยใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ และหยุดกระบวนการพิจารณาล้นกรองบทความทันที หากพบการคัดลอกผลงานผู้อื่นในระหว่างกระบวนการฯ และติดต่อผู้เขียนเพื่อขอคำชี้แจงประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์เผยแพร่บทความนั้น
6. บรรณาธิการตรวจสอบบทความที่สงสัยว่ากระทำผิดจริยธรรมทางวิชาการเพื่อแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมนั้น ด้วยความรอบคอบ แม้ว่าบทความนั้นจะได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้การปฏิเสธบทความด้วยเหตุผลทางด้านจริยธรรมจะต้องมีหลักฐานที่ชัดเจน

สถานที่ติดต่อ:

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
120 ถ. มหิตล อ. เมือง จ. เชียงใหม่ 50200
โทร. 053-201800-4 ต่อ 1231 โทรสาร. 053-201810
E-mail: feujournal@feu.edu
URL: journal.feu.ac.th
URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

- ทักษะและข้อคิดเห็นใดๆ ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นทักษะของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยกับทักษะเหล่านั้นและไม่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของ กองบรรณาธิการ
- ความรับผิดชอบด้านเนื้อหาและการตรวจร่างบทความแต่ละบทเป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงฝ่ายเดียว
- ลิขสิทธิ์บทความของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตโดยตรงจากมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นลายลักษณ์อักษร

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการยอมรับให้
อยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รายนามคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Reviewer) ประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร. จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุดา ภูมิพันธ์ุ	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนา จันทร์เทาว์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ อินทสิงห์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์นต์ เอี่ยมอ่อน	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนกร สิริสุคันธา	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงนุช เกตุย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรวิภา ไชยสมคุณ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิริระ สมนาม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร. ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์	สถาบันนวัตกรรมการบริหารการศึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มานพ ชุ่มอ่อน	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ดร. ดำรงค์ศักดิ์ นภารัตน์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นวารสารที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการตีพิมพ์ เผยแพร่ ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ได้เปลี่ยนกำหนดออกจกเดิม ราย 3 เดือน (4 ฉบับ/ปี) เปลี่ยนกำหนดออกเป็น ราย 4 เดือน (3 ฉบับ/ปี) ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม และ ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม เริ่มตั้งแต่ปีที่ 15 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2564 นี้เป็นต้นไป

บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ฉบับนี้ในปีที่ 15 ฉบับที่ 3 (กันยายน 2564 – ธันวาคม 2564) มีบทความวิจัย จำนวน 6 บทความ และบทความวิชาการ จำนวน 1 บทความ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ บริหารธุรกิจ การจัดการ การเป็นผู้ประกอบการ การจัดการธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการศึกษา โดยบทความทั้งหมดผ่านกระบวนการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญประจำสาขา โดยวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น ได้รับการยอมรับให้อยู่ในฐานะข้อมูลดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กลุ่มที่ 2 สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์

บรรณาธิการ ใคร่ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิประจำกองบรรณาธิการ และผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะ สาขาวิชาทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ส่งเสริมกระบวนการพิจารณาถ้อยแถลงบทความให้มีประสิทธิภาพและ คุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงผู้เขียนทุกท่านที่ให้ความสนใจส่งบทความมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารฯ และหากท่านที่สนใจต้องการเสนอผลงานเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น สามารถจัดเตรียมต้นฉบับบทความตามรูปแบบของวารสารได้จากเว็บไซต์วารสารที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/about/submissions>

บรรณาธิการ
วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนาของ
ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่
Adaptive Strategies for Survival during the Coronavirus Pandemic of Tourism
Industry and Recreation Entrepreneurs in Chiang Mai Province

ภิมภณ มณีธร^{1*}
Peemaphon Maneetorn^{1*}

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
เลขที่ 202 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50300 ประเทศไทย
¹ Faculty of Management Sciences, Chiangmai Rajabhat University
202 Changphueak Sub-district, Mueang District, Chiang Mai Province, 50300, Thailand

รับบทความ: 12 กันยายน 2564

ปรับปรุงบทความ: 31 ตุลาคม 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 23 พฤศจิกายน 2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้รับผลกระทบจากการลดลงของจำนวนผู้ใช้บริการ อีกทั้งไม่สามารถดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างรายได้ในช่องทางปกติ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเลือกตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตามสะดวก คัดเลือกสถานประกอบการใน 5 หมวดธุรกิจ ที่เปิดกิจการตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีตัวตนในฐานะข้อมูลออนไลน์ สามารถดำเนินธุรกิจและกลับมาเปิดกิจการได้อีกครั้งภายหลังการระบาระลอกที่ 1 และระลอกที่ 2 และวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ คือ ทำการเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการทั้ง 5 หมวดที่สะดวกในการให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 16 ราย ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบกลยุทธ์และแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอดใน 4 ด้านสำคัญ ดังนี้ (1) กลยุทธ์การบริหารจัดการพบว่าธุรกิจมีการประเมินสถานการณ์ สำรวจทรัพยากรในกิจการ จัดทำแผนการใช้งบประมาณ พยายามรักษาเงินหมุนเวียนภายในกิจการให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน (2) กลยุทธ์ด้านการตลาดและการขาย พบว่า มีการปรับรูปแบบการดำเนินงานเพื่อสร้างรายได้ในช่องทางอื่นเพิ่มเติมในช่องทางออนไลน์ อีกทั้งยังพบการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ธุรกิจใหม่เพื่อสร้างรายได้และใช้แรงงานที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า (3) กลยุทธ์ด้านการจัดการด้าน

* ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)
อีเมล: s.maneetorn@gmail.com

เงินทุนและหนี้สิน พบว่าธุรกิจพยายามรักษาสภาพคล่องภายในกิจการเพื่อให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนมากที่สุด ลดรายจ่ายด้วยวิธีการเจรจาต่อรองกับภาคทุกส่วน พยายามรักษาเครดิตการค้าและความน่าเชื่อถือของธุรกิจอย่างเหมาะสม (4) กลยุทธ์ด้านการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและความเสี่ยงที่พบในช่วงวิกฤติ พบว่า มีการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ช่องทางสร้างรายได้อื่นเพื่อความอยู่รอด ด้านพนักงานพบการจ่ายเงินเยียวยา การจัดสวัสดิการอาหาร การลดระยะเวลาการปฏิบัติงานทดแทนการเลิกจ้าง และการสนับสนุนพื้นที่และสาธารณูปโภคอื่นในการสร้างอาชีพเลี้ยงตัวในช่วงวิกฤติที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการ วิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในช่วงวิกฤติ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่

Abstract

This research aimed to study adaptive strategies of a tourism and recreation entrepreneur, affected by a decline in customers and not being able to make income in a way as usual, in Chiang Mai. The data collected from in-depth interviews was used to conduct a convenience sampling method by selecting businesses in 5 business categories, which has been found for over 5 years with identification in online databases, that were able to run the business after 1st and 2nd waves of COVID-19. Besides, accidental sampling method, applied by gathering data from 5 business categories that were available to provide information in a total 16. The results found that the management strategies to survive in the pandemic can be divided into 4 major aspects as follows; (1) For management strategies, it was found that businesses made a situational assessment, explored business resources, prepared a budget plan, and attempted to maintain cashflow in the business to be sufficient in any operation. (2) For sales and marketing, It was found that a business tried to make income in a different way through online channel and also found the new business model adjustment to gain more revenue and cope with human resources worthwhile. (3) For capital and liabilities management, it was found that businesses tried to maintain cashflow so that the business can run with working capital as much as possible, and also reduced expenses by bargaining with all sectors as well as maintaining trade credit and reliability of the business appropriately. (4) For problem-solving and risk management during the crisis, it was found that the business started to adapt to gain income from the different channels for survival. For staff,

compensation, food welfare, shortening of working hours instead of substituting for a lay-off, and area and utilities support to be able to make extra income during the crisis.

Keywords

Tourism and recreation entrepreneur, The Coronavirus pandemic, Adaptive strategies for survival during the crisis, Chiang Mai tourism industry

บทนำ

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในภาคเหนือของประเทศไทย มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณคดีและวัฒนธรรมประเพณี จึงเป็นจุดเด่นที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศต่างเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่เพื่อเยี่ยมชมและสัมผัสถึงกลิ่นอายของวัฒนธรรมล้านนาเป็นจำนวนมาก รายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ นอกเหนือจากภาคเกษตรกรรมจึงมาจากภาคการท่องเที่ยวและนันทนาการเป็นหลัก โดยเฉพาะการเข้ามาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติก่อให้เกิดธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กที่เห็นโอกาสในการจำหน่ายสินค้าและให้บริการกับตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ (Chiang Mai Provincial Official, 2020)

แต่จากวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ภาครัฐมีคำสั่งปิดกิจการของสถานประกอบการเป็นการชั่วคราวตามมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันวิกฤติการณ์จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การลดความเสี่ยงในการแพร่ระบาดของโรคเพื่อความปลอดภัยในด้านสุขภาพของประชาชน และการปิดกั้นไม่ให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาในพื้นที่ ก่อให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้างให้กับธุรกิจที่ต้องพึ่งพารายได้หลักจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เห็นได้จากตัวเลขรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ในปี 2563 ที่ลดเหลือเพียง 60,000 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ในปี 2562 ที่มีรายได้กว่า 1,200,000 ล้านบาท ถือเป็นความเสียหายทางเศรษฐกิจมูลค่ามหาศาล โดยมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและนันทนาการซึ่งเป็นภาคธุรกิจสำคัญทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ และได้รับผลกระทบโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจสถานบันเทิง ธุรกิจท่องเที่ยวและนันทนาการ ธุรกิจสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่สูญเสียรายได้และโอกาสทางธุรกิจในช่องทางประกอบการหลัก อีกทั้งยังประสบกับปัญหาการแบกรับต้นทุนในด้านต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เช่น ค่าเช่าสถานที่ ค่าจ้างแรงงาน ค่าเสียโอกาสในการขายสินค้า ภาระหนี้สินและดอกเบี้ยเงินกู้ในกรณีที่กู้เงินเพื่อใช้ในการพัฒนาธุรกิจ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องล้มเลิกกิจการไปเป็นจำนวนมาก (Bangkokbiznews, 2021)

แต่จากความเสียหายทางเศรษฐกิจและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 กลับพบว่า มีธุรกิจเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการหลายรายในจังหวัดเชียงใหม่ที่

สามารถปรับตัวและแสวงหากลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจให้สามารถอยู่รอดท่ามกลางสภาวะวิกฤติโรคระบาดในครั้งนี้ไปได้ ดังนั้นการศึกษาถึงกลยุทธ์ วิธีการ และแนวทางที่ผู้ประกอบการธุรกิจเหล่านี้ใช้ในการนำพาธุรกิจของของตนก้าวผ่านวิกฤติและอุปสรรคทางธุรกิจที่เกิดขึ้น จะเป็นการสร้างองค์ความรู้และแนวทางปฏิบัติสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่กำลังประสบกับปัญหาทางธุรกิจ หรือผู้ที่กำลังจะก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต สามารถนำแนวทางจากงานวิจัยนี้ไปปรับใช้กับการดำเนินงานในธุรกิจของตน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจให้เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลยุทธ์และแนวทางในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่

บททวนวรรณกรรม

1. ผลกระทบของโรคระบาดโควิด 19 ต่อเศรษฐกิจไทย

สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา หรือ COVID-19 ส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้มาตรการที่เข้มข้นเพื่อควบคุมการระบาด โดยได้เริ่มใช้มาตรการล็อกดาวน์ในวันที่ 26 มีนาคม ไปจนถึงสิ้นเดือนเมษายน เป็นอย่างน้อย ส่งผลให้เศรษฐกิจหยุดชะงัก ซึ่งมาตรการต่าง ๆ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตของเราแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยอีกด้วย (Manprasert, 2020, 1)

ในช่วงการระบาดของไวรัส ภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่สามารถรักษายอดขายและกำไรไว้ได้ บางบริษัทอาจมีกำไรลดลงและเงินทุนลดลง อย่างไรก็ตาม บริษัทที่มีสภาพคล่องสูงจะผ่านพ้นสถานการณ์ที่ยากลำบากไปได้ ศูนย์วิจัยกรุงศรีจึงใช้อัตราส่วนสภาพคล่อง (สินทรัพย์หมุนเวียนเปรียบเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน) ในปัจจุบันมาประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทในระยะสั้น หากบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนจะสะท้อนว่า บริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ในปัจจุบัน ในขณะที่บริษัทที่มีสินทรัพย์หมุนเวียนต่ำกว่าหนี้สินหมุนเวียนอาจจะมีปัญหาสภาพคล่องอย่างรุนแรงจากการหยุดชะงักของภาคธุรกิจ

ในปีนี้ ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสายการบิน และธุรกิจโรงแรมจะอยู่ในภาวะที่ยากลำบาก คาดว่าจำนวนผู้ประกอบการร้านอาหารที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 39 จากช่วงก่อนมีการระบาด ส่วนโรงแรมขนาดเล็กและสายการบินขนาดเล็ก จำนวนผู้ประกอบการที่ต้องการสภาพคล่องจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 35 และร้อยละ 27 ตามลำดับ ในขณะเดียวกัน ธนาคารพาณิชย์จะมีโอกาสได้รับผลกระทบรุนแรงเช่นกันแต่เนื่องจากยังมีสภาพคล่องสูง จึงยังคงดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของไวรัสต่อภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาแรงกระทบที่สร้างความเสียหายทางธุรกิจ กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่

2. การบริหารจัดการในภาวะวิกฤติ (Crisis Management)

การจัดการในภาวะวิกฤติ การจัดการเป็นธรรมชาติของกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กร โดยทั่วไปกิจกรรมการบริหารจัดการในภาวะวิกฤติเป็นการจัดการเชิงรุก ซึ่งได้มีการพยากรณ์สถานการณ์วิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในหลาย ๆ รูปแบบและมีการวางแผนวิธีการจัดการเพื่อการแก้ปัญหาและแนวทางรับมือกับสิ่งต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝัน การวางแผนจึงถือได้ว่าเป็นการเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการก่อนที่ธุรกิจสถานการณ์วิกฤตินั้นเอง

การจัดการวิกฤติในปัจจุบันจะเป็นไปในรูปแบบจัดการสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง อาจเป็นเพราะธุรกิจขาดการเตรียมความพร้อมและไม่มีแผนปฏิบัติงานเพื่อรองรับหรือลดความเสียหาย ตลอดจนการกู้คืนธุรกิจจากภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้น การจัดการในภาวะวิกฤติจึงเป็นเพียงขั้นตอนการดำเนินการที่มุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ในการกู้คืนความเสียหายเพื่อให้เป็นภาพที่ออกสู่สาธารณะและมีส่วนได้เสียรับรู้การกอบกู้หรือฟื้นฟูเท่านั้น

การจัดการวิกฤติจึงเป็นเรื่องที่เกินคาดคะเนว่าจะเกิดสิ่งใดขึ้น บางคนจึงเพียงเข้าใจง่าย ๆ ว่า วิกฤติเป็นสถานการณ์สั้นอันเป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นปัจจุบันทันด่วน เช่น ดินถล่ม น้ำท่วม หรือรถไฟชนกัน หรือแม้แต่น้ำท่วมใหญ่นั้น แต่ในความเป็นจริง วิกฤติมีหลากหลายรูปแบบและหมายถึงขอบเขตใหญ่ที่เป็นวิกฤติของทั้งระบบ หรือองค์การที่เกิดขึ้นจากการตามไม่ทันต่อปัญหา การปรับตัวไม่ได้ จนทำให้ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการผลิตไม่สามารถดำเนินไม่ตามสถานการณ์ปกติได้ จึงกล่าวได้ว่า “วิกฤติธุรกิจ” เป็นสถานการณ์อะไรก็ได้ที่สามารถส่งผลกระทบในเชิงลบกับชื่อเสียงของธุรกิจ

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับวิธีการในการบริหารจัดการของธุรกิจภาวะวิกฤติ การเตรียมพร้อมรับมือกับวิกฤติ การวิเคราะห์ถึงปัญหา การรับรู้ความเสี่ยง การรับมือกับความเสี่ยง และวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางวิกฤติ

3. ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จและความล้มเหลวให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในธุรกิจที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนสำคัญดังนี้ (Chitkesorn, 2012, 16)

1) ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีดังนี้

- ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง การเลือกทำเลที่ตั้งที่มีความเหมาะสมย่อมส่งผลดีต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันและความอยู่รอดของธุรกิจ

- ปัจจัยด้านการตลาด คือ ธุรกิจมีกลุ่มลูกค้าประจำที่แน่นอนและมีจำนวนมากเพียงพอที่จะทำให้กิจการมีรายได้และกำไรจากการจำหน่ายสินค้าหรือการกำหนดปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม
- ปัจจัยด้านแรงงาน กล่าวคือ มีแรงงานหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีทักษะ ความรู้ และความชำนาญในงานที่ทำ สามารถหาได้ในท้องถิ่น
- ปัจจัยด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงาน การมีโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน การกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การบริหารจัดการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้ง การจัดการภายใน การจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ
- ปัจจัยด้านการเงินหรือเงินทุน เพื่อให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ความสามารถในการแสวงหาแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในกิจการ
- ปัจจัยด้านผู้นำ ผู้นำของธุรกิจที่ประสบความสำเร็จจะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหา มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเสียสละ เป็นที่ยอมรับของพนักงานในองค์กร
- ปัจจัยด้านเทคโนโลยี คือ การนำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าหรือบริการ รวมถึงการนำระบบปฏิบัติการต่าง ๆ เข้ามาช่วยอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

2) ปัจจัยที่สร้างความล้มเหลวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจ

- ผู้นำขาดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ ขาดไหวพริบ ไม่สามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยกระทบที่อาจส่งผลกระทบต่อองค์กรในระยะยาว
- การบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพ ไม่มีการวิเคราะห์หรือวางแผนต่าง ๆ ก่อนการดำเนินงาน เช่น ทำเลที่ตั้ง จำนวนแรงงาน การวิเคราะห์รายรับ ค่าใช้จ่าย และเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ
- การวางแผนหรือการจัดการทางการเงินผิดพลาด กล่าวคือ ไม่มีความสามารถในการจัดการเงินที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดปัญหาขาดสภาพคล่องหรือการใช้จ่ายผิดพลาดประสงค์

Suanrattanachai, Pornparisa & Chanjarean (2021, 17) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อการคงอยู่ของธุรกิจโรงแรมในช่วงวิกฤติโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า มีการใช้วิธีการลดต้นทุนโดยจ้างพนักงานเป็นรายวัน ปรับลดราคาห้องพักเพื่อจูงใจลูกค้า เน้นความสะดวกปลอดภัยและงานบริการที่ดี การรักษาลูกค้าเดิมเป็นกลยุทธ์สำคัญ มีการขยายกลุ่มผู้ใช้บริการนอกเหนือจากนักท่องเที่ยว ทหารรายได้จากบริการเสริมที่มีอยู่แล้ว และพิจารณาทำธุรกิจอื่นเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากธุรกิจโรงแรมเพียงอย่างเดียว งานวิจัยนี้จะนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการใช้ในการบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจโดยเฉพาะในหมวดธุรกิจที่พักและโรงแรม

Thavonsiri & Jadesadalug (2015, 2173) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจน้ำดื่มท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการตลาดของผู้ประกอบการธุรกิจน้ำดื่มท้องถิ่น ในระดับมหภาค ประกอบไปด้วย ประชากรศาสตร์ เศรษฐกิจ

สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและกฎหมาย และเทคโนโลยี และระดับจุลภาคประกอบไปด้วยด้านคู่แข่ง ผู้จัดหาวัตถุดิบและผู้บริโภคมีผลต่อการดำเนินธุรกิจและกลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอด อีกทั้งการใช้กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด 4P's เป็นหัวใจหลักของการดำเนินธุรกิจ กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง การมุ่งตลาดเฉพาะส่วน การบริหารความสัมพันธ์ และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เข้ามาใช้ควบคู่ไปกับกลยุทธ์ทางการตลาด สามารถดำเนินธุรกิจให้มีความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจน้ำดื่มท้องถิ่น และสามารถเข้าถึงและครองใจผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี ซึ่งงานวิจัยนี้ จะนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการเลือกใช้ในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในธุรกิจ และนำมาปรับใช้ในแบบสอบถามของงานวิจัย

Amornpinyo (2013, 64) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการประสบความสำเร็จที่ยั่งยืนของผู้ประกอบการรายย่อยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการมี 4 ด้าน ประกอบด้วยความรู้ทักษะด้านการบริหาร ความตั้งใจ พุน และประสบการณ์ จากกรณีวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการประสบความสำเร็จที่ยั่งยืนของผู้ประกอบการรายย่อย พบ 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านส่วนตัวและปัจจัยทางด้านการบริหาร เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จที่ยั่งยืนของผู้ประกอบการรายย่อยประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย คือ ด้านความรู้ ทักษะการบริหาร ด้านพุน ด้านความตั้งใจและด้านประสบการณ์ ซึ่งงานวิจัยนี้ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าคุณลักษณะที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการทั้งหมด 4 ด้าน และนำมาปรับใช้ในแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

Tanmanatham (2013, 45) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของผู้ประกอบการธุรกิจตัวแทนจำหน่ายเครื่องปรับอากาศ พบว่า การศึกษาภาพรวมของธุรกิจถึงความเกี่ยวเนื่องของปัจจัยภายนอก และลักษณะการกระจายตัวของธุรกิจมีความสัมพันธ์กับความอยู่รอดอย่างยั่งยืนของธุรกิจ การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการตัวแทนจำหน่ายเครื่องปรับอากาศไม่ได้จำกัดเฉพาะอยู่ที่ธุรกิจเครื่องปรับอากาศแต่เพียงอย่างเดียว งานระบบไฟฟ้า และงานระบบสุขาภิบาล ก็เป็นอีกธุรกิจที่สามารถต่อยอดออกไปจากธุรกิจเครื่องปรับอากาศได้ ทำให้เพิ่มโอกาสในการทำธุรกิจและสามารถประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ซึ่งงานวิจัยนี้ จะนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการเลือกใช้ในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในธุรกิจ แนวทางในการกระจายตัวของธุรกิจที่มีความสัมพันธ์เพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืนของธุรกิจ และนำมาปรับใช้ในแบบสอบถามของงานวิจัย

ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา การจัดการผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจ ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จและความล้มเหลวให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ทำการศึกษาถึงแนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจอย่างยั่งยืนจึงสามารถสรุปเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวทางธุรกิจ วิเคราะห์ออกเป็นปัจจัยทั้ง 4 ด้านในการบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอดในสภาวะวิกฤติ ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในธุรกิจเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัจจัยแวดล้อมภายนอก ทั้งด้าน การเลือกทำเลที่ตั้ง การบริหารแรงงานภายในธุรกิจ การบริหารจัดการภายในธุรกิจ เป็นส่วนที่ธุรกิจสามารถปรับเปลี่ยนวิธีปฏิบัติเพื่อรับมือกับวิกฤติที่เกิดขึ้น (2) ปัจจัยด้านการตลาดและการ

ขาย คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน เพื่อสามารถจำหน่ายสินค้าให้กับกลุ่มลูกค้าเป้าหมายนำมาซึ่งรายได้เพื่อความอยู่รอดในสภาวะวิกฤติ (3) ปัจจัยด้านการจัดการเงินทุน คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเงินทุน การรักษาสภาพคล่องเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ (การวางแผนการเงิน รายรับ รายจ่าย การบริหารเงินทุนหมุนเวียน) และ (4) ปัจจัยด้านการแก้ไขปัญหาและการจัดการความเสี่ยง คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านความเป็นผู้นำและความสามารถของผู้ประกอบการ ในการวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงและการหาวิธีการรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทั้งความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจ ในภาพรวม การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อออนไลน์เข้ามาปรับใช้เพื่อสร้างโอกาสให้กับธุรกิจในสภาวะวิกฤติได้อย่างเหมาะสม

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการอุปนัย ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์เพื่อให้เห็นถึงพฤติกรรมเชิงกระบวนการจากการสัมภาษณ์และการสังเกต ณ สถานที่ตั้งของกิจการ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้ประกอบการธุรกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและนันทนาการในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่ออำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมุ่งเน้นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างใน 5 หมวดธุรกิจที่เกี่ยวข้องและรับผลกระทบจากวิกฤติการณ์จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่สามารถบริหารจัดการธุรกิจให้สามารถอยู่รอดได้ในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาด ได้แก่ ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจสถานบันเทิง ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ แต่เนื่องด้วยระยะเวลาในการทำวิจัยมีอยู่จำกัดและมีจำนวนธุรกิจที่ต้องการสำรวจถึง 5 หมวดธุรกิจจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมวดธุรกิจขั้นต่ำ หมวดละ 3 สถานประกอบการขึ้นไป โดยสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งสิ้น 16 ราย ที่มีสถานที่ตั้งของธุรกิจในย่านเศรษฐกิจและแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ มีชื่อเสียงในแวดวงธุรกิจ ดำเนินกิจการมายาวนานตั้งแต่ก่อนช่วงวิกฤติและยังเปิดกิจการอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์

ขอบเขตของการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้จะพิจารณาสถานประกอบการใน 5 หมวดธุรกิจ ที่เปิดกิจการตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปก่อนวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 มีตัวตนในฐานข้อมูลออนไลน์ และสามารถดำเนินธุรกิจและกลับมาเปิดกิจการได้อีกครั้งภายหลังการระบดระลอกแรก (มกราคม 2563 - พฤศจิกายน 2563) และระลอกที่ 2 (ธันวาคม 2563 - มีนาคม 2564) โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เข้าสัมภาษณ์ในระยะเวลา 3 เดือนระหว่างเดือน มีนาคม ถึง พฤษภาคม 2564

ผู้ให้ข้อมูล เป็นเจ้าของสถานประกอบการ หรือผู้บริหารใน 5 หมวดธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีประสบการณ์ในการประกอบการตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีชื่อเสียงและตัวตนบนฐานข้อมูลออนไลน์ (Wongnai, Agoda, Facebook, และบนเว็บไซต์) และเป็นธุรกิจที่เป็นที่รู้จัก

ในสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยติดต่อไปยังสถานประกอบการแต่ละแห่งเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์และทำการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ประกอบการ ผู้บริหาร และพนักงานที่เกี่ยวข้อง โดยตั้งคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คำถามที่ใช้เป็นแนวคำถามเพื่อนำเข้าสู่ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์และกลยุทธ์แนวทางปฏิบัติที่ธุรกิจใช้เพื่อการดำรงอยู่ ในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ขอความเห็นชอบในการบันทึกข้อมูลและยืนยันพินัยสิทธิ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในส่วนที่เป็นความลับของข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

แนวทางการสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ใช้หลักแบบเปิดกว้างทางความคิดเห็น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ ทำการตั้งคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อนำเข้าสู่ประเด็นสำคัญ การขยายความ ร้อยเรียงคำให้เหมาะสมเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงความ มีการใช้คำถามเสริมและการสรุปทวนคำตอบที่ได้เป็นระยะ ๆ โดยเป็นไปตามหลักการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยนี้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ติดต่อสัมภาษณ์โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกจากรายชื่อและฐานข้อมูลที่ปรากฏในฐานข้อมูลออนไลน์และจากการสำรวจยังสถานประกอบการจริงทั้ง 16 แห่งในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ดำเนินกิจการตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปก่อนช่วงวิกฤติและยังเปิดกิจการอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ ภายหลังจากระบาระลอกที่ 1 และ 2 ผสานกับวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ คือ ทำการข้อมูลจากสถานประกอบการในย่านธุรกิจการค้าและแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ที่สะดวกในการให้ข้อมูล ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคย บอกกล่าวถึงวัตถุประสงค์และภาพรวมของการสัมภาษณ์ การนำข้อมูลไปใช้ และการรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล การขอบันทึกการสัมภาษณ์และเปิดโอกาสให้สามารถปฏิเสธการบันทึกในบางช่วงหรือปกปิดข้อมูลบางส่วนของสัมภาษณ์ได้ โดยผู้วิจัยทำความเข้าใจในเรื่องและประเด็น จดบันทึก การสัมภาษณ์หยุดลงเมื่อได้ข้อมูลครบถ้วน อิ่มตัว และไม่มีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น ทำการขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์และขอความอนุเคราะห์สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหากมีข้อสงสัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้นำมาพิมพ์เป็นข้อความ นำวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อทบทวนให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ แล้วจึงจับกลุ่มแนวคิด กลยุทธ์ แนวทางในการบริหารจัดการจากข้อมูลที่คล้ายกันพร้อมเขียนเชื่อมโยงแนวคิดที่สัมพันธ์กัน เมื่อสิ้นสุดกระบวนการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงนำผลการวิจัยมาเรียบเรียงเพื่อนำเสนอและอภิปรายผลงานวิจัยต่อไป

นิยามศัพท์

ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการ หมายถึง ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าหรือบริการเพื่ออำนวยความสะดวก สร้างกิจกรรมและความบันเทิง ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม

วิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา หมายถึง สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของผู้คน อีกทั้งยังสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการอย่างรุนแรง

กลยุทธ์การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในช่วงวิกฤติ หมายถึง กลยุทธ์หรือแผนการบริหารจัดการเพื่อให้ธุรกิจสามารถปรับตัวเพื่อความอยู่รอดได้ในช่วงวิกฤติที่เกิดขึ้น

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง การประกอบกิจกรรมด้วยการนำปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มาผลิตสินค้าหรือบริการด้านการท่องเที่ยวเพื่อก่อให้เกิดความสะดวกรสบาย สร้างความพึงพอใจเพื่อจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมเยือน

ผลการวิจัย

1. จากการลงพื้นที่สำรวจและเก็บแบบสอบถามพบผู้ประกอบการใน 5 หมวดธุรกิจในจังหวัดเชียงใหม่ที่ให้ความร่วมมือเปิดเผยข้อมูลสำหรับการจัดทำงานวิจัย ดังนี้

หมวดที่ 1 ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ (1) ร้านอาหารกัวยเดี่ยวบ้านนอก ตั้งอยู่เลขที่ 46 ถ.หมื่นด้ามพร้าคต ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดยคุณสุรศักดิ์ ภูเขียว ในตำแหน่งผู้จัดการ (2) ร้านดำเส้น ให้ข้อมูลโดย คุณชยันทร ดิคำ ตำแหน่งผู้จัดการ (3) ร้านไดโซะซูชิ ตั้งอยู่เลขที่ 183/5 หมู่ 6 ต.ฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ยินยอมเปิดเผยข้อมูลโดยคุณนิรุทธิ์ แก้วคำฟู ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ รวม 3 ธุรกิจ

หมวดที่ 2 ธุรกิจสถานบันเทิง ได้แก่ (1) โกลลีฮาร์ท คาเฟ่ ตั้งอยู่เลขที่ 56 หมู่ 5 ถ.ห้วยแก้ว ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณส่งกรานต์ ฟองสา ตำแหน่งผู้จัดการ (2) ฉลุย คาเฟ่ ตั้งอยู่เลขที่ 172, 5 ซุปเปอร์ไฮเวย์ เชียงใหม่ - ลำปาง ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย หุ่นส่วนธุรกิจ (ไม่ประสงค์เปิดเผยชื่อ) (3) บาร์ตองกล้า ตั้งอยู่ในสนามฟุตบอลหญ้าเทียมเชียงใหม่ยูไนเต็ด ต.ช้างม่อย อ.เมืองเชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย หุ่นส่วนธุรกิจ (ไม่ประสงค์เปิดเผยชื่อ) รวม 3 ธุรกิจ

หมวดที่ 3 ธุรกิจโรงแรม ได้แก่ (1) โรงแรมนพเก้าเพลสเชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 3 ถ.ทองกวาว ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณภูติศ ชาญนิธิบวร ตำแหน่งผู้จัดการ (2) โรงแรมนิ่มซี่เส็งเชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 79, 81, 83 ถ.เวียงพิงค์ ต.ช้างคลาน อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณศุภกิจ อยู่เกต ตำแหน่งผู้จัดการ (3) ธุรกิจโรงแรมสะเหนไฮเทล และ สะเหนไอดีทาวน์ เชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 8/1 ซอย สุขเกษม ถ.นิมมานเหมินท์ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ และ ถ.ศรีภูมิ ต.ศรีภูมิ อ.เมืองเชียงใหม่ (โรงแรมในเครือ) ให้ข้อมูลโดย คุณชัยวิบูลย์ อินทะไชย ตำแหน่งผู้จัดการใหญ่ รวม 3 ธุรกิจ

หมวดที่ 4 ธุรกิจสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ ได้แก่ (1) มนตราเนวไทย ตั้งอยู่เลขที่ 1/4 ถ.ราชวิถี ต.ศรีภูมิ อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณ ศรัณญา นาคศิริ ตำแหน่งผู้จัดการ (2) Power Up Gym Chiangmai ตั้งอยู่ ถ.ราชดำริ ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณสิงหา คำดวงโรม ตำแหน่ง ผู้จัดการ (3) Be Fit Fitness ตั้งอยู่เลขที่ 99/56 โครงการ The fusions ถนน

โชตนา ต.ป่าตัน อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณประติพัทธ์ พลศักดิ์ ตำแหน่ง ผู้จัดการ (4) Mayan Gym Chiangmai ตั้งอยู่เทศบาลซอย 5 ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณพีรพัฒน์ วงศ์ชาวรรณ ตำแหน่ง ผู้จัดการ รวม 4 ธุรกิจ

หมวดที่ 5 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ (1) บริษัท เทลเดม จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 246/20 ถนนมณีนพรัตน์ ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณอาทิตย์ฐาน แผลงภูทอง ตำแหน่งผู้จัดการฝ่าย การตลาดและหุ้นส่วนธุรกิจ (2) บริษัท ดี เครือชั่น จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 150 ถนนเจริญประเทศ ตำบลช้างคลาน อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณ ชัยรัตน์ รันตคุณกรณ์ ตำแหน่งผู้จัดการและหุ้นส่วน บริษัทฯ (3) บริษัท เสกสกล 1982 จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 413/2 ตลาดอ้อมเมือง ต.ท่าศาลา อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ ให้ข้อมูลโดย คุณเสกสกล ไชยยานดำรง เจ้าของกิจการและผู้จัดการบริษัท รวม 3 ธุรกิจ

2. ปัจจัยกระทบที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานและกลยุทธ์ในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในแต่ละหมวดธุรกิจมีดังนี้

หมวดที่ 1 ธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม พบปัญหาสำคัญ คือ ความตื่นกลัวของผู้คนเกี่ยวกับโรคระบาดทำให้ปริมาณลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการเริ่มลดลง ต่อมาจึงพบปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อยอดขายอย่างหนัก คือ คำสั่งปิดสถานบริการเป็นการชั่วคราวโดยหน่วยงานภาครัฐโดยอนุญาตให้จำหน่ายอาหารผ่านช่องทางหน้าร้านได้เท่านั้นจึงทำให้ธุรกิจที่เน้นให้บริการลูกค้าภายในร้านได้รับผลกระทบมากที่สุดโดยเฉพาะร้านอาหารประเภทบุฟเฟต์ (ได้อีซี่ซูชิ) โดยที่กิจการยังคงมีต้นทุนในการดำเนินงานในระดับคงที่ อีกทั้งยังพบปัญหาวัตถุดิบราคาสูงขึ้น ส่งผลเชิงลบต่อสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนภายในกิจการ

กลยุทธ์และแนวทางในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด พบว่า ทุกธุรกิจมีความพยายามลดในทุกรายจ่ายลงให้มากที่สุด ทั้งการเจรจาขอปรับลดเวลาทำงานพนักงานลง การย้ายตำแหน่งงานไปปฏิบัติงานในช่องทางหารายได้อื่น มีการปรับรูปแบบช่องทางจำหน่ายสินค้าไปยังช่องทางออนไลน์ เช่น Grab Food, Food Panda และ Line man เพื่อเพิ่มโอกาสในการขายสินค้าให้มากยิ่งขึ้น พร้อมจัดรายการส่งเสริมการตลาดด้วยเมนูอาหารราคาพิเศษเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม อีกทั้งได้เงินหมุนเวียนเข้าสู่กิจการ ในส่วนของวัตถุดิบมีความพยายามแสวงหาผู้ค้าวัตถุดิบเพิ่มหรือติดต่อไปยังแหล่งรับซื้อจากต่างประเทศโดยตรงเพื่อให้ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาถูกลง

หมวดที่ 2 ธุรกิจสถานบันเทิง พบปัญหาและอุปสรรคสำคัญจากคำสั่งปิดสถานบริการเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งที่ออกโดยภาครัฐ ทำให้ขาดรายได้ในช่องทางหลักทั้งหมด จึงส่งผลกระทบต่อประกอบการอย่างหนักในขณะที่ธุรกิจยังมีรายจ่ายค่าดำเนินงานและภาระหนี้สินที่ต้องจ่ายจากเครดิต เครื่องดื่มและวัตถุดิบอาหารภายในร้าน อีกทั้งยังพบปัญหาสต็อกเครื่องดื่มและวัตถุดิบอาหารและกับแกล้มคงเหลือจำนวนมากและบางส่วนอาจเน่าเสียเนื่องจากทราบคำสั่งปิดสถานประกอบการอย่างกระทันหัน

กลยุทธ์และแนวทางในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด พบว่า มีการปรับรูปแบบธุรกิจจากสถานบันเทิงไปสู่ธุรกิจจำหน่ายชุดอาหารราคาประหยัดผ่านช่องทางออนไลน์พร้อมบริการส่งโดยพนักงานภายในร้านเพื่อใช้ทรัพยากรที่มีให้คุ้มค่าและเกิดรายได้ มีการเจรจากับพนักงานเพื่อขอลดค่าจ้างลงหรือวันปฏิบัติงาน

ลงร้อยละ 50 โดยจัดสวัสดิการอาหาร 3 มื้อทดแทน และขอปรับลดค่าเช่าสถานที่ลงได้ร้อยละ 20 มีการนำเงินทุนสำรองเข้ามาสำรองใช้ในกิจการและวางแผนการใช้เงินอย่างรัดกุม เพื่อลดรายจ่ายรักษาระดับเงินทุนหมุนเวียนในกิจการให้มากที่สุด

หมวดที่ 3 ธุรกิจโรงแรม ถึงแม้จะเป็นธุรกิจที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งปิดสถานบริการเป็นการชั่วคราวที่ออกโดยหน่วยงานภาครัฐ แต่ถือเป็นธุรกิจที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤติการแพร่ระบาดของโควิด-19 เนื่องจากกลุ่มลูกค้าหลักของโรงแรมในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยเฉพาะชาวจีนและนักท่องเที่ยวจากพื้นที่ อีกทั้งจากคำสั่งภาครัฐที่ห้ามชาวต่างชาติและชาวไทยเดินทางเข้าออกประเทศเป็นการชั่วคราว คำสั่งห้ามคนไทยเดินทางข้ามจังหวัด ส่งผลให้โรงแรมทั้ง 3 แห่ง ถูกลูกค้ายกเลิกการจองห้องพักและไม่สามารถขายห้องพักได้เลยในช่วงวิกฤติที่เกิดขึ้นยาวนานกว่า 4 เดือน แต่ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานยังอยู่ในระดับคงที่ จึงทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่องในที่สุด

กลยุทธ์และแนวทางในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด พบว่า มีการปรับลดจำนวนพนักงานบางส่วนโดยประสานไปยังหน่วยงานประกันสังคมเพื่อขอเงินชดเชยให้กับพนักงานที่ถูกเลิกจ้าง ทำการย้ายผู้เข้าพักตกค้างลงมาไว้ในชั้นเดียวกันและปิดส่วนให้บริการอื่น ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านพนักงานและการดูแลรักษาความสะอาด โดยสามารถลดรายจ่ายลงได้กว่าร้อยละ 70 ทำการจัดรายการส่งเสริมการขายห้องพักราคาพิเศษสำหรับชาวต่างชาติตกค้างที่ต้องเข้าพักแบบไม่มีกำหนดกลับเพื่อแสวงหารายได้ในช่วงวิกฤติ

หมวดที่ 4 ธุรกิจสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ เป็นธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งปิดสถานบริการเป็นการชั่วคราวที่ออกโดยภาครัฐ อีกทั้งสถานบริการประเภทนี้ถือเป็นแหล่งที่มีผู้คนจำนวนมากเข้าใช้บริการ มีความใกล้ชิดกันระหว่างผู้ให้บริการและผู้เข้ารับบริการ จึงมีความเสี่ยงที่จะเป็นจุดแพร่เชื้อให้กับคนเป็นจำนวนมาก จึงทำให้จำนวนผู้เข้าใช้บริการลดลงจากช่วงปกติถึงร้อยละ 50 และไม่สามารถเปิดกิจการเพื่อสร้างรายได้ตลอดระยะเวลาปิดสถานบริการเป็นการชั่วคราวตามคำสั่งภาครัฐ แต่กิจการยังมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ได้แก่ ค่าเช่าสถานที่ ค่าจ้างและค่าตอบแทนพนักงาน ค่าสาธารณูปโภคและค่าใช้จ่ายในการทำ ความสะอาด ค่าบำรุงรักษาสถานที่ ค่าบำรุงรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์เครื่องเล่นต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน จึงส่งผลให้กิจการพบกับปัญหาขาดทุนสะสมอย่างต่อเนื่องในช่วงวิกฤติ

กลยุทธ์และแนวทางในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด พบว่า มีการปรับรูปแบบธุรกิจเครื่องออกกำลังกายให้เช่าพร้อมแนะนำวิธีการออกกำลังกายผ่านระบบออนไลน์ พร้อมจำหน่ายสินค้าที่เกี่ยวข้องในธุรกิจเพื่อแสวงหารายได้เข้าสู่กิจการ มีการปรับลดจำนวนพนักงานลงโดยให้เงินชดเชยการเลิกจ้าง หรือให้เงินทุนเพื่อให้พนักงานสามารถประกอบธุรกิจขนาดเล็กโดยใช้ทรัพยากรและพื้นที่ของธุรกิจเพื่อหาเลี้ยงตัวได้ มีการเจรจากับผู้ให้เช่าสถานที่เพื่อขอลดอัตราค่าเช่าลงร้อยละ 50 เพื่อรักษาสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนทางธุรกิจให้ได้มากที่สุด

หมวดที่ 5 ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ถึงแม้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ จะไม่อยู่ในกลุ่มที่ถูกปิดสถานบริการเป็นการชั่วคราวเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่กลับเป็นธุรกิจหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างหนัก

เนื่องจากเมื่อธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ศูนย์การค้า และความบันเทิงถูกปิดกิจการเป็นการชั่วคราว ย่อมทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมทางการตลาดหรือรับจัดงานใด ๆ ได้ จึงถูกผู้จัดงานติดต่อขอเลื่อนการจัดงานกิจกรรมต่าง ๆ ออกไปอย่างไม่มีกำหนด ส่งผลให้กิจการขาดรายได้ แต่บริษัทฯ ยังมีต้นทุนในด้านค่าเช่าอาคารสำนักงาน ค่าจ้างพนักงาน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงาน และมีหนี้สินจากการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องทยอยชำระให้กับเจ้าหนี้ จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้บริหารต้องเร่งจัดการเพื่อให้บริษัทสามารถอยู่รอดได้จากวิกฤติในครั้งนี้

กลยุทธ์และแนวทางในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด พบว่า ใช้กลยุทธ์ในการเจรจาต่อรองกับคู่ค้าทางธุรกิจ หุ้นส่วน และเจ้าหนี้เพื่อขอเจรจาปรับสภาพหนี้อย่างเร่งด่วนเพื่อขยายเวลาการชำระหนี้ ในส่วนของพนักงานมีการเจรจาเพื่อขอลดอัตราค่าจ้างลงร้อยละ 50 ทดแทนการเลิกจ้าง ซึ่งเป็นความพยายามในการรักษาเงินสดหมุนเวียนให้มากที่สุด มีการปรับรูปแบบธุรกิจไปในช่องทางอื่น เช่น ธุรกิจร้านอาหารผ่านระบบออนไลน์ ธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา มีการติดตามกับลูกค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาโอกาสในการให้บริการภายหลังวิกฤติ

3. เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผนวกกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จับกลุ่มแนวคิดที่เกิดขึ้นคล้ายกันพร้อมเชื่อมโยงแนวคิดที่สัมพันธ์กัน ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจนได้แนวทางในการบริหารจัดการท่ามกลางสภาวะวิกฤติเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและนันทนาการ สามารถสรุปเป็นกลยุทธ์การบริหารจัดการ 4 ด้าน ดังนี้

- การบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอดท่ามกลางสภาวะวิกฤติ พบกลยุทธ์สำคัญที่ทำให้ธุรกิจสามารถปรับตัวเพื่อความอยู่รอดได้ คือ การวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ สรรวจทรัพยากรทั้งหมดภายในธุรกิจ เพื่อใช้ในการวางแผนและจัดทำแผนการใช้งบประมาณ รักษาระดับเงินหมุนเวียนภายในธุรกิจมากที่สุด มีการเจรจาต่อรองกับเจ้าหนี้เพื่อขอปรับสภาพหนี้ การขอลดอัตราค่าจ้างพนักงาน ปรับลดเวลาการปฏิบัติงานของพนักงาน การออกมาตรการช่วยเหลือให้พนักงานยังคงมีรายได้ด้วยการประสานงานไปยังหน่วยงานประกันสังคมเพื่อขอเงินชดเชยให้กับพนักงานที่ถูกเลิกจ้างเป็นการชั่วคราว หรือการให้เงินเยียวยากับพนักงานที่ถูกเลิกจ้างเพื่อให้ใช้ในการประกอบธุรกิจขนาดเล็กยังชีพในช่วงวิกฤติที่เกิดขึ้น ทำการติดต่อไปยังเจ้าของพื้นที่ให้เช่าเพื่อขอปรับลดอัตราค่าเช่าลง การดำเนินการดังกล่าวสามารถลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลงไปได้มากถึงร้อยละ 50 อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือพนักงานให้ยังคงมีรายได้และอยู่รอดไปพร้อมกัน

- กลยุทธ์ด้านการตลาดและการขายในช่วงสภาวะวิกฤติ กลยุทธ์ด้านการตลาดและการขายที่สำคัญ พบว่า ทุกธุรกิจมีการปรับรูปแบบการดำเนินงานเพื่อสร้างรายได้ในช่วงทางอื่นเพิ่มเติมจากช่องทางปกติ เช่น การปรับรูปแบบการให้บริการภายในร้านเป็นการจำหน่ายอาหารผ่านระบบบริการส่งอาหารออนไลน์ในธุรกิจร้านอาหาร การปรับรูปแบบการให้บริการจากให้บริการในสถานที่ตั้งเป็นการบริการให้เยี่ยมเครื่องออกกำลังกายพร้อมเจ้าหน้าที่แนะนำผ่านระบบออนไลน์ การปรับรูปแบบธุรกิจรับจัดงานจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไปสู่ธุรกิจร้านอาหารออนไลน์และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านสุขภาพของธุรกิจอแกไนท์ การปรับรูปแบบจากสถาบันบันเทิงเป็นร้านอาหารราคาประหยัด โดยทุกธุรกิจใช้วิธีการนำเสนอรายการส่งเสริมการขายผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

บนช่องทางออนไลน์ซึ่งเป็นช่องทางเดียวที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนที่ไม่สามารถเดินทางออกจากที่พักในช่วงวิกฤติที่เกิดขึ้นแทบทั้งสิ้น

- กลยุทธ์และแนวทางการจัดการด้านเงินทุนและหนี้สิน พบว่าทุกธุรกิจมีความพยายามในการรักษาสภาพคล่องและสถานะการเงินเพื่อให้กิจการมีเงินทุนคงเหลือมากที่สุดโดยการวางแผนการใช้เงินทุนสำรองที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า พยายามลดรายจ่ายทุกด้านลงให้ได้มากที่สุดด้วยการเจรจาต่อรองกับทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหนี้ คู่ค้าทางธุรกิจ พนักงาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด โดยต้องไม่เสียเครดิตการค้าและสูญเสียความน่าเชื่อถือทางด้านธุรกิจ พบการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ธุรกิจใหม่เป็นการชั่วคราวที่มีโอกาสสร้างรายได้และใช้แรงงานที่เหลืออยู่ในกิจการให้คุ้มค่า

- กลยุทธ์และการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและความเสี่ยงที่พบในช่วงวิกฤติ พบว่าทุกธุรกิจมีความเสี่ยงการเงินที่คล้ายคลึงกันเนื่องมาจากรายได้ในช่องทางหลักหายไป ในขณะที่รายจ่ายภายในกิจการยังอยู่ในระดับคงที่ จึงพบแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือกลยุทธ์ในการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ช่องทางสร้างรายได้อื่นเข้ามาทดแทนในช่วงวิกฤติเพื่อความอยู่รอด เช่น การให้บริการในรูปแบบออนไลน์ การปรับรูปแบบไปสู่การจำหน่ายสินค้าประเภทอื่นทั้งที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเดิมหรือสินค้ารูปแบบใหม่ที่ตรงกับความต้องการของตลาด การลดรายจ่าย รักษาเงินสดคงเหลือในกิจการให้ได้มากที่สุดด้วยการเจรจาต่อรองกับเจ้าหนี้ คู่ค้า เพื่อขอขยายเวลาชำระเงินต้นเงินกู้ยืม หรือขยายเวลาการชำระหนี้ออกไปให้นานที่สุด การเจรจาต่อรองกับพนักงานเพื่อขอปรับลดเวลาการทำงานลงครึ่งหนึ่งหรือจ่ายค่าจ้างร้อยละ 50 ทดแทนการถูกเลิกจ้างเพื่อให้พนักงานยังคงมีรายได้นอกเหนือจากสวัสดิการที่ธุรกิจจัดให้ (สวัสดิการอาหาร 3 มื้อ ในบางธุรกิจ)

ในส่วนธุรกิจที่มีความจำเป็นต้องเลิกจ้างพนักงานเป็นการชั่วคราวเนื่องจากไม่สามารถแบกรับภาระขาดทุนของกิจการต่อไปได้ เช่น ธุรกิจโรงแรม และธุรกิจสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ มีวิธีการลดความเสี่ยงที่อาจต้องสูญเสียพนักงานที่มีคุณค่าต่อองค์กรไปในระยะยาว คือ (1) การจ่ายเงินเยียวยาจำนวน 5,000 บาท เพื่อเป็นทุนให้พนักงานใช้ในการเริ่มต้นธุรกิจขนาดเล็กบริเวณหน้าสถานประกอบการโดยไม่คิดค่าเช่าและค่าสาธารณูปโภค เพื่อให้พวกเขายังคงมีรายได้และผู้ประกอบการยังสามารถให้ข้อเสนอแนะทางธุรกิจและดูแลช่วยเหลือได้ หรือ (2) การจ่ายเงินเยียวยาพนักงานจำนวนหนึ่งเพื่อให้พนักงานเดินทางกลับไปใช้ชีวิตยังภูมิลำเนาซึ่งมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าโดยให้คำสัญญาว่าหากสถานการณ์กลับมาเป็นปกติสามารถกลับมาทำงานในตำแหน่งเดิมได้ในภายหลัง และ (3) การเลิกจ้างพนักงานเป็นการชั่วคราว โดยช่วยประสานงานไปยังหน่วยงานประกันสังคมเพื่อให้พนักงานที่ถูกเลิกจ้างได้รับเงินชดเชยร้อยละ 50 กรณีว่างงาน หากสถานการณ์กลับมาสู่สภาวะปกติจะพิจารณาจ้างพนักงานกลุ่มนี้เข้ามาปฏิบัติงานในตำแหน่งเดิมเป็นกลุ่มแรก จากการดำเนินการใน 3 แนวทางสามารถลดแรงกดดันและความเสี่ยงที่อาจถูกพนักงานฟ้องร้อง อีกทั้งหากสถานการณ์กลับมาเป็นปกติ อาจได้พนักงานกลุ่มเดิมที่ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพกลับมาสู่องค์กรได้ในภายหลัง (ในธุรกิจโรงแรม)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้กลยุทธ์และแนวทางในการบริหารจัดการท่ามกลางสภาวะวิกฤติเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่ คือ การที่ธุรกิจจะสามารถเอาตัวรอดในสภาวะวิกฤติที่ไม่สามารถควบคุมได้ต้องมาจากความสามารถ สติปัญญา และความรวดเร็วของผู้ประกอบการในการวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อธุรกิจต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อกิจการในทุกช่องทางโดยเฉพาะปัจจัยกระทบด้านรายได้ที่หายไป เร่งสำรวจทรัพยากรที่มีไปพร้อมกับการกำหนดแผนงานบริหารในสถานการณ์เร่งด่วนเพื่อให้กิจการสามารถดำเนินต่อไปได้โดยใช้เงินทุนสำรองให้น้อยที่สุด เพื่อรักษาสภาพคล่องของกิจการเอาไว้ สามารถนำเงินทุนหมุนเวียนที่มีอยู่หลังการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ นำมาใช้เพื่อการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ภายหลังวิกฤติได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thavonsiri & Jadesadalug (2015, 74) ที่ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ แรงกระทบที่เกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ทั้งใกล้ตัวและไกลตัว สามารถควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ ทำให้ธุรกิจทราบถึงแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อใช้ในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด สามารถดำรงธุรกิจอยู่ได้ท่ามกลางสภาวะการแข่งขันที่รุนแรง โดยเฉพาะบริหารการตลาดและการบริหารต้นทุนที่ดีจะช่วยสร้างความได้เปรียบและความเข้มแข็งให้กับธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suanrattanachai, Pornparisa & Chanjarean (2021, 17) และ Amornpinyo (2013, 64) ที่ได้กล่าวว่า ความพยายามในการปรับลดต้นทุนและการบริหารเงินทุนภายในกิจการที่ดีจะช่วยลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ อีกทั้งการบริหารจัดการทุน ที่นอกเหนือจากเงินแต่หมายถึงสิ่งอื่นที่ช่วยให้กิจการประสบความสำเร็จได้ เช่น ความช่วยเหลือของคนในครอบครัวและแรงงานภายในกิจการ ความสามารถด้านเทคโนโลยี ความสามารถด้านการตลาดและสื่อสังคมออนไลน์ ความสามารถด้านอื่นของผู้ประกอบการและพนักงานที่สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างงานสร้างรายได้หรือนำไปสู่ธุรกิจเสริมอื่นเพื่อช่วยให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางสภาวะวิกฤติและยังส่งผลต่อความสำเร็จในระยะยาวของธุรกิจได้อีกด้วย

กลยุทธ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติในครั้งนี้ใช้ คือ การปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องหรือธุรกิจประเภทอื่นที่มีโอกาสสร้างรายได้เข้าสู่กิจการโดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีภายในกิจการก่อเกิดเป็นธุรกิจได้จริงในช่วงวิกฤติการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส เช่น การปรับรูปแบบธุรกิจออแกไนซ์ธุรกิจจำหน่ายอาหารผ่านแอปพลิเคชันบริการส่งอาหารและธุรกิจจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดแอลกอฮอล์ผ่านช่องทาง Marketplace การปรับรูปแบบธุรกิจให้บริการสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพไปสู่การให้บริการเช่าเครื่องออกกำลังกายพร้อมแนะนำขั้นตอนการออกกำลังกายที่ถูกต้องผ่านระบบออนไลน์ การเน้นจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพผ่านช่องทางออนไลน์ของธุรกิจสถานบริการนวดไทย ซึ่งการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่การจำหน่ายผลิตภัณฑ์อื่นทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องหรือก้าวไปสู่ธุรกิจใหม่สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ธุรกิจ นำพาธุรกิจให้ผ่านพ้นวิกฤติที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ได้ในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suanrattanachai, Pornparisa & Chanjarean (2021, 17) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการธุรกิจเพื่อการคงอยู่ในช่วงวิกฤติโรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า การแสวงหารายได้จากการขายกลุ่ม

ผู้ใช้บริการนอกเหนือจากนักท่องเที่ยว การหารายได้จากบริการเสริมที่มีอยู่แล้ว การพิจารณาทำธุรกิจอื่นเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากหลักเพียงอย่างเดียวสามารถช่วยให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดได้ในช่วงวิกฤติ และยังสามารถคล่องกับงานวิจัยของ Tanmanatham (2013, 45) ที่กล่าวว่า แนวคิดกลยุทธ์ในการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในการประกอบการธุรกิจนั้น พบว่าการทำธุรกิจต้องไม่จำกัดอยู่เพียงการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หลักแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น การให้บริการด้านอื่นที่เกี่ยวข้องใกล้เคียง หรืออาจเป็นรูปแบบบริการอื่นที่ธุรกิจสามารถให้บริการเสริมแก่ลูกค้าได้ไปพร้อมกับการให้บริการในช่องทางหลัก จะช่วยให้ธุรกิจมีผลิตภัณฑ์ทางเลือกที่หลากหลายในการให้บริการ เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ที่มากขึ้น เพื่อความอยู่รอดและการดำรงอยู่ของธุรกิจในสภาวะการแข่งขันที่รุนแรง

สรุป

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบกลยุทธ์และแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอดท่ามกลางวิกฤติโดยสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้านสำคัญ ดังนี้ (1) กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ พบว่าธุรกิจที่สามารถอยู่รอดได้มีการประเมินสถานการณ์ สำรวจทรัพยากร ต้นทุนดำเนินงาน เพื่อจัดทำแผนการใช้งบประมาณในสภาวะวิกฤติ พยายามรักษาเงินหมุนเวียนภายในกิจการให้คงเหลือมากที่สุดและเพียงพอต่อการนำมาใช้เริ่มต้นธุรกิจใหม่ภายหลังวิกฤติ อีกทั้งพบความพยายามในการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ด้วยการเจรจาต่อรองและกล้าเผชิญหน้ากับปัญหานั้น (2) กลยุทธ์ด้านการตลาดและการขาย พบว่า ธุรกิจมีการปรับรูปแบบการดำเนินงานเพื่อสร้างรายได้ในช่องทางอื่นเพิ่มเติมโดยเฉพาะช่องทางออนไลน์ซึ่งถือเป็นช่องทางขายสำคัญในช่วงวิกฤติที่ผู้คนสามารถเข้าถึงได้ อีกทั้งยังพบการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ธุรกิจใหม่ที่มีโอกาสสร้างรายได้และใช้แรงงานที่มีอยู่ในกิจการอย่างคุ้มค่า (3) กลยุทธ์ด้านการจัดการด้านเงินทุนและหนี้สิน พบว่า ทุกธุรกิจพยายามรักษาสภาพคล่องและสถานะการเงินเพื่อให้กิจการมีเงินทุนหมุนเวียนให้มากที่สุดด้วยการวางแผนการใช้เงินทุนสำรองอย่างประหยัด คุ้มค่า ลดรายจ่ายทุกด้านให้มากที่สุดด้วยวิธีการเจรจาต่อรองกับทุกส่วนโดยต้องสามารถรักษาเครดิตการค้าและความน่าเชื่อถือทางด้านธุรกิจได้อย่างเหมาะสม (4) กลยุทธ์ด้านการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและความเสี่ยงที่พบในช่วงวิกฤติ พบว่า ทุกธุรกิจมีการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ช่องทางสร้างรายได้อื่นเพื่อความอยู่รอด เช่น การปรับรูปแบบไปสู่การจำหน่ายผลิตภัณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องหรือเป็นสินค้ารูปแบบใหม่เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ ในด้านพนักงานพบการจ่ายเงินเยียวยา การจัดสวัสดิการอาหารการลดระยะเวลาการปฏิบัติงานทดแทนการเลิกจ้าง และการสนับสนุนพื้นที่และสาธารณูปโภคอื่นในการสร้างอาชีพเลี้ยงตัวในช่วงวิกฤติที่เกิดขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้แก่

1. ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการควรมีรูปแบบของธุรกิจและผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย มีช่องทางจำหน่ายสินค้าทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์เพื่อเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายสินค้าให้มากขึ้น ควรมุ่งเน้นการจำหน่ายสินค้าและบริการให้กับกลุ่มลูกค้าภายในพื้นที่หรือภายในประเทศ ลดการพึ่งพากลุ่มลูกค้าชาวต่างชาติเพื่อลดผลกระทบทางด้านรายได้หากเกิดวิกฤติการแพร่ระบาดของโคโรนา

ไวรัสระลอกใหม่หรือไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่อาจสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจและกระทบกับรูปแบบการดำรงชีวิตของผู้คนเป็นวงกว้างได้อีกในอนาคต

2. ผู้ประกอบการควรวิเคราะห์ถึงปัจจัยแวดล้อมที่อาจส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจอย่างรอบด้านทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ สรรวจทรัพยากรภายในธุรกิจเพื่อทราบถึงศักยภาพและสภาพคล่องของกิจการ วิเคราะห์ผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น พยายามลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานลงด้วยวิธีการจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับทุกสถานการณ์ สร้างโอกาสแสวงหารายได้ในช่องทางอื่นนอกเหนือจากการดำเนินธุรกิจในช่องทางปกติ

3. ผลการวิจัยนำมาซึ่งประโยชน์ คือ ทราบถึงกลยุทธ์และแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอดของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและนันทนาการในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถจัดทำเป็นรายงานวิจัยเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และบุคคลที่สนใจ เพื่อเสริมเป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจทั้งธุรกิจนันทนาการท่องเที่ยวและนันทนาการหรือธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องให้ประสบความสำเร็จท่ามกลางสภาวะวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

References

- Amornpinyo, N. (2013). **A Sustainable Success Model of Micro Entrepreneur in Upper Northeast, Thailand**. Udon Thani: Udon Thani Rajabhat University. [In Thai]
- Bangkokbiznews. (2021). **Chiang Mai Province Expect the Coronavirus Disease Epidemic Situation Administration Center 2019 to approve the opening of the city to welcome foreign tourists**. Retrieved October 26, 2021, from <https://www.bangkokbiznews.com/news/957743>. [In Thai]
- Chiang Mai Provincial Official. (2020). **Briefing Chiang Mai Province**. Retrieved December 11, 2020, from <http://www.chiangmai.go.th/managing/public/D8/8D22Oct2020145452.pdf>. [In Thai]
- Chitkesom, A. (2012). **Small Business Management and Entrepreneurship**. Chiang Mai: Saraphi printing. [In Thai]
- Esichaikul, R., Bangsoomboon, V. & Limsuwan, T. (2011). **Tourist Destination Management**. (7th Ed.). Bangkok: Sukhothai Thammathirat University Press. [In Thai]
- Manprasert, S. (2020). **The Impact of the COVID-19 Pandemic to the Thai Economy**. Retrieved September 9, 2020, from <https://www.krungsri.com/bank/th/plearn-plearn/economic-covid-impact.html>. [In Thai]

- Suanrattachai, P., Pornparisa, P. & Chanjarean, I. (2021). Managing Strategies for Sustenance of Hotel Business during the Corona Virus 2019 Pandemic in Muang District, Chiang-Rai Province. **FEU Academic Review, The Far Eastern University**. 15(2), 17-30. [In Thai]
- Tanmanatham, K. (2013). **Strategy on Adaptation for Survival of Air-Conditioning Distributing Entrepreneur**. Bangkok: Suan Dusit University. [In Thai]
- Thavonsiri, P. & Jadesadalug, V. (2015). The Adaptation for Survival of Local Drinking-Water Entrepreneurs in Muang, Kanchanaburi Province. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 8(2), 2171-2187. [In Thai]

การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ
ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่

Early Intervention Services for Learners Who Received Center-Based Services
in Phrae Special Education Center

สถาพงษ์ คงสมพงษ์^{1*}, พรสันต์ เลิศวิทยาวิวัฒน์^{2**}, พัชรวิพรรณ กิจมี^{3***}

Satapong Kongsompong^{1*}, Pornsarn Lertwittayawiwat^{2**}, Patchareewan Kijmee^{3***}

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

¹ Master of Education Program in Educational Administration
Faculty of Education, The Far Eastern University

120 Mahidol Road, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

^{2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เลขที่ 120 ถนนมหิดล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100 ประเทศไทย

^{2,3} Faculty of Education, The Far Eastern University

120 Mahidol Road, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai Province, 50100, Thailand

รับบทความ: 12 กันยายน 2564

ปรับปรุงบทความ: 17 ตุลาคม 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 21 ตุลาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของ
ผู้ปกครองผู้เรียนในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์

* ผู้เขียนหลัก (นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)
อีเมล: 6290041020@feu.edu

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)

*** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น)

การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ปกครองผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้วิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งสะท้อนได้ใน 4 มิติ ดังนี้ 1) มิติของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตร ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี และมีการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมถึงการแสดงน้ำใจและความห่วงใยผู้ปกครองผู้เรียน 2) มิติของผู้เรียน พบว่า มีพัฒนาการที่สูงขึ้น 3) มิติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการที่ดีให้กับผู้เรียนหลายด้าน และ 4) มิติของสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ พบว่า สถานศึกษามีความพร้อมทุกด้าน จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สถานศึกษาควรธำรงรักษาและส่งเสริมให้เป็นค่านิยมที่ดีขององค์กร ต่อไป

คำสำคัญ

การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstract

This qualitative research was to study current context of early intervention services based on the impressive perceived of parents of learners who received center-based early intervention services in Phrae Special Education Center. The research target group were parents of learners who received center-based early intervention services in Phrae Special Education Center, 24 participants. The research tools were the researcher, in-depth interview form and the focus group discussion form. The results were analyzed with content analysis method. The research results revealed that early intervention services based on the impressive perceived of parents of learners reflected on 4 dimensions 1) Teacher and Educational Personnel found that they intended to teach and rehabilitate, specialize, empathize and focus, individual supervision, as well as to track the progression of the developments for learners. And treated to the parents with advices and knowledge for the learners' developments and care concern. 2) Learners found that they were able to achieve higher development progress. 3) Early Intervention Services found that the service had organized numerous activities to promote the developments of learners. And 4) Places, Materials and

Equipment were perfect available for services. According to the findings, Phrae Special Education Center should preserve and promote for the core values of the organization.

Keywords

Early Intervention Services, Center-Based Services' Learner, Special Education Center

บทนำ

ประชาชนชาวไทยมีสิทธิ เสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน โดยถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ และสภาพทางร่างกายหรือสุขภาพ ฯ จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ และมีความสามารถ ซึ่งรัฐต้องจัดบริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึง เพื่อให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ ซึ่งศูนย์การศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (Education Provision for Persons with Disabilities Act, B.E. 2551, 2008, 2) มีบทบาทหน้าที่ดังนี้ จัดและส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การพัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ การให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชนด้วยกระบวนการทางการศึกษา การจัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วมและประสานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย (Special Education Bureau, 2018, 1)

บทบาทหน้าที่ที่มีความชัดเจนและรับรู้ของชุมชนและสังคมของศูนย์การศึกษาพิเศษ คือ เป็นสถานศึกษาของรัฐที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการเพื่อเข้าสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ซึ่งการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้การช่วยเหลือเด็กพิการตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม โดยกระบวนการเริ่มตั้งแต่การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว หรือแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การให้บริการด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม การประเมินความก้าวหน้า

รวมถึงการส่งต่อและการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล (Special Education Bureau, 2008, 23-29) ทางศูนย์การศึกษาพิเศษมีหน้าที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการหรือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกประเภท ประกอบด้วย บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน (Notification of The Ministry of Education, B.E. 2552, 2009, 8) จากการศึกษาข้อมูลงานวิจัยจากต่างประเทศพบว่า แนวคิดสำหรับการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากมุมมองของผู้ให้บริการ จะประกอบด้วยมิติ 5 ด้าน คือ 1) สภาพและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) คุณภาพและความเป็นมืออาชีพของผู้ให้บริการ 4) กระบวนการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอื่น และ 5) กลยุทธ์และเทคนิคการบริการอื่น ๆ เช่น การรายงานผลการให้บริการ การมอบหมายโปรแกรมสำหรับการปฏิบัติต่อเนื่องที่บ้าน การสื่อสารระหว่างศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ (James Campana, Romero-Galistro, Labajos-Manzanares, Galvez-Ruiz & Moreno-Morales, 2020, 1, 5)

ปัจจุบัน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีผู้เรียนมารับบริการในปีการศึกษา 2563 จำนวน 146 คน ซึ่งแยกตามประเภทการให้บริการ ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 35 คน 2) ผู้เรียนที่รับบริการที่หน่วยบริการ (ประจำในแต่ละอำเภอของจังหวัดแพร่ จำนวน 5 หน่วยบริการ) จำนวน 67 คน และ 3) ผู้เรียนที่รับบริการตามบ้าน จำนวน 44 คน ทั้งนี้ หากแบ่งตามประเภทความพิการ จะประกอบด้วย 1) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ จำนวน 48 คน 2) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 37 คน 3) ผู้เรียนบุคคลออทิสติก จำนวน 28 คน 4) ผู้เรียนพิการซ้อน จำนวน 27 คน 5) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 2 คน 6) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา จำนวน 2 คน 7) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น จำนวน 1 คน และ 8) ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ จำนวน 1 คน (Phrae Special Education Center, 2021, 14) โดยมีจุดเน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการดีขึ้นตามศักยภาพ ด้วยครูที่มีประสิทธิภาพ โดยเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ภายใต้ระบบประกันคุณภาพและการมีส่วนร่วม (Phrae Special Education Center, 2021, 6) และศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ยังมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาและประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารสู่การพัฒนาผู้เรียนด้วยกระบวนการบริหารหลักสูตรและการประสานความร่วมมือ การพัฒนาผู้เรียน การวางแผนการบริหาร การจัดการชั้นเรียน การพัฒนาครู การมีส่วนร่วมของครอบครัว และการพัฒนานโยบาย (Phupat, 2017, 248-252) โดยส่งเสริมปัจจัยที่จะส่งผลให้การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพิ่มขึ้น อันประกอบด้วยปัจจัยด้านจริยธรรมของผู้บริหาร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ศักยภาพของผู้บริหาร บรรยากาศและสภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่าง

สถานศึกษากับชุมชน การบริหารงานบุคคล และเทคโนโลยีที่ใช้ในการบริหารจัดการ (Phupat, 2018, 92-100) แต่จากการศึกษาพบว่า ที่ผ่านมามาตราฐานศึกษาได้จัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ได้เป็นอย่างดีและมีแนวโน้มการพัฒนาที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นเพียงเฉพาะมุมมองของผู้ให้บริการ ซึ่งขาดมุมมองของผู้ปกครองผู้เรียน อันเป็นการสะท้อนจากผู้รับบริการโดยตรงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และความร่วมมือในด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการร่วมพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพและพัฒนาการที่ดีขึ้นได้อย่างเต็มศักยภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นหัวหน้างานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จึงมีความสนใจศึกษาสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ซึ่งสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจ เป็นภาวะประสบการณ์ เหตุการณ์ สถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อม ที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองผู้เรียนที่สามารถรับรู้และเข้าใจได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งจะเป็นการตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่

ทบทวนวรรณกรรม

1. ปรัชญาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ

ปรัชญาและความเชื่อด้านการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการเน้นย้ำว่า 1) เด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับการทางการศึกษาและอื่น ๆ จนสามารถได้รับประโยชน์สูงสุดตามศักยภาพของตน 2) การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการหรือคนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรจัดให้เร็วที่สุด ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ และการจัดบริการทางการศึกษาควรจัดโดยวิธีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ด้านการแพทย์ การศึกษา สังคม และอาชีพ รวมทั้งจัดโปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ให้มีความรู้ ความสามารถ ช่วยเหลือตนเองได้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ 3) การศึกษาจะทำให้เด็กพิการสามารถอยู่หรือใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ 4) การฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชน ต้องอาศัยความร่วมมือ การใช้ทรัพยากร และหน่วยบริการต่าง ๆ ในชุมชนร่วมกัน โดยได้รับการสนับสนุนจากชุมชนและระบบส่งต่อ เป็นกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของชุมชน และส่งผลต่อการพัฒนา การบริการ และการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Special Education Bureau, n.d., 16)

2. หลักการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หมายถึง กระบวนการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการในวัยเด็กหรือก่อนเรียนอย่างมีเป้าหมายตามความต้องการจำเป็นของเด็ก โดยความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองและผู้เชี่ยวชาญที่ให้บริการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการลดผลกระทบจากความพิการและป้องกันความพิการหรือปัญหาอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาอันเนื่องจากความพิการ โดยการจัดโปรแกรมที่เป็นระบบในการให้บริการด้านต่าง ๆ โดยเร็วที่สุดแก่เด็กที่พบว่ามีความเสี่ยงหรือทันทีที่ได้รับวินิจฉัยว่ามีความพิการ มุ่งเน้นการให้บริการทางการศึกษากับพ่อแม่และครอบครัว และเด็กได้รับการจากนักวิชาชีพที่หลากหลายทั้งด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ อนามัย การบำบัดรักษา ตลอดจนป้องกันความพิการที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับเด็กทั่วไปหรือใกล้เคียงกับเด็กทั่วไปมากที่สุด (Special Education Bureau, 2008, 2, 9) ซึ่งการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย

- 1) รวบรวมข้อมูล ประวัติ ของเด็กพิการที่มาใช้บริการ
- 2) คัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา/ส่งต่อ
- 3) ประเมินระดับความสามารถพื้นฐานของเด็กพิการที่มาใช้บริการ
- 4) จัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และแผนการสอนรายบุคคล
- 5) ให้บริการเตรียมความพร้อมและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการสอนรายบุคคล
- 6) การประเมินความก้าวหน้า พัฒนาการ และปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 7) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล รายงานผลและส่งต่อ และ
- 8) จัดทำและให้บริการข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเด็กพิการ (Special Education Bureau, n.d., 42-43)

3. ศูนย์การศึกษาพิเศษ

ศูนย์การศึกษาพิเศษ หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (Education Provision for Persons with Disabilities Act, B.E. 2551, 2008, 2) ทางสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (Special Education Bureau, n.d., 22-25) ได้มีการปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษให้สอดคล้องกับกฎหมายและภาระงานที่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง ดังนี้

บทบาทที่ 1 จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

บทบาทที่ 2 พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 3 จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาทที่ 4 จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ

บทบาที่ 5 ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน ด้วยกระบวนการทางการศึกษา

บทบาที่ 6 เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทบาที่ 7 จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด

บทบาที่ 8 ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Jainapa & Rasanond (2020, 7) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้เข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านภาพลักษณ์ของศูนย์การศึกษาพิเศษ และด้านค่าใช้จ่าย ตามลำดับ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

Romero-Galisteo, Blanco-Villaseñor, Moreno-Morales & Gálvez-Ruiz (2019, 1-4) ได้ทำการวิจัย คุณภาพของการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากมุมมองของผู้รับบริการเพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณภาพของการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มทั่วประเทศสเปน ผลการวิจัยพบว่า มีมิติคุณภาพ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) สภาพและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) คุณภาพและความเป็นมืออาชีพของผู้ให้บริการ และ 4) กลยุทธ์และเทคนิคการบริการอื่น ๆ เช่น การรายงานผลการให้บริการ และการสื่อสารระหว่างศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับผู้รับบริการ

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัย คือ ผู้ปกครองผู้เรียนที่รับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแบบไป-กลับ อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ จำนวน 24 คน ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียด ขั้นตอน การดำเนินการวิจัย และการพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยมีความสมัครใจและได้รับแจ้งจากผู้วิจัยแล้วว่า ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากการตอบข้อคำถาม/แนวทางการสัมภาษณ์จะถูกนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการวิจัยอย่างเคร่งครัด เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัย แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยแนวทางการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง มุ่งเน้นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีข้อคำถาม/แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก เช่น “ท่านรู้จักศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ได้อย่างไร? จากช่องทางใดบ้าง? ขอ

ความกรุณาอธิบาย” “ท่านประทับใจอะไรบ้างจากการส่งบุตรหลานเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูทางการศึกษาจาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่? โปรดอธิบายและขยายความในรายละเอียด” ซึ่งข้อคำถาม/แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาและค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการศึกษาพิเศษ และด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 3 ท่าน และผ่านการปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองสัมภาษณ์กับผู้ปกครองผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยจำนวน 3 คน เพื่อให้ผู้วิจัยได้สร้างความคุ้นเคยและปรับแนวทางการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมได้ยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปสัมภาษณ์จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ในเดือนเมษายน 2564 ตามวันและเวลาที่นัดหมาย ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ การสัมภาษณ์แต่ละบุคคลใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที โดยผู้วิจัยจดบันทึกข้อมูลและบันทึกเสียงของผู้ให้ข้อมูลทุกคน การสัมภาษณ์ทั้งหมดได้ยุติเมื่อพบว่า ข้อมูลที่ได้รับไม่มีประเด็นใหม่เพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้รับมาก่อน ถือว่าข้อมูลมีความอิ่มตัวแล้ว และภายหลังการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์ประเด็น และบรรยายพรรณนา และขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับเข้าสู่กระบวนการสนทนากลุ่มกับตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 9 คน ใช้เวลาประมาณ 60-90 นาที จำนวน 1 ครั้ง เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลซ้ำและแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งสะท้อนได้ใน 4 มิติ ดังนี้

1. มิติของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ต่างมีคุณลักษณะส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาเชิงบวก เช่น มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตร ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี และมีการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมถึงการแสดงความเข้าใจและความห่วงใยผู้ปกครองผู้เรียน

2. มิติของผู้เรียน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงกับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ ประกอบด้วย ผู้เรียนมีศักยภาพและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน สามารถเรียนรู้ตอบสนอง รู้จักการรอคอย กล้าแสดงออกช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้ ดีขึ้น อีกทั้งผู้เรียนยังรู้สึกมั่นคงปลอดภัยทั้งด้านกายภาพและด้านจิตใจ ส่งผลให้เป็นภาระของครอบครัวลดลง

3. มิติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนหลายด้าน มีการออกแบบการเรียนการสอนเป็นอย่างดี เน้นให้ผู้เรียนช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียน

4. มิติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์

สถานศึกษามีสถานที่ที่มีความพร้อม อาคารและห้องเรียนมีความสะอาด เรียบร้อย และมีความปลอดภัย อีกทั้งมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การบำบัดฟื้นฟู และการจัดกิจกรรมเสริมให้กับผู้เรียน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีการทวนสอบข้อมูลผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้เรียนลดภาระของผู้ปกครองและครอบครัว อีกทั้งสามารถอยู่ร่วมในสังคมและชุมชนได้อย่างมีความสุขเพิ่มขึ้น และการจัดการเรียนการสอนที่มีการออกแบบมาเป็นอย่างดี มีความหลากหลาย และมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพให้กับผู้เรียนรายบุคคลอย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ผู้เรียนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกับผู้เรียนปกติ โดยผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1: สภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจึงขออภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. มติของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง และมีอัธยาศัยดี ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคล อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียน เป็นอย่างดี รวมถึงการแสดงความเข้าใจและความห่วงใยผู้ปกครองผู้เรียน ทั้งนี้ผลการวิจัยข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ดีของการเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานทางการศึกษาพิเศษ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนพิการจนเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาตรงตามสายงาน หรือมีคุณสมบัติเพิ่มเติมที่สอดคล้องตามสายงาน และปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ จึงทำให้ผู้ปกครองเกิดความประทับใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jainapa & Rasanond (2020) เรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการตัดสินใจส่งบุตรหลานที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเข้ารับบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด โดยมีความคิดเห็นว่า ครูควรปฏิบัติต่อผู้เรียนพิการทุกคนด้วยความรัก เข้าใจธรรมชาติ และความต้องการจำเป็นพิเศษ

2. มติของผู้เรียน พบว่า ผลลัพธ์โดยตรงที่เกิดกับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ นั้น ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น และช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น ส่งผลให้ช่วยลดภาระของผู้ปกครองและครอบครัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ สามารถจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างเป็นระบบตามกระบวนการได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับผู้เรียนทุกคนในทุกวันทำการ และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคลของผู้เรียน อีกทั้งเน้นการจัดการศึกษาควบคู่กับการบำบัดฟื้นฟู โดยผู้ปกครองผู้เรียนต่างให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaiprom (2018) เรื่องความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นได้ ต้องมีระบบและการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มที่เข้าถึงได้ง่ายและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองในการส่งผู้เรียนเข้ารับบริการได้อย่างต่อเนื่อง

3. มติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านวิชาการ การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และด้านทักษะสังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มมีการออกแบบแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและแผนการสอนรายบุคคลได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน และประสานความร่วมมือในการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ภายใต้การนิเทศ

กำกับ ติดตาม และประเมินผลของผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jiatragul, Jarootum & Chotisukan (2013) เรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกระบี่ ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองผู้เรียนจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มด้วยการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม มีการคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการคำนึงถึงระดับความสามารถพื้นฐานและข้อจำกัดของผู้เรียน และมีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะที่หลากหลาย เหมาะสมกับสภาพความพิการ

4. มิติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ พบว่า สถานศึกษามีสถานที่ที่มีความพร้อม อาคารและห้องเรียน มีความสะอาด เรียบร้อย และมีความปลอดภัย อีกทั้งมีสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน การบำบัดฟื้นฟู และการจัดกิจกรรมเสริมให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ เช่น ห้องกิจกรรมบำบัด ห้องกระตุ้นพัฒนาการประสาทสัมผัส ห้องเตรียมฝึกพูด ห้องบำบัดคลื่นสมอง ห้องดนตรีบำบัด ห้องศิลปะบำบัด ห้องกายภาพบำบัด และห้องเรียนเฉพาะประเภทความพิการ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ มีการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มอย่างมีความพร้อม ภายใต้การสนับสนุนจากต้นสังกัด ทั้งการลงทุนด้านสถานที่ อาคาร ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู และงบประมาณสนับสนุนในการจัดหาสื่อ และอุปกรณ์ในการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Romero-Galisteo, Blanco-Villaseñor, Moreno-Morales & Gálvez-Ruiz (2019) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณภาพของการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มจากมุมมองของผู้รับบริการ ผลการวิจัยพบว่า การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มควรประกอบด้วยมิติคุณภาพ 4 ด้าน คือ 1) สภาพและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานของศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม 2) ห้องเรียน ห้องบำบัดฟื้นฟู สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) คุณภาพและความเป็นมืออาชีพของผู้ให้บริการ และ 4) กลยุทธ์และเทคนิคการบริการอื่น ๆ เช่น การรายงานผลการให้บริการ การสื่อสารระหว่างศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มกับผู้รับบริการ ดังนั้น มิติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ จึงมีความจำเป็นและสำคัญต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

สรุป

การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ พบว่า มีสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ซึ่งสะท้อนได้ใน 4 มิติ ประกอบด้วย 1) มิติของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า มีความตั้งใจในการสอนและการบำบัดฟื้นฟู มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง มีอัธยาศัยดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตร ส่วนการปฏิบัติต่อผู้เรียน พบว่า มีความเอาใจใส่ผู้เรียน ให้การดูแลผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นอย่างดี และมีการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เป็นต้น อีกทั้งการปฏิบัติต่อผู้ปกครองผู้เรียน มีการให้คำแนะนำและให้ความรู้ผู้ปกครองผู้เรียนเป็น

อย่างดี รวมถึงการแสดงน้ำใจและความห่วงใยของผู้ปกครองผู้เรียน 2) มติของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เช่น มีความสามารถในการเรียนรู้ มีความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และมีความกล้าแสดงออก 3) มติของการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางสังคม และ 4) มติของสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ พบว่า สถานศึกษามีความพร้อมทั้งสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์ ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปพัฒนาให้เป็นค่านิยมองค์กรของการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ
2. ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นสภาพ บริบทปัจจุบัน และความประทับใจของผู้ปกครองผู้เรียนที่รับบริการแบบไป-กลับ ในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่ หากสถานศึกษาอื่นจะนำไปใช้ประโยชน์ควรคำนึงถึงสภาพและบริบทที่แตกต่างกัน

References

- Chaiprom, K. (2018). **The Opinions of Students' Parents toward Educational Management of the Special Education Centers in Maha Sarakham Province.** (Master's thesis, Master of Education Program in Social Studies, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University). [In Thai]
- Education Provision for Persons with Disabilities Act, B.E. 2551. (2008, 5th February). **Royal Thai Government Gazette.** Book 125 Chapter 28 A. Page 1-13. [In Thai]
- Jainapa, W. & Rasanond, T. (2020). Parents' Opinions Concerning Decision Making to Apply Special Needed Children for Early Intervention Service from the Central Special Education Center, Bangkok. **Journal for Social Sciences Research.** 11(2). 35-54.
- Jemes-Campaña, I., Romero-Galisteo, P., Labajos-Manzanares, M., Gálvez-Ruiz, P. & Moreno-Morales, N. (2020). The Inventory of Quality in Early Intervention Centres for Service Providers: Preliminary Validating Study in a Spanish Sample. **International Journal of Environmental Research and Public Health.** 17(7), 1-11.
- Jiatragul, Y., Jaroontum, O. & Chotisukan, S. (2013). The Guardians' Satisfaction toward Early Intervention Services for Children with Disability of Krabi Special Education Center. **Valaya Alongkorn Review.** 3(1), 109-120.
- Notification of The Ministry of Education, B.E. 2552. (2009, 8th June). **Royal Thai Government Gazette.** Book 126 Special Chapter 80 D. Page 45-47. [In Thai]

- Phrae Special Education Center. (2021). **Information Report of Academic Year 2020**. Phrae: Phrae Special Education Center, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- Phupat, B. (2017). **The Development of Administrative Model of Phrae Special Education Center towards Learners' Development**. Phrae: Phrae Special Education Center, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- _____. (2018). **Factor Affecting Early Intervention Service of Phrae Special Education Center**. Phrae: Phrae Special Education Center, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- Romero-Galisteo, R.P., Blanco-Villaseñor, A., Moreno-Morales, N. & Gálvez-Ruiz, P. (2019). Early Intervention and Perceived Quality Refinement of the Inventory of Quality in Early Intervention Centers. **Medicine**. 98(15, e15173), 1-6.
- Special Education Bureau. (2008). **Manual of Early Intervention Services for Children with Disabilities in Special Needed School and Special Education Center**. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- _____. (2018). **Education Management for Person with Disabilities or Learners with Special Needed** [Self-Study 3rd Book Series of Fundamentals in Education Management for Person with Disabilities or Learners with Special Needed]. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]
- _____. (n.d.). **Operation Manual for Special Education Center**. Bangkok: Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. [In Thai]

ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีการจดจำใบหน้า Prototyping for Student Attendance with Facial Recognition Technology

พฤกษ์ไพโร เพ็งพารา^{1*}

Pruegprai Pengpara^{1*}

¹คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

38 หมู่ 8 ถนนหาดเจ้าสำราญ ตำบลนาวัน อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี 76000 ประเทศไทย

¹Faculty of Information Technology, Phetchaburi Rajabhat University

38 Moo 8, Na Wung, Mueang Phetchaburi District, Phetchaburi, 76000, Thailand

รับบทความ: 26 สิงหาคม 2564

ปรับปรุงบทความ: 27 ธันวาคม 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 18 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้า จากการศึกษากระบวนการเข้าชั้นเรียนของผู้เรียน พบว่าปัญหาการเข้าชั้นเรียนไม่ตรงต่อเวลา ส่งผลให้นักเรียนไม่มีสิทธิสอบในรายวิชานั้น ๆ และอาจเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต ควรหาแนวทางแก้ไข อีกทั้งปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบการเข้าเรียนนั้น ผู้สอนไม่สามารถตรวจสอบรายชื่อในเวลาเริ่มการเรียนการสอนได้ครบถ้วน ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า ใช้ภาษาจาวาสคริปต์ และภาษาไพธอนในการพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชัน ซึ่งช่วยให้ผู้สอน และผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยจึงสรุปได้ดังนี้ 1) ได้ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้า ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็วขึ้น และได้ข้อมูล ลักษณะ การเข้าชั้นเรียน การติดตามพฤติกรรมของผู้เรียนในการเข้าชั้นเรียนดีขึ้น หลังจากปรับเปลี่ยนรูปแบบการตรวจสอบการเข้าชั้นเรียน 2) ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญต่อต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้าในภาพรวมได้ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.88 แสดงว่าต้นแบบทำงานได้เหมาะสมสอดคล้องกัน เหมาะกับผู้ใช้ทุกกลุ่ม 3) ผลการประเมินความพึงพอใจพึงพอใจต่อต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า จากผู้ใช้งาน 30 ท่าน ใน

*ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ ดร. ประจักษ์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี)

อีเมล: pruegprai@hotmail.com

ภาพรวมได้ค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 4.18 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 ซึ่งแสดงว่ามีความพอใจในระดับดีมาก

คำสำคัญ

การตรวจสอบการเข้าชั้นเรียน เทคโนโลยีจดจำใบหน้า การเรียนรู้ของเครื่อง

Abstract

The objective of this research were to develop an application prototype to verify attendance using facial recognition technology. Study of the student's attendance process found that the problem of attending classes was not punctual. The result shown students did not have the right to take the exam in that particular course and may be a problem in the future. In addition, the problem with the examination of attendance Instructors could not check the complete list at the time of commencement of the course. Attendance verification application prototype using facial recognition technology developed by Java script and Python language for application development which helps teachers and learners helped teaching activities effectively. The results of the research can be summarized as follows: 1) A prototype of an application was verify attendance using facial recognition technology was obtained. Work more efficiently, convenient, faster and get information. Characteristics of attending classes Improved tracking of learners' behavior in class attendance after modifying the attendance verification model 2) The results of the experts' assessment on the attendance verification application model using facial recognition technology in the overall picture got a consistency value of 0.88, indicating that the model worked have been appropriately consistent Appropriate for all users. 3) Satisfaction assessment results of satisfaction with the application model to check attendance using facial recognition technology. Out of 30 users, the overall average was 4.18 percent and the standard deviation was 0.67, indicating a very good level of satisfaction.

Keywords

Student Attendance Checking, Facial Recognition Technology, Machine Learning

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยจำเป็นต้องสร้างความตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วน ในการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะยาวได้นั้น ประเทศจำเป็นต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน และกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการที่เป็นเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสรางคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ถึงอย่างไรในการจัดการเรียนสอนยังคงพบปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ปัญหาหนึ่งที่พบคือ การเข้าเรียนสายของผู้เรียน ซึ่งอาจเกิดจากตัวผู้เรียนเองหรือการจัดการเรียนการสอนซึ่งก็เป็นไปได้ทั้งสองทาง ทำให้ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียน เช่น คะแนนสอบไม่ถึงเกณฑ์ ไม่มีสิทธิ์ในการสอบจนก่อให้เกิดเป็นปัญหาเรียนไม่จบตามระยะเวลา

ดังนั้นสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องให้ผู้สอนและผู้เรียนร่วมมือกันในส่วนของกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อฝึกทักษะความสามารถ รวมทั้งเจตคติที่ดีในการเรียนรู้ สำหรับการตรวจสอบข้อเข้าใช้เรียนเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งเพื่อพิสูจน์ทราบการเข้าเรียนในชั้นเรียน และมีความสำคัญเพราะเป็นส่วนหนึ่งการประเมินและวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นแสดงถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนรู้ในชั้นเรียน และเป็นข้อมูลสะท้อนกลับไปยังผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหาร หากมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนอีกด้วย

ผู้วิจัยทำการพัฒนาแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีการจดจำใบหน้า โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศด้านปัญญาประดิษฐ์ และด้านแมชชีนเลิร์นนิงมาช่วยพัฒนาเพื่อให้แอปพลิเคชันทำงานได้มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบใบหน้าได้อย่างถูกต้อง ช่วยลดขั้นตอนการตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้การจดจำใบหน้า

บททวนวรรณกรรม

จากการศึกษากิจกรรมการเรียนการสอน การตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนผ่านใบรายชื่อ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาของผู้เรียน การติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลในเรื่องการติดตามพฤติกรรมกรเข้าชั้นเรียน เป็นกระบวนการหนึ่งของการประเมินผลการเรียน จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบ

ติดตามพฤติกรรมกรรมการเข้าเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ทราบการมีอยู่ในระบบของผู้เรียน จากเดิมจำเป็นต้องการใช้ การขานชื่อ เช็กชื่อลงในใบรายชื่อซึ่งเป็นกระดาษ จึงมีการสร้างระบบอัตโนมัติ แทนการขานชื่อของผู้เรียนใน ประเทศคาซัคสถาน (Dullayachai, Changkamanon & Khemapech, 2017, 125-133)

Chomphoonut & Verapan (2017, 284-292) ได้กล่าวว่า การพัฒนาระบบติดตามพฤติกรรมกรรมการ เข้าเรียนของนักเรียน โรงเรียนโคงไผ่วิทยา จังหวัดกำแพงเพชร พัฒนาขึ้นเพื่อติดตามพฤติกรรมกรรมการเข้าเรียน ของนักเรียน การเช็กชื่อที่ล่าช้าและข้อมูลการเข้าเรียนสูญหาย เมื่อทำการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ พบว่าการ แก้ปัญหาดังกล่าวสามารถแก้ไขได้ด้วยการพัฒนาระบบติดตามพฤติกรรม ซึ่งจะช่วยให้ทราบข้อมูลของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การประเมินผลการเรียน ในการใช้งานระบบ และการใช้ประโยชน์จากระบบ โดยมีระดับความพึง พอใจเฉลี่ยของผู้ใช้งานระบบอยู่ในระดับดีมาก ที่ระดับ 4.52 สำหรับการตรวจสอบรายชื่อผู้เรียนในการเข้าชั้น เรียน มีการพัฒนาระบบตรวจสอบรายชื่อเข้าชั้นเรียนโดยอุปกรณ์อัจฉริยะ เพื่อเปรียบเทียบเวลาที่ใช้ในการ ตรวจสอบรายชื่อเข้าชั้นเรียนโดยอุปกรณ์อัจฉริยะกับการตรวจสอบรายชื่อด้วยใบรายชื่อ ผู้ใช้งานของระบบนี้ ได้แก่ ผู้สอนและนักศึกษา ผู้สอนสามารถเพิ่มรายวิชา รายชื่อนักศึกษา คະแนนในการตรวจสอบ รายชื่อเข้าชั้น เรียน และสามารถติดตามการเข้าชั้นเรียนของนักศึกษาแต่ละคนโดยดูจากข้อมูลการเข้าเรียน ขาดเรียนและมา สาย นักศึกษาสามารถดูข้อมูลและสถิติการเข้าชั้นเรียนของตนเองในแต่ละรายวิชาได้ เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา ผู้สอนสามารถแปลงความถี่ในการเข้าชั้นเรียนเป็นคะแนนตามที่ผู้สอนกำหนดระบบตรวจสอบรายชื่อเข้าชั้น เรียนโดยอุปกรณ์อัจฉริยะถูกนำมาใช้ในรายวิชา คพ344

Dullayachai Changkamanon & Khemapech (2017, 125-133) ได้กล่าวว่า การพัฒนาระบบ ซอฟต์แวร์เชิงวัตถุ 2 กลุ่มเรียน ผู้วิจัยเก็บเวลาในการตรวจสอบรายชื่อผ่านระบบตรวจสอบรายชื่อเข้าชั้นเรียน โดยอุปกรณ์อัจฉริยะเปรียบเทียบกับเวลาในการตรวจสอบรายชื่อโดยใช้ใบรายชื่อกลุ่มเรียนละ 3 ครั้ง จากการ ผลการทดลองใช้ระบบที่นำเสนอได้ผล ระบบตรวจสอบรายชื่อเข้าชั้นเรียนโดยอุปกรณ์อัจฉริยะมีประสิทธิภาพ การทำงานสูงกว่าระบบการตรวจสอบด้วยใบรายชื่อ โดยระบบสามารถตรวจสอบรายชื่อนักศึกษาด้วยความ เร็ว ถูกต้อง และสามารถลดขั้นตอนการทำงานลงครึ่งหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตรวจสอบรายชื่อด้วย ใบรายชื่อ

สำหรับการตรวจสอบใบหน้ามีการวิจัยเนื่องจากใบหน้าของแต่ละบุคคล สามารถพัฒนาระบบเพื่อ แยกแยะความแตกต่างแต่ละบุคคลได้ และทำงานได้อย่างรวดเร็ว สามารถแยกแยะความเป็นบุคคลได้ง่ายดาย (Crouzet, Kirchner & Thorpe, 2010, 1-17) สามารถทำการบันทึกข้อมูลการเข้าออกอาคารด้วยการรู้จำ ใบหน้า กรณีศึกษาศาลจังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้เทคนิค Haar-like (Bootmas, 2017, 49) เพื่อใช้ตรวจสอบ ความปลอดภัยการเข้าสู่อาคารภายในศาลจังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งระบบประกอบด้วย 2 ส่วนคือ อุปกรณ์รหัส เบอร์รีพาย ร่วมกับกล้องเว็บแคม พัฒนาโดยใช้ภาษาโปรแกรมไพธอนกับโอเพนซีวี ทำหน้าที่บันทึกภาพบุคคล และส่งไปส่วนที่สองคือคอมพิวเตอร์แม่ข่ายพัฒนาด้วยภาษาโปรแกรมซีชาร์ป ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลภาพ ใบหน้าแล้วทำการสกัดคุณลักษณะเด่นด้วยเทคนิควิเคราะห์องค์ประกอบหลักเพื่อตรวจสอบกับชุดข้อมูลเรียนรู้ ที่เป็นบุคลากรภายในศาล ซึ่งได้ทำการประมวลผลตรวจใบหน้าและสกัดคุณลักษณะไว้ในเครื่องแม่ข่ายก่อน

หน้านี้แล้วจำนวน 40 คน คนละ 10 ภาพ ชาย 20 คน และหญิง 20 คน ผลการทดลองด้านประสิทธิภาพการรู้จำใบหน้ามีอัตราการรู้จำร้อยละ 86 และผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้เชี่ยวชาญภายในหน่วยงานจำนวน 4 คน บุคลากรจากหน่วยงานภายนอกจำนวน 4 คน พบว่ามีความพึงพอใจในระบบอยู่ในระดับดี

Banlue & Inthasaeng (2020, 147-157) ได้กล่าวว่า ในการพัฒนาระบบตรวจสอบมีการวัดประสิทธิภาพของระบบตรวจสอบใบหน้า ได้ทำการวิจัยประสิทธิภาพระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้าโดยใช้เทคนิคแอลพีพี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้า หาประสิทธิภาพระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้า และหาความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้า ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาคอมพิวเตอร์และการรู้เท่าทันในยุคดิจิทัล ในภาคเรียน 2/2561 จำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้าและแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้า พบว่า ระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้ามีประสิทธิภาพดีที่สุด และความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้ามีค่าเฉลี่ยระดับมาก

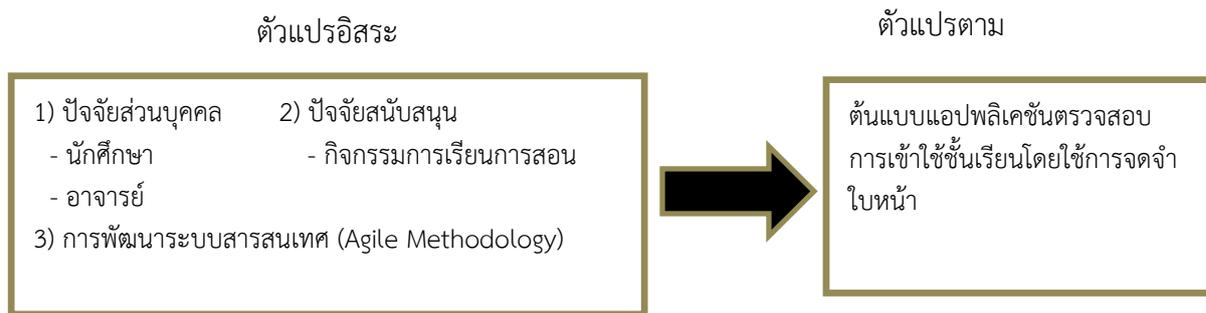
การพัฒนาต้นแบบฐานข้อมูลต้นแบบของการส่งเสริมงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่ามีข้อดีทำให้ได้ระบบต้นแบบได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากการตรวจสอบ ทำซ้ำ แก้ไข ปรับปรุง มีการพัฒนา ร่วมกัน ลดระยะเวลาในการพัฒนาแอปพลิเคชัน ทำให้ได้ต้นแบบได้อย่างสมบูรณ์ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับการทำงานในยุคดิจิทัล เพื่อให้ได้ต้นแบบของแอปพลิเคชันที่ทำงานได้อย่างรวดเร็วทันต่อความต้องการ ประหยัดงบประมาณ (Siricharoen, Sukwilai & Kheamwong, 2014, 32-45)

นอกจากนั้นผู้วิจัยศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศด้วยวิธีการ Agile Methodology เป็นวิธีการพัฒนาระบบแบบคล่องตัว เนื่องจากไม่เน้นในส่วนของเอกสารและขั้นตอน แต่จะให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งปัจจุบันการพัฒนาแอปพลิเคชัน มีการเปลี่ยนแปลงความต้องการ (Requirements) ตลอดเวลา ทำให้อุตสาหกรรมไม่ว่าจะเป็นด้านซอฟต์แวร์หรือด้านการบริหารจัดการอื่น ๆ นิยมนำวิธีการ Agile มาปรับใช้มากขึ้น รวมทั้งศึกษาทฤษฎีความพึงพอใจ เป็นแนวคิดเพื่อประเมินเจตคติที่มีต่อระบบ สินค้า หรือบริการ ที่ผู้ใช้ที่ได้รับจากการใช้งานระบบ สินค้า หรือบริการนั้น ๆ สำหรับทฤษฎีความพึงพอใจต่อการใช้นั้นแบบแอปพลิเคชันจะมุ่งเน้นประสบการณ์จากผู้ใช้ในด้านการใช้งาน การติดต่อกับระบบ ความยากง่าย ความเร็ว ความชัดเจนของภาษา ภาพประกอบในการใช้งานของระบบ เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแอปพลิเคชันให้เหมาะสมและปรับการใช้เทคโนโลยีให้เข้ากับเนื้อหาในปัจจุบันเพื่อให้การพัฒนาที่มีความถูกต้องมากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยสำหรับการพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้การจดจำใบหน้า ได้ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแบบแผนการทดลองตามกระบวนการทำวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการอ้างอิงผลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เปิดสอนในระดับปริญญาตรีทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาการคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ประยุกต์ และคอมพิวเตอร์ (คบ.) ประกอบด้วยคณาจารย์ 31 ท่าน เจ้าหน้าที่ 5 ท่าน มีนักศึกษาที่อยู่ระบบการเรียนการสอน 356 ท่าน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถเก็บข้อมูลได้ตรงตามที่ต้องการ จำนวน 30 ท่าน ใช้การคำนวณจากสูตร Yamane จากจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนที่มีการเข้าห้องปฏิบัติการที่มีการติดตั้งระบบตรวจจับใบหน้า ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติการเฉพาะ และกลุ่มตัวอย่างได้มีเรียนวิชากฎหมายคอมพิวเตอร์มีการกำหนดนโยบายการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มี 3 ประเภท คือ

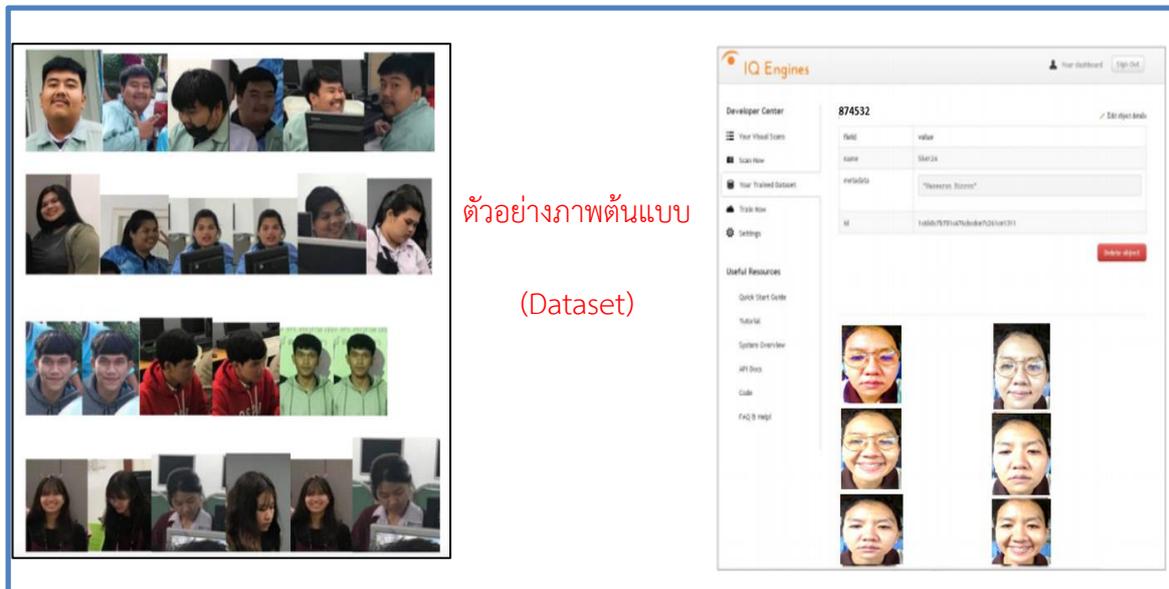
- 1) ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า
- 2) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ (ด้านความถูกต้องของระบบ)
- 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า

3. การพัฒนาระบบต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า มีขั้นตอนในการพัฒนาดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า ตามหลักการออกแบบแอปพลิเคชัน โดยใช้วิธีการพัฒนาระบบตามกระบวนการวงจการพัฒนาแบบ Agile Methodology

2) การออกแบบต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า ผู้วิจัยจะเริ่มออกแบบการทำงานขั้นตอนแรก คือการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ระบบ จากนั้นนำข้อมูลที่วิเคราะห์มาออกแบบระบบให้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น

3) การพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้าซึ่งผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาตามกระบวนการที่ทำการออกแบบมา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2: การจัดเตรียมข้อมูลสำหรับเป็นข้อมูลเทรน

จากภาพที่ 2 แสดงการจัดเตรียมข้อมูลสำหรับเป็นข้อมูลเทรน โดยทำการทดลอง 2 ครั้ง การทดสอบการระบุตัวตนโดยใช้ใบหน้านั้นจะเลือกภาพที่ดีที่สุดเพื่อนำมาเป็นภาพต้นแบบ (Training Set) โดยการทดสอบการระบุตัวตนโดยใช้ใบหน้า มีขั้นตอนในการทดสอบความถูกต้อง ผู้วิจัยทดสอบระบบผ่านเว็บไซต์ตรวจสอบภาพ : Kooaba Image Recognition API จากนั้นนำไฟล์รูปใบหน้าของผู้เรียน เพื่อนำเข้าสู่ระบบ Machine Learning แล้วนำใบหน้าประมวลผลต่อไป โดยรูปใบหน้าที่จัดเตรียมต้องมีหลากหลายภาพ ทั้งรูปตรง รูปเอียง เพื่อให้ระบบสามารถประมวลผลได้อย่างถูกต้อง

เมื่อได้ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า ก็นำแบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ (ด้านความถูกต้องของระบบ) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องของระบบ จากนั้นนำผลมาสรุปผลเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุง แก้ไขระบบให้สมบูรณ์ขึ้น

4) การนำไปใช้ นำต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า ที่พัฒนาขึ้นไปใช้งานจริงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ท่าน พร้อมทั้งที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้าให้กลุ่มตัวอย่างทำการ

ประเมิน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของการทำงานของระบบ เพื่อหาความพึงพอใจจากผู้ใช้งานว่ามีความพึงใจในระดับใด

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

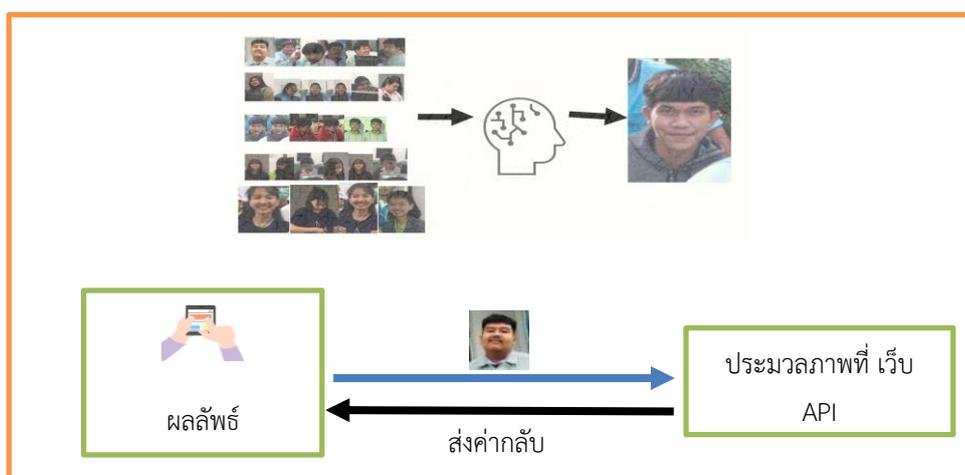
ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการปฐมนิเทศนักศึกษาที่จะไปเก็บข้อมูลกับผู้วิจัยเกี่ยวกับเทคนิคการเก็บข้อมูล และการจัดบันทึกเพื่อสร้างและพัฒนาต้นแบบในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัย อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาจากการเรียนการสอนปกติ แล้วนำผลจากการทำการทดสอบกับต้นแบบมาปรับปรุงต้นแบบอีกครั้ง ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ สังเกต และจัดบันทึก หลังจากได้ข้อมูลมาครบถ้วนผู้วิจัยจำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลใหม่อีกครั้งเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องมากที่สุด

สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) การสรุปผลการประเมิน พิจารณาแบบสอบถามจากการประเมินของผู้ให้ข้อมูล และใช้ IOC วิเคราะห์ความถูกต้องของการทำงานของระบบจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อความแต่ละข้อ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการณ์การเข้าชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียนสาขาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านคอมพิวเตอร์ มีพฤติกรรมเข้าเรียนไม่ตรงต่อเวลา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 เข้าเรียนสม่ำเสมอ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 เมื่อตรวจสอบ ชักถามเป็นรายบุคคลพบว่า พักผ่อนไม่เพียงพอ นอนดึก เนื่องจากมีการใช้เวลาส่วนใหญ่มากกับการเดินทาง จึงไม่สามารถเข้าชั้นเรียนตามเวลาที่กำหนดได้ จึงทำข้อตกลงเกี่ยวกับการนำระบบตรวจสอบใบหน้ามาใช้ทดแทนระบบขานชื่อ ในสัปดาห์ที่ 3 จนถึงสัปดาห์ก่อนสอบปลายภาค เป็นต้นไป พบว่า พฤติกรรมเข้าเรียนไม่ตรงต่อเวลา เหลือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 เข้าเรียนสม่ำเสมอ เพิ่มขึ้นเป็น 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67

และจากที่ผู้วิจัยได้พัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าใช้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า โดยผลการพัฒนาต้นแบบ ดังนี้

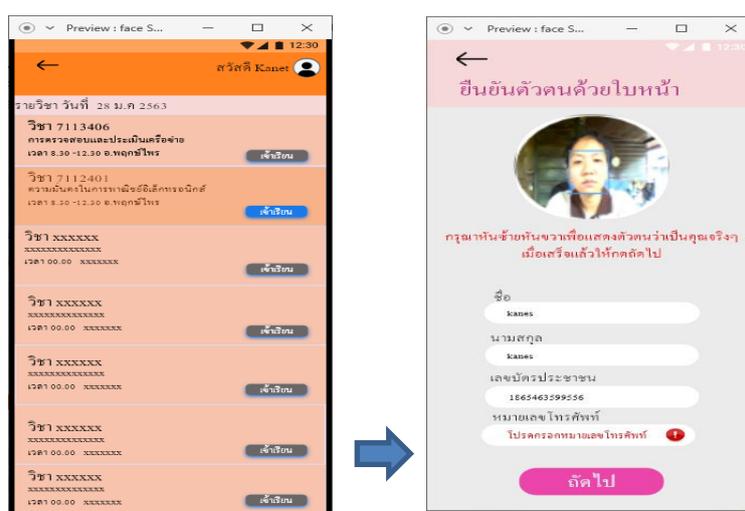
ภาพที่ 3: สถาปัตยกรรมการทำงานของต้นแบบ

จากภาพที่ 3 แสดงสถาปัตยกรรมการทำงานของต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้า เนื่องจากการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีด้าน Machine Learning จำเป็น ต้องนำเข้าข้อมูลใบหน้าของผู้เรียน เพื่อให้ระบบได้เรียนรู้และสามารถทำนาย (Prediction) ได้ว่า ใบหน้าที่กำลังตรวจสอบนั้นเป็นใคร อยู่ในระบบข้อมูลที่มีการจัดเก็บหรือไม่

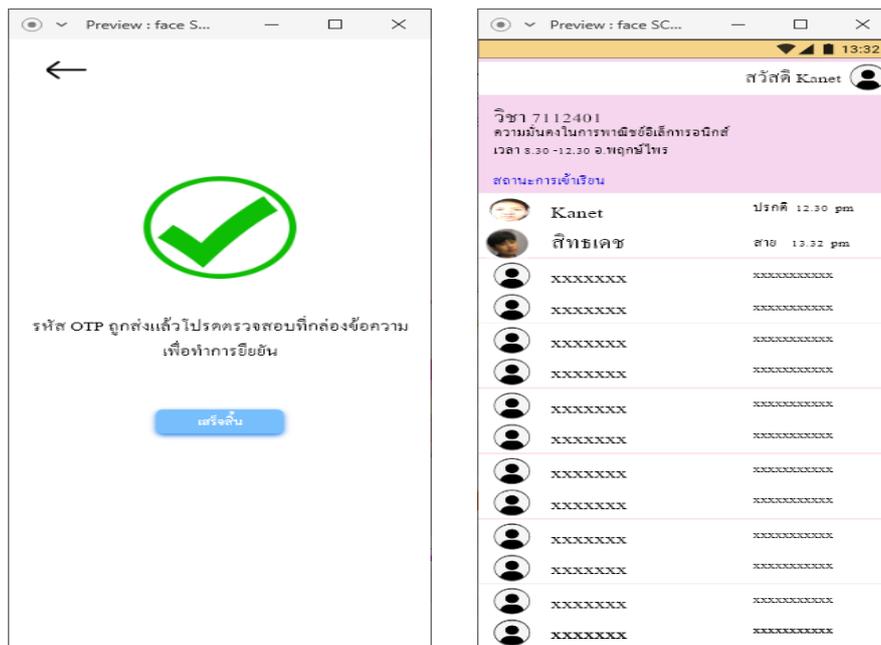
ภาพที่ 4: ผลการทดสอบการทำงานของต้นแบบ

จากภาพที่ 4 แสดงผลการทดสอบการทำงานของต้นแบบจะพบว่าระบบมีการจดจำใบหน้าผู้เรียนได้ดี มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้หากมีผู้เรียนบางคนไม่ได้เรียนอยู่ในระบบ จะถูกระบุว่าไม่รู้จัก (Unknown) ซึ่งผลการจะขึ้นอยู่กับจำนวนภาพใบหน้าของตัวบุคคล ว่ามีมากน้อยเพียงใด หากมีจำนวนมาก ย่อมสามารถระบุตัวบุคคลได้ค่อนข้างแม่นยำ

ภาพที่ 5: หน้าการทำงานเลือกเรียนตามรายวิชาในตารางสอน

จากภาพที่ 5 เมื่อผู้เรียนมาสู่หน้าการทำงานของกรเข้าเรียนตามรายวิชาในตารางสอน ผู้เรียนจะเลือกรายวิชาที่ต้องการเข้าเรียน โดยถ้าเลือกรายวิชาที่ไม่ตรง ระบบจะไม่ทำงานและแจ้งเตือน โดยระบบจะแสดงสัญลักษณ์ของรายวิชาที่ ตรงกับวันเวลาในโทรศัพท์ เมื่อผู้เรียนคลิกเลือกวิชาแล้ว จะเข้าสู่ตรวจสอบการเข้าใช้เรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า โดยหน้านี้ผู้เรียนต้องทำทุกขั้นตอนและทุกครั้งเพื่อยืนยันตัวเองให้ผ่านถึงจะเข้าเรียนได้ โดยต้องกรอกเบอร์โทรศัพท์ที่ผูกกับระบบไว้ เท่านั้นเพื่อ ทำการส่ง เลข One Time Password ไปยืนยันตัวตนอีกครั้ง

ภาพที่ 6: หน้าแสดงสถานะการเข้าเรียน

จากภาพที่ 6 หากทำขั้นตอนการยืนยันตัวตนผ่าน จะเห็นสถานการณ์เรียนของผู้ตามรายวิชานั้นได้

ตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ (ด้านความถูกต้องของระบบ)

รายการ	χ	แปลผล
1. ส่วนนำของต้นแบบแอปพลิเคชัน		
1.1 ความครอบคลุมของการให้ข้อมูลพื้นฐาน เช่น คำอธิบาย, เมนูหลัก	0.67	สอดคล้อง
1.2 การเร้าความสนใจผู้ใช้ต้นแบบแอปพลิเคชัน	0.67	สอดคล้อง
1.3 ความน่าสนใจชวนให้ติดตามต้นแบบแอปพลิเคชัน	1.00	สอดคล้อง
2. เนื้อหาของภาษา		
2.1 ความถูกต้องของภาษา	1.00	สอดคล้อง
2.2 ความชัดเจนของโครงสร้าง	1.00	สอดคล้อง
2.3 ความสอดคล้องของเนื้อหา	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 1

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ (ด้านความถูกต้องของระบบ) (ต่อ)

รายการ	χ	แปลผล
3. ส่วนประกอบด้านมัลติมีเดีย		
3.1 ความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหา	0.67	สอดคล้อง
3.2 ความชัดเจนของภาพที่ใช้	1.00	สอดคล้อง
3.3 ความชัดเจนของภาพกราฟิกที่ใช้ประกอบ	1.00	สอดคล้อง
3.4 ความชัดเจนของเสียงที่ใช้	0.67	สอดคล้อง
3.5 ความชัดเจนของภาพเคลื่อนไหวที่ใช้	1.00	สอดคล้อง
4. ตัวอักษรและสี		
4.1 ความเหมาะสมของรูปแบบของตัวอักษรที่ใช้นำเสนอ	0.67	สอดคล้อง
4.2 ความเหมาะสมของขนาดของตัวอักษรที่ใช้	1.00	สอดคล้อง
4.3 ความเหมาะสมของสีตัวอักษร	1.00	สอดคล้อง
4.4 ความเหมาะสมของสีพื้นหลัง	0.67	สอดคล้อง
5. การออกแบบปฏิสัมพันธ์		
5.1 การออกแบบปฏิสัมพันธ์ให้โปรแกรมใช้งานง่ายสะดวก	1.00	สอดคล้อง
5.2 การควบคุมเส้นทางการเดินของแอปพลิเคชัน (Navigation)	1.00	สอดคล้อง
5.3 การเชื่อมโยงเนื้อหาของแอปพลิเคชัน	1.00	สอดคล้อง
5.4 ความเหมาะสมของการออกแบบหน้าจอแอปพลิเคชันของภาพรวมทั้งหมด	1.00	สอดคล้อง
รวม	0.88	สอดคล้อง

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาแบบสอบถามจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.88 ซึ่งแสดงว่าต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้ามีความถูกต้องในการทำงานของระบบมีความสอดคล้องกัน

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ พบว่า เมื่อพิจารณาแบบสอบถามจากการประเมินของผู้ให้ข้อมูล ในภาพรวมได้ค่าเฉลี่ยร้อยละเท่ากับ 4.18 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 ซึ่งแสดงว่าต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้าใช้มีความพอใจในระดับดีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษากระบวนการเข้าชั้นเรียน พบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียนไม่สม่ำเสมอ ต้องมีการติดตามอย่างต่อเนื่องโดยหาวิธีใช้เทคโนโลยีมาแก้ปัญหาในการติดพฤติกรรมการเข้าเรียนสายของนักเรียน เพื่อทำการแก้ปัญหาในรูปแบบการเช็คชื่อที่ล่าช้า เมื่อทำการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ พบว่าการแก้ปัญหาดังกล่าว

สามารถแก้ไขได้ด้วยการต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dullayachai, Changkamanon & Khemapech (2017, 132) ได้พัฒนาระบบตรวจสอบรายชื่อเข้าชั้นเรียนโดยอุปกรณ์อัจฉริยะ พบว่ามีประสิทธิภาพการทำงานสูงกว่าระบบการตรวจสอบด้วยใบรายชื่อ โดยระบบสามารถตรวจสอบรายชื่อนักศึกษาด้วยความเร็ว ถูกต้องและสามารถลดขั้นตอนการทำงานลงครึ่งหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ การตรวจสอบรายชื่อด้วยใบรายชื่อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chomphoonut & Verapan (2017, 290-291) ซึ่งได้พัฒนาระบบติดตามพฤติกรรมกรรมการเข้าเรียนของนักเรียนโรงเรียนโศกโศกโศก จังหวัดกำแพงเพชร พัฒนาระบบเพื่อติดตามพฤติกรรมกรรมการเข้าเรียนของนักเรียน การเช็คชื่อที่ล่าช้าและข้อมูลการเข้าเรียนสูญหาย และผู้เรียนไม่จำเป็นต้องขจัดจังหวะการเรียนในชั้นเรียนขณะที่ผู้สอนกำลังสอนหลังจากนำระบบตรวจสอบใบหน้ามาใช้

ผลการพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้า ทำให้ได้ต้นแบบแอปพลิเคชันที่ทำงานได้มีประสิทธิภาพดีและเป็นที่ยอมรับต่อผู้ใช้ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้าและผลการประเมินความพึงพอใจต่อการต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า จากผู้ใช้จำนวน 30 ท่าน ปรากฏว่าผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากอีกด้วย แต่ถึงอย่างไรการตรวจสอบใบหน้าจำเป็นต้องมีการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security) เนื่องจากอาจจะมีการนำระบบใบหน้าบุคคลไปใช้ในทางที่ไม่ดี จึงควรเพิ่มเทคโนโลยีด้านความปลอดภัย รวมทั้งข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยประสิทธิภาพระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนด้วยภาพใบหน้าโดยใช้เทคนิคแอลบีพี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบตรวจสอบการเข้าชั้นเรียน (Banlue & Inthasaeng, 2020, 154-156) อีกทั้งต้นแบบที่ได้ยังสามารถควบคุมการเข้าชั้นเรียนโดยใช้สิทธิเฉพาะผู้เรียนที่ลงทะเบียนในรายวิชานั้นเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bootmas (2017, 60-61) ที่ได้ทำการวิจัยการบันทึกข้อมูลการเข้าออกอาคารด้วยการรู้จำใบหน้ากรณีศึกษาศาลจังหวัดอำนาจเจริญ โดยใช้เทคนิค Haar-like เพื่อใช้ตรวจสอบความปลอดภัยการเข้าสู่อาคารภายในศาลจังหวัดอำนาจเจริญ และต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยเทคโนโลยีจดจำใบหน้ายังสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี

สรุป

จากการศึกษากระบวนการเข้าชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า เพื่อลดปัญหาการมาสายของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความสะดวกเร็วในการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียน โดยต้นแบบแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นมีการทำงานได้ดี สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าชั้นเรียน มีผลการเรียนรู้ดีขึ้น อีกทั้งต้นแบบที่พัฒนามีการตรวจสอบและจำแนกใบหน้าของผู้เรียนได้แม่นยำ ทำให้ผู้เรียนมีความพอใจและเข้าเรียนตรงเวลามากขึ้น แต่ถึงอย่างไรในการพัฒนาครั้งต่อไปควรมีเก็บข้อมูลลงผ่านระบบคลาวด์ (Cloud Storage) พร้อมระบบรักษาความปลอดภัยในการเก็บใช้งาน เนื่องจากอาจจะมีการนำระบบใบหน้าบุคคลไปใช้ในทางที่ไม่ดี จึงจำเป็นต้องสร้างความ

ตระหนัก (Awareness) ต่อการใช้การจดจำใบหน้าในแอปพลิเคชัน ในงานด้านอื่น ๆ ต่อไปด้วย โดยมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การใช้ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า ต้องศึกษา พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลสำคัญขององค์กรด้วย

2) ต้นแบบแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า ที่พัฒนาเมื่อนำไปใช้ควรบูรณาการร่วมกับองค์กรในหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้รองรับการพัฒนาประเทศในยุค 4.0

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การพัฒนาแอปพลิเคชันตรวจสอบการเข้าชั้นเรียนโดยใช้เทคโนโลยีจดจำใบหน้า สามารถไปเพิ่มการตรวจสอบสถานะ การระบุตัวตนในรูปแบบอื่นนอกจากใบหน้า และใช้กับรายวิชาอื่นที่สอดคล้องกัน และควรมีเก็บข้อมูลลงผ่านระบบคลาวด์ พร้อมเพิ่มระบบรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักวิจัยและศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

References

- Banlue, S. & Inthasaeng, K. (2020). The efficiency of a class attendance monitoring system with face recognition by using LBP technique. *Journal of Roi Et Rajabhat University*. 14(1), 147-158. [In Thai]
- Bootmas, C. (2017). **Data Logging of Building Access using Face Recognition: A case study of Ammat Charoen Provincial court**. (Master's independent studies, Master of Science in Information Technology, Ubon Ratchathani University). [In Thai]
- Chomphoonut, W. & Verapan, P. (2017). The Development of Student Attendance Behavior Information System for Khongphaiwitaya School. In **Proceedings of the 4th National Kamphaeng Phet Rajabhat University Conference, Kamphaeng Phet Rajabhat University, December 22, 2017**. (pp. 284-292). Kamphaeng Phet: Kamphaeng Phet Rajabhat University. [In Thai]
- Crouzet, M., Kirchner, H. & Thorpe, J. S. (2010). Fast saccades toward faces: Face detection in just 100ms. *Journal of Vision*. 10(4), 1-17. Retrieved March 4, 2020, from <https://jov.arvojournals.org/article.aspx?articleid=2121090>

- Dullayachai, K. Changkamonon, A. & Khemapech, I. (2017). Class Attendance Checking System using a Smart Device. **FEU Academic Review**. 11(Special issue), 125-133. [In Thai]
- Saparkhojayav, N., Shakhov, E. & Mailybayev, Y. (2016). Mobile Attendance Checking System on Android Platform for Kazakhstani University. **Journal of Physics: Conference Series**. 710, 1-9. Retrieved May 21, 2020, from <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/710/1/012013/pdf>.
- Siricharoen, W., Sukwilai, A. & Kheamwong, V. (2014). The Database Prototyping Development of Research Department, University of the Thai Chamber of Commerce. **Sripatum Review of Science and Technology**. 6(1), 32-45. [In Thai]

คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์
จังหวัดสมุทรปราการ
Service Quality Affecting Customers' Satisfaction by Chularat Hospital in
Samutprakan Province

ภูษิตย์ วงษ์เล็ก^{1*}, วัลยา ชูประดิษฐ์², ภูวกร อนันตรักษ์³
Pusit Wonglek^{1*}, Wallaya Chupradist², Phuwakorn Anantarak³

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบัญชีและวิทยาการจัดการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
298 ถนนสรรรพาวุธ แขวงบางนาเหนือ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260 ประเทศไทย

¹Master of Business Administration Program, Faculty of Accounting and Management Science,
Southeast Bangkok College

298 Sanphawut Rd., Bangna Nuea, Bangna, Bangkok, 10260, Thailand

²หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ³สาขาวิทยาการจัดการ คณะบัญชีและวิทยาการจัดการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
298 ถนนสรรรพาวุธ แขวงบางนาเหนือ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260 ประเทศไทย

²Master of Business Administration Program, ³Department of Management, Faculty of
Accounting and Management Science, Southeast Bangkok College
298 Sanphawut Rd., Bangna Nuea, Bangna, Bangkok, 10260, Thailand

รับบทความ: 9 มิถุนายน 2564

ปรับปรุงบทความ: 7 ธันวาคม 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 17 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 138 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้นโดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัด

* ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ ดร. ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบัญชีและวิทยาการจัดการ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก)
อีเมล: wonglek.p2000@gmail.com

สมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) คุณภาพการบริการด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า (x_5) ด้านการตอบสนองลูกค้า (x_3) และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (x_1) สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 88.70

คำสำคัญ

คุณภาพการบริการ ความพึงพอใจ กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์

Abstract

The purpose of this research was to investigate the service quality affecting customer satisfaction of the service of Chularat Hospital chain in Samutprakan Province. The sample was 138 outpatients of Chularat Hospital chain in Samutprakan Province using accidental sampling. A research instrument for data collection was a questionnaire. The statistical analyses employed in this study were mean, standard deviation, Pearson product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression with statistical significance level at 0.05. The results showed that 1) the overall service quality of Chularat Hospital chain in Samutprakan Province was high level. 2) The overall customer satisfaction of the service of Chularat Hospital chain in Samutprakan Province was high level. 3) The service quality on the empathy (x_5), the responsiveness (x_3), and the tangibles (x_1) could forecast the customer satisfaction of the service of Chularat Hospital chain in Samutprakan Province at 88.70%.

Keywords

Service Quality, Satisfaction, Chularat Hospital Group

บทนำ

ปัจจุบันสถานพยาบาลในประเทศไทยมี จำนวน 38,512 แห่ง แบ่งเป็นสถานพยาบาลของรัฐประมาณ ร้อยละ 34.70 และสถานพยาบาลเอกชนประมาณร้อยละ 65.30 หากแบ่งตามมิติของขนาดและความสามารถในการให้บริการทางการแพทย์ พบว่าเป็นสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ (รวมสถานอนามัยและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบลกว่า 9,800 แห่ง และคลินิกเอกชนราว 24,800 แห่ง) สูงถึงร้อยละ 98.30 ของสถานพยาบาลทั้งหมด ที่เหลือเป็นโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิและตติยภูมิคิดเป็นจำนวน 641 แห่ง ซึ่งในจำนวนนี้ 294 แห่ง (ร้อยละ 45.90) เป็นโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานภาครัฐ เช่น กระทรวงสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และกทม. ส่วนอีก 347 แห่ง (ร้อยละ 54.10) เป็นโรงพยาบาลเอกชน

แม้จำนวนสถานพยาบาลของรัฐจะมีอยู่มากแต่ความพร้อมยังไม่เพียงพอรองรับผู้ป่วยในบางพื้นที่ การให้บริการที่ไม่พอเพียงของโรงพยาบาลรัฐจึงเปิดโอกาสทางการตลาดแก่ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนซึ่งเน้นให้บริการด้วยความรวดเร็วและสะดวกสบาย ส่งผลให้ชนชั้นกลางที่มีกำลังซื้อหันมาใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ แม้จะมีอัตราค่าบริการสูงกว่าโรงพยาบาลรัฐก็ตาม จากผลสำรวจโรงพยาบาลและสถานพยาบาลเอกชน พบว่าเมื่อปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีโรงพยาบาลเอกชนจำนวน 347 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2555 ที่มีจำนวน 321 แห่ง โดยอยู่ในภาคกลาง 116 แห่ง (สัดส่วนร้อยละ 33.4 ของโรงพยาบาลทั้งหมด) กรุงเทพฯ 105 แห่ง (ร้อยละ 30.3) ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคใต้ 52 แห่ง (ร้อยละ 15.0) 40 แห่ง (ร้อยละ 11.5) และ 34 แห่ง (ร้อยละ 9.8) ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวนเตียงผู้ป่วยรวม 4.1 หมื่นเตียง เพิ่มขึ้นจาก 3.5 หมื่นเตียงในปี พ.ศ. 2555 (Ninkitsaranont, 2019, 1-2)

ที่ผ่านมาธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนได้รับแรงจูงใจผ่านมาตรการยกเว้นภาษี และนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ รวมถึงความต้องการของผู้ป่วยที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้ป่วยจากประเทศเพื่อนบ้านหลังรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ตลอดจนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในไทยอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยข้างต้นส่งผลให้ผู้ประกอบการโรงพยาบาลเอกชนขยายการลงทุน เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่ธุรกิจนี้อย่างเด่นชัดขึ้น โดยโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพเร่งขยายกิจการผ่านการซื้อ/ควบรวม เปิดสาขาใหม่ ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดที่เป็นเมืองสำคัญ และเข้ามาถือหุ้นของโรงพยาบาลเอกชนอื่น ๆ เพื่อลงทุนหรือสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ จึงเกิดกลุ่มโรงพยาบาลขนาดใหญ่ขึ้นหลายกลุ่ม อาทิ กลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพ กลุ่มโรงพยาบาลธนบุรี และกลุ่มโรงพยาบาลเกษมราษฎร์ การรวมกลุ่มดังกล่าวเพิ่มความเข้มแข็งและมีผู้ใช้บริการที่เป็นลูกค้าเป้าหมายชัดเจน ขณะที่โรงพยาบาลขนาดกลางและเล็กต่างเร่งปรับตัวไปสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือนำกลุ่มผู้ใช้บริการในประเทศที่ได้รับสวัสดิการด้านสุขภาพเพื่อเป็นหลักประกันด้านรายได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนมีการแข่งขันที่รุนแรงเช่นเดียวกับธุรกิจในการผลิตและการบริการอื่น ๆ อย่างไรก็ตามในช่วงปี พ.ศ. 2556-2559 ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจในประเทศที่ฟื้นตัวช้า ผู้มีรายได้ระดับกลางซึ่งเป็นผู้ใช้บริการหลักของโรงพยาบาลมีความระมัดระวังในการใช้จ่าย ส่งผลให้จำนวนผู้ใช้บริการลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่จึงหันมาให้ความสำคัญกับการทำการตลาดกับกลุ่มผู้ใช้บริการที่มีสิทธิ์ประกันสุขภาพและประกันสังคม โดยใช้กลยุทธ์ด้านราคาและเสนอขายแพคเกจจากรักษาพยาบาล จึงเป็นการเพิ่มความเสียงแก่โรงพยาบาลเอกชนขนาดกลางและเล็กที่ถูกแย่งชิงกลุ่มผู้ใช้บริการ (Ninkitsaranont, 2019, 2-5)

ต่อมาในปี 2562 ธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนแม้จะได้รับแรงกดดันจากกำลังซื้อผู้บริโภคที่ชะลอลงตามภาวะเศรษฐกิจ แต่รายได้ของกลุ่มโรงพยาบาลเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2 จากระดับเฉลี่ยร้อยละ 10.8 ต่อปีในช่วง 2557-2561 โดยได้ปัจจัยหนุนจากจำนวนผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้น จากปีก่อนหน้า โดยเฉพาะไข้หวัดใหญ่ โรคไข้เลือดออก จำนวนผู้ประกันตนตามโครงการประกันสังคมเพิ่มขึ้น ส่งผลให้โรงพยาบาลที่มีฐานผู้ป่วยประกันสังคมจำนวนมากได้ประโยชน์ และจำนวนผู้ป่วยต่างชาติเข้ารับบริการด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ต่อมาช่วงครึ่งแรกของปี 2563 การแพร่ระบาดของโรค

ไวรัสโควิด-19 ทำให้จำนวนผู้ใช้บริการในโรงพยาบาลลดลงอย่างมาก ผลจากผู้ป่วยในประเทศชะลอและเลื่อนการเข้ามาใช้บริการที่ไม่เร่งด่วนจากความกังวลด้านการติดเชื้อ อีกทั้งการดูแลตัวเองและเว้นระยะห่างทางกายภาพ (Physical Distancing) ทำให้จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังลดลง และผู้ป่วยต่างประเทศทั้งกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยเฉพาะจีนไม่สามารถเดินทางข้ามประเทศได้จากมาตรการ Lockdown จึงคาดว่าจะทำให้รายได้ของโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่เน้นลูกค้าต่างประเทศลดลงมาก ขณะที่โรงพยาบาลขนาดกลางและเล็กจะมีรายได้จากกลุ่มลูกค้าประกันสังคมช่วยประคับประคองธุรกิจได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามโรงพยาบาลเอกชนต่างเร่งปรับตัวรับสถานการณ์โดยหันมาทำตลาดคนไข้ชาวไทยมากขึ้น และปรับรูปแบบการให้บริการเพื่อสร้างรายได้ชดเชยรายได้ที่ลดลง (Ninkitsaranont, 2020, 5-6) ดังนั้นผู้บริหารของโรงพยาบาลเอกชนขนาดกลางและเล็ก จึงควรต้องให้ความสำคัญกับการรักษาจำนวนผู้ใช้บริการของโรงพยาบาลไม่ให้มีจำนวนลดลง ซึ่งกลยุทธ์ที่น่าสนใจในการนำมาใช้ในเชิงปฏิบัติคือ การมุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณภาพการบริการ (Service Quality) โดยมีการดำเนินงานที่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย มีความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่คาดหวังไว้หรือสูงกว่า ทำให้ผู้ใช้บริการมีความรู้สึกไว้วางใจ (Trust) ในความปลอดภัยเมื่อมาใช้บริการ และจะส่งผลให้ผู้ใช้บริการที่มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจต่อการมาใช้บริการที่โรงพยาบาลเอกชนขนาดกลางและเล็ก

บริษัท โรงพยาบาลจุฬารัตน์ จำกัด (มหาชน) ประกอบกิจการโรงพยาบาลเอกชน เริ่มก่อตั้งในปี 2529 จนถึงปัจจุบัน มีทุนจดทะเบียนรวม 1,100 ล้านบาท ประกอบด้วยบริษัทย่อย จำนวน 10 บริษัท มีสาขาของโรงพยาบาล 8 แห่ง สถานพยาบาล 1 แห่ง และคลินิก 1 แห่ง รวมทั้งหมด 10 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการบริเวณในกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันออกรอบสนามบินสุวรรณภูมิ ตั้งแต่เขตประเวศเขตลาดกระบัง จังหวัดสมุทรปราการพื้นที่บริเวณถนนเทพารักษ์ ถนนกิ่งแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดฉะเชิงเทราพื้นที่บริเวณอำเภอ บางปะกงและนิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ จังหวัดปราจีนบุรีพื้นที่บริเวณอำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดชลบุรีพื้นที่บริเวณอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้วพื้นที่บริเวณอำเภอรัญประเทศ และจังหวัดระยองพื้นที่บริเวณอำเภอเมือง โดยมีเป้าหมาย คือการเป็นโรงพยาบาลเอกชนที่ดีที่สุดในภาคตะวันออก และเติบโตควบคู่ไปกับการขยายตัวของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในภาคตะวันออก มุ่งเน้นคุณภาพการให้บริการมาตรฐานสากล โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในการรักษาพยาบาลทุกสาขา และเครื่องมือรักษาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นหลัก ภายใต้คอนเซ็ปต์ “The Star of the East” ซึ่งมีความโดดเด่นในด้านธรรมาภิบาล ด้านการเติบโตในอุตสาหกรรม ด้านการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ และด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร รวมถึงใส่ใจสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งมั่นที่จะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในภาคตะวันออกและในจังหวัดสมุทรปราการ และเป็นที่ยอมรับของผู้มาใช้บริการในด้านคุณภาพของการให้บริการตามความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลัก (Patient Focus) ในราคาที่เหมาะสม โดยเน้นความปลอดภัยของผู้มาใช้บริการเป็นสิ่งสำคัญ (Patient Safety) อีกทั้งมีเป้าหมายในการเป็นโรงพยาบาลเอกชนที่จะเติบโตควบคู่ไปกับการขยายตัวของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกและจังหวัดสมุทรปราการ โดยจะมุ่งเน้นการขยายจุดให้บริการเครือข่าย และขยายคุณภาพการให้บริการผ่านศูนย์การแพทย์เฉพาะทาง เพื่อ

ตอบสนองความต้องการของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ด้วยการบริหารและพัฒนาเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นผู้นำในการให้บริการเครือข่ายด้านสุขภาพ ที่มีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพและโดดเด่นในภาคตะวันออก (The Star of the East) (Chularat Hospital Group, 2020)

จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาในข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้ใช้บริการให้ความสำคัญต่อคุณภาพการบริการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในระดับใด และผลที่ได้จากการวิจัยในภาพรวมจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ การปรับปรุงงาน และการพัฒนางานด้านการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ให้สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐาน

คุณภาพการบริการด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองลูกค้า ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า และด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดคุณภาพการบริการ

Parasuraman, Zeithaml & Berry (1985, 41-50) กล่าวว่า คุณภาพการบริการ (Service Quality) เป็นสิ่งที่ลูกค้าทุกคนคาดหวังที่จะได้รับจากการบริการ ในการให้บริการลูกค้าจะวัดจากเครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ (SERVQUAL) ซึ่งเป็นการวัดคุณภาพจาก 5 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ 2) ด้านความน่าเชื่อถือ 3) ด้านการตอบสนองลูกค้า 4) ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า และ 5) ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า

เครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ (SERVQUAL) นี้ได้รับการปรับปรุงโดย Parasuraman ซึ่งคุณภาพการบริการนั้นสามารถวัดได้บนพื้นฐานของความคาดหวังและการรับรู้ของลูกค้าในห้ามิติประกอบด้วย 1) ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ 2) ด้านความน่าเชื่อถือ 3) ด้านการตอบสนองลูกค้า 4) ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า และ 5) ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า ต่อมาในปี ค.ศ. 1992 Babakus และ Mangold ได้ระบุว่าเครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงพยาบาล และในปี

ค.ศ. 2001 O'Conner และคณะ ได้พบว่า เครื่องมือวัดคุณภาพการบริการเหมาะสำหรับวิเคราะห์การรับรู้ การเข้าใจ และความคาดหวังของผู้ป่วยกับคุณภาพการบริการด้านการดูแลสุขภาพ หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 2005 Pakdil และ Harwood ได้พบว่า เครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการวัดความแตกต่างระหว่างความชอบของผู้ป่วยและประสบการณ์จริงของพวกเขา และจากข้อมูลในปี ค.ศ. 2010 ของ Chuntaka ได้กล่าวว่าเครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ ช่วยให้เข้าใจว่าคุณค่าของลูกค้าคืออะไรและองค์กรจะตอบสนองความต้องการและความคาดหวังของผู้บริโภคในโรงพยาบาลได้ดีเพียงใด สอดคล้องกับ Qin และ Prybutok ที่กล่าวไว้ในปี ค.ศ. 2009 ว่าทั้ง 5 มิติของเครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและเชื่อถือได้ในบริบทด้านการดูแลสุขภาพ (K.V.D.H.S.Kalutharawithana & N.S.Jayawardena, 2017, 375-384) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Aliyeva (2015, 37-38) ที่พบว่า คุณภาพการบริการใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานของโรงพยาบาล 2) ด้านกระบวนการดูแลทางการแพทย์ 3) ด้านคุณภาพของบุคลากร 4) ด้านขั้นตอนการปฏิบัติกับผู้ป่วย และ 5) ด้านความปลอดภัยของผู้ป่วย มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ป่วยใน กรณีศึกษา โรงพยาบาลแห่งสาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ (TRNC) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Paridhi Pathak (2017, 69-84) ที่พบว่า คุณภาพการบริการใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสิ่งที่จับต้องได้ 2) ด้านความเห็นอกเห็นใจ 3) ด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า 4) ด้านความเชื่อถือไว้วางใจ และ 5) ด้านความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองการฆมาณฑุ

จากการศึกษาแนวคิดคุณภาพการบริการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปได้ว่า เครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ (SERVQUAL) ที่ได้รับการปรับปรุงโดย Parasuraman ทั้ง 5 มิติประกอบด้วย 1) ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ 2) ด้านความน่าเชื่อถือ 3) ด้านการตอบสนองลูกค้า 4) ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า และ 5) ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและเชื่อถือได้ในบริบทด้านการดูแลสุขภาพ

2. แนวคิดความพึงพอใจ

Aday & Andersen (1974, 208-220) ได้ศึกษาถึงความสำคัญของประชาชนต่อการรักษาพยาบาลในสหรัฐอเมริกา และได้ชี้ให้เห็นปัจจัยขั้นพื้นฐาน 6 ประการที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้รับบริการกับการรักษาพยาบาลและความรู้สึกที่ผู้ป่วยได้รับจากการบริการเป็นสิ่งที่ประเมินระบบการบริการทางการแพทย์ในความพึงพอใจ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความสะดวก 2) ด้านการประสานงาน 3) ด้านอัยยาศัยผู้ให้บริการ 4) ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการสุขภาพ 5) ด้านคุณภาพบริการ และ 6) ด้านความพึงพอใจต่อค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Wehnam, Nelson & Lauraine (2015, 68-72) ที่ได้นำแบบจำลองพฤติกรรมของรูปแบบการใช้บริการสุขภาพของ Aday & Andersen มาใช้กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจของผู้ป่วยและการส่งมอบบริการสุขภาพในสถานพยาบาลของรัฐในแอฟริกา กรณีศึกษาเมืองมูตาเร ประเทศซิมบับเว แต่การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความสะดวก 2) ด้านการประสานงาน 3) ด้านอัยยาศัยผู้ให้บริการ 4) ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการสุขภาพ และ 5) ด้านค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ใช้บริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย 1) โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 1 สุวรรณภูมิ 2) โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 3 อินเตอร์ และ 3) โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 9 แอร์พอร์ต (Chularat Hospital Group, 2020)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใช้บริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 138 คน จาก 3 โรงพยาบาลประกอบด้วย 1) โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 1 สุวรรณภูมิ 2) โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 3 อินเตอร์ และ 3) โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 9 แอร์พอร์ต โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม G*Power 3.1.9.7 ในการคำนวณกำหนดค่าเพาเวอร์ ($1-\beta$) เท่ากับ 0.95 ค่าอัลฟา (α) เท่ากับ 0.05 จำนวน ตัวแปรเท่ากับ 5 ค่าขนาดของอิทธิพล (Effect Size) เท่ากับ 0.15 (Sanitlou, Sadphet & Napa-arak, 2019, 496-507) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โรงพยาบาลละ 46 คน (Leekitchwatana, 2015, 147-156)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ได้ค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีการแบบสอดคล้องภายในชุดเดียวกัน โดยทำการทดสอบแบบ Cronbach's Alpha ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ที่ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 (Cronbach, 1970, 161)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึงคุณภาพการบริการอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึงคุณภาพการบริการอยู่ในระดับมาก 3) ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึงคุณภาพการบริการอยู่ในระดับปานกลาง 4) ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึงคุณภาพการบริการอยู่ในระดับน้อย และ 5) ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึงคุณภาพการบริการอยู่ในระดับน้อยที่สุด (Leekitchwatana, 2015, 358)

การวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3) ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง 4) ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย และ 5) ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึงความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด (Leekitchwatana, 2015, 358)

5. การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีคุณภาพการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$) โดยด้านที่ผู้ใช้บริการเห็นว่ามีความพึงพอใจมากที่สุด อันดับ 1 คือ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ($\bar{x} = 4.42$) อันดับ 2 คือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า ($\bar{x} = 4.41$) อันดับ 3 คือ ด้านการตอบสนองลูกค้า ($\bar{x} = 4.37$) อันดับ 4 คือ ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า ($\bar{x} = 4.30$) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านความน่าเชื่อถือ ($\bar{x} = 4.28$) ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมและรายด้าน

คุณภาพการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพการบริการ	อันดับที่
ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	4.42	0.46	มาก	1
ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า	4.41	0.48	มาก	2
ด้านการตอบสนองลูกค้า	4.37	0.50	มาก	3
ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า	4.30	0.59	มาก	4
ด้านความน่าเชื่อถือ	4.28	0.44	มาก	5
เฉลี่ยโดยรวม	4.36	0.45	มาก	

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$) โดยด้านที่ผู้ใช้บริการมีระดับความพึงพอใจอันดับที่ 1

คือ ด้านความสะอาด ($\bar{x}$ = 4.48) อันดับ 2 คือ ด้านอัยยาศัยผู้ให้บริการ ($\bar{x}$ = 4.41) อันดับ 3 คือ ด้านการประสานงาน ($\bar{x}$ = 4.39) อันดับที 4 คือ ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการสุขภาพ ($\bar{x}$ = 4.38) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ ($\bar{x}$ = 4.29) ดังแสดงตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2

แสดงผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมและรายด้าน

ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ	อันดับที่
ด้านความสะอาด	4.48	0.45	มาก	1
ด้านอัยยาศัยผู้ให้บริการ	4.41	0.53	มาก	2
ด้านการประสานงาน	4.39	0.54	มาก	3
ด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการสุขภาพ	4.38	0.52	มาก	4
ด้านค่าใช้จ่ายเมื่อใช้บริการ	4.29	0.64	มาก	5
เฉลี่ยโดยรวม	4.40	0.48	มาก	

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ

3.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า คุณภาพการบริการในภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ มากที่สุด ($r = 0.92$) รองลงมา คือ ด้านการตอบสนองลูกค้า ($r = 0.90$) ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า ($r = 0.85$) ด้านความน่าเชื่อถือ ($r = 0.82$) และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ($r = 0.75$) ดังแสดงตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3

แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปร	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ		
	n	r	p
คุณภาพการบริการ	138	0.92	0.00*
ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า	138	0.92	0.00*
ด้านการตอบสนองลูกค้า	138	0.90	0.00*

ตารางที่ 3

แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ (ต่อ)

ตัวแปร	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ		
	n	r	p
ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า	138	0.85	0.00*
ด้านความน่าเชื่อถือ	138	0.82	0.00*
ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ	138	0.75	0.00*

*p ≤ 0.05

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คุณภาพการบริการด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า (x_5) ด้านการตอบสนองลูกค้า (x_3) และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (x_1) สามารถร่วมกันพยากรณ์ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 88.70 ดังแสดงตามตารางที่ 4

โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในรูปคะแนนดิบมีดังนี้

$$\hat{Y} = .549 + .449(x_5) + .333(x_3) + .104(x_1)$$

สมการพยากรณ์ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = .545(Zx_5) + .341(Zx_3) + .099(Zx_1)$$

ตารางที่ 4

แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรในสมการพยากรณ์ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรที่ศึกษา	b	SE _b	β	t	Sig.
ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า (x_5)	.449	.060	.545	7.523	0.000*
ด้านการตอบสนองลูกค้า (x_3)	.333	.065	.341	5.123	0.000*
ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (x_1)	.104	.047	.099	2.211	0.029*
a	= .549				
R	= .942				
R ²	= .887 (Adjusted R ²) = .885				
F	= 351.331*				
SE _{est}	= .16596				

*p ≤ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลเกี่ยวกับคุณภาพการบริการ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และตัวแปรที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

1. คุณภาพการบริการ พบว่า คุณภาพการบริการของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมมีคุณภาพการบริการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ให้ความมั่นใจแก่ผู้ให้บริการทุกคนว่า การเข้ารับการรักษาพยาบาลมีความปลอดภัย โดยแพทย์พยาบาล และเจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Paridhi Pathak (2017, 69-84) ที่ศึกษาการวิเคราะห์คุณภาพการบริการและความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ป่วยนอกที่มาใช้บริการต่อคุณภาพการบริการของโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า รองลงมาคือ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านการตอบสนองลูกค้า ด้านความน่าเชื่อถือ และด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า และผลงานวิจัยของ Tharapan (2018, 79-80) ที่พบว่า คุณภาพการบริการโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดปทุมธานีในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. คุณภาพการบริการ ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า (x_5) ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ มีนโยบายมุ่งเน้นให้แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ทุกคนให้บริการ และสนใจดูแลเอาใจใส่ผู้ให้บริการทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Paridhi Pathak (2017, 69-84) ที่ศึกษาการวิเคราะห์คุณภาพการบริการและความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ พบว่า คุณภาพการบริการด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า (Empathy) ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ

3. คุณภาพการบริการ ด้านการตอบสนองลูกค้า (x_3) ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ มีนโยบายมุ่งเน้นให้แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ทุกคน เตรียมความพร้อมในการให้บริการได้ทันทีและตามที่ต้องการ และสอบถามผู้ให้บริการด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Taqdees, Shahab & Asma (2018, 1195-1214) ศึกษาคุณภาพบริการด้านการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาล ความพึงพอใจของผู้ป่วย และความภักดี : ในบริบทของระบบการดูแลสุขภาพส่วนตัว พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านการตอบสนองลูกค้า (Responsiveness) ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ป่วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Paridhi Pathak (2017, 69-84) ที่ศึกษาการวิเคราะห์คุณภาพการบริการและความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านการตอบสนองลูกค้า (Responsiveness) ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ

4. คุณภาพการบริการ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (x_1) ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ให้บริการของโรงพยาบาลที่มีความทันสมัย สะอาด และอยู่ในสภาพดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Paridhi Pathak (2017, 69 - 84) ศึกษาการวิเคราะห์ คุณภาพการบริการและความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibles) ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ

5. คุณภาพการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือ ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การให้บริการทางการแพทย์ของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ภายใต้การกำกับของกระทรวงสาธารณสุขเช่นเดียวกับโรงพยาบาลอื่น ๆ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Tharapan (2018, 85-86) ที่พบว่า คุณภาพการบริการที่ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนดังกล่าว ได้แก่ ด้านความเชื่อถือได้

6. คุณภาพการบริการ ด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ทุกคนของกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ มีทักษะและความสามารถไม่แตกต่างกับบุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ismina Aliyeva (2015, 43-44) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการและความพึงพอใจของผู้ป่วยใน กรณีศึกษา โรงพยาบาลแห่งสาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ (TRNC) พบว่า คุณภาพการบริการ ด้านคุณภาพบุคลากร ไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ป่วยใน กรณีศึกษา โรงพยาบาลแห่งสาธารณรัฐตุรกีแห่งไซปรัสเหนือ (TRNC) ซึ่ง Parasuraman, Zeithaml & Berry (1985, 41-50) ได้เน้นย้ำว่า เครื่องมือวัดคุณภาพการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองลูกค้า และ ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า เกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการบริการ ด้านคุณภาพบุคลากร

7. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน ทำให้สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกสบาย เครื่องมือทางการแพทย์และอุปกรณ์ทางการแพทย์มีความทันสมัย แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ทุกคนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ใช้บริการ รวมถึงการส่งต่อข้อมูลผู้ใช้บริการ (Refer) ไปยังโรงพยาบาลที่มีศักยภาพที่สูงกว่า สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Paridhi Pathak (2017, 69-84) ศึกษาการวิเคราะห์คุณภาพการบริการและความพึงพอใจของผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลเอกชนเมืองกาฐมาณฑุ พบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวมต่อคุณภาพการให้บริการของโรงพยาบาลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75)

สรุป

จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการบริการด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า ด้านการตอบสนองลูกค้า และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้นกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ จึงควรให้ความสำคัญคุณภาพการบริการด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า ด้านการตอบสนองลูกค้า และด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ และนำมาใช้ในการกำหนดนโยบายด้านการบริการ เพื่อผู้ให้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการเกิดความพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

- 1) ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการ ด้านความน่าเชื่อถือ โดยมุ่งเน้นให้แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้ความสำคัญกับการบริการที่ตรงต่อเวลา และการให้บริการได้ตามที่สัญญาไว้กับผู้ให้บริการ
- 2) ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการ ด้านการเข้าใจและรู้จักลูกค้า โดยมุ่งเน้นให้แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจกับความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีความต้องการแตกต่างกันด้วยความตั้งใจ และติดตามผลการบริการภายหลังการให้บริการอย่างต่อเนื่อง และ
- 3) ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการ ด้านการตอบสนองลูกค้า โดยมุ่งเน้นให้แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการให้บริการ และความมุ่งมั่นเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้ให้บริการด้วยความรวดเร็ว ฉับไว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ให้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการ อย่างต่อเนื่อง 3 ปีขึ้นไป หรือใช้วิธีประชุมกลุ่มกลุ่มย่อย (Focus Groups) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมากำหนดนโยบายด้านการบริการ ที่สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการกลุ่มโรงพยาบาลจุฬารัตน์ จังหวัดสมุทรปราการมากยิ่งขึ้น

References

- Aday, L. A. & Andersen, R. (1974). A Framework for the Study of Access to Medical Care. **Health Services Research Journal**. 9(3), 208-220.
- Aliyeva, I. (2015). **Relationship between Service Quality and Patient Satisfaction in Case of TRNC**. (Master's thesis, Master of Arts (Marketing Management), Eastern Mediterranean University).
- Chularat Hospital Group. (2020). **Background and history of Chularat Hospital Group**. Retrieved February 2, 2020, from <https://www.chularat.com/about.php?lang=en>. [In Thai]
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of psychological testing**. New York: Harper & Row.

- K.V.D.H.S.Kalutharawithana & N.S.Jayawardena. (2017). The Impact of Service Quality towards Customer satisfaction in Private sector Hospitals-A Case Study on the ABC Private Hospital in Sri Lanka. **International Journal of Scientific & Engineering Research**. 8(12), 375-384.
- Leekitchwatana, P. (2015). **Research Methods in Education**. (10th Edition). Bangkok: Mean Service Supply. [In Thai]
- Ninkitsaranont, P. (2019). **Private Hospital Business Trends in 2019 - 2021**. Retrieved December 9, 2019, from https://www.krungsri.com/bank/getmedia/42e5f42d-4465-4304-92af-60e3c2539460/IO_Private_Hospital_190624_TH_EX.aspx. [In Thai]
- _____ . (2020). **Private Hospital Business Trends in 2020 – 2022**. Retrieved September 2, 2020, from https://www.krungsri.com/getmedia/f6fe3e6d-58c2-45ff-8187-2a9433a2ad7e/IO_Private_Hospital_200902_TH_EX.pdf.aspx. [In Thai]
- Parasuraman, A. P., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1985). A Conceptual Model of Service Quality and Its Implications for Future Research. **Journal of Marketing**. 49, 41-50.
- Paridhi Pathak. (2017). An Analysis of Outpatients' Perceived Service Quality and Satisfaction in Selected Private Hospitals of Kathmandu. **Journal of Business and Social Sciences Research (JBSSR)**. 2(1&2), 69-84.
- Sanitlou, N., Sadphet, W. & Napa-arak, Y. (2019). SAMPLE SIZE CALCULATION USING G*POWER PROGRAM. **Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology (Humanities and Social Science)**. 5(1), 496-507. [In Thai]
- Taqdees Fatima, Shahab Alam Malik & Asma Shabbir. (2018). Hospital healthcare service quality, patient satisfaction and loyalty: An investigation in context of private healthcare systems. **International Journal of Quality & Reliability Management**. 35(6), 1195-1214.
- Tharapan, S. (2018). **Service Quality and Customer Relationship Management Affecting Trust, Satisfaction, and Users' Loyalty toward Private Hospitals in Pathumthani Province**. (Master's thesis, Master of Business Administration, Bangkok University). [In Thai]
- Wehnam, P. D., Nelson, J. & Lauraine, M. N. (2015). Client Satisfaction and Health Services Delivery in an African Public Clinics: The Case of Mutare, Zimbabwe. **Management and Organizational Studies (MOS)**. 2(2), 68-72.

แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบอง
เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

The Guidelines for Teaching and Learning in Krabi Krabong
to Enhance Awareness of the Conservation of Thai Wisdom Sports

พิชัยณรงค์ กงแก้ว^{1*}

Pichainarong Kongkaew^{1*}

¹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200 ประเทศไทย

¹Faculty of Education, Chiang Mai University

239, Huay Kaew Road, Mueang District, Chiang Mai, 50200, Thailand

รับบทความ: 18 สิงหาคม 2564

ปรับปรุงบทความ: 7 ธันวาคม 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 23 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านกีฬากระบี่กระบองและการสอนพลศึกษา จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ ร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการอภิปรายกลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทยมี 10 แนวทางดังนี้ 1) การปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด 2) การฟื้นฟูในกีฬากระบี่กระบอง 3) การเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬากระบี่กระบอง 4) การส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอด 5) การประสานความร่วมมือ 6) การจัดการเรียนการสอน 7) กระบวนการถ่ายทอดความรู้ในกีฬากระบี่กระบอง 8) การส่งเสริมกิจกรรมในกีฬากระบี่กระบอง 9) การเผยแพร่แลกเปลี่ยนในกีฬากระบี่กระบอง และ 10) การพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬากระบี่กระบอง

* ผู้เขียนหลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

อีเมล: pichainarong.kong@cmu.ac.th

คำสำคัญ

การจัดการเรียนการสอน กีฬากระบี่กระบอง กีฬาภูมิปัญญาไทย

Abstract

The purpose of this research was to present guidelines for teaching and learning Krabi Krabong sport in order to raise awareness about conserving the wisdom of a traditional Thai martial art. The samples were obtained by selective selection with expertise in Krabi Krabong and physical education teaching, 10 people. The method of data collection was done by draft the guidelines for teaching and learning in Krabi Krabong to enhance awareness of the conservation of Thai wisdom sports by collect information through group discussions. Analyze data by interpreting inductive conclusions. Research results are as follows: There are 10 guidelines for teaching and learning Krabi Krabong to raise awareness about conserving the wisdom of a traditional Thai martial art as follows: 1) Developing and refining concepts 2) Restoration of Krabi Krabong 3) Elevating local masters of Krabi Krabong 4) Promotion of Krabi Krabong wisdom and heritage 5) Coordinating cooperation 6) Management of learning 7) Methods of transferring knowledge/skills in Krabi Krabong 8) Promoting activities involving Krabi Krabong 9) Publicizing and sharing martial skills in Krabi Krabong and 10) Development and research of Krabi Krabong.

Keywords

Learning Management, Krabi Krabong Sports, Thai Wisdom Sports

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งความท้าทายด้านการจัดการเรียนการสอนเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ขึ้นมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทางที่เหมาะสม เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับบริบทของสังคมทั้งปัจจุบันและอนาคตที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ เพื่อให้เกิดการรักษาไว้ให้นานที่สุดและสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดโดยการอนุรักษ์ผ่านกระบวนการพัฒนาแนวทางที่เหมาะสมกับกาลสมัยดังที่ Hills (1982, 266) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการให้การศึกษากับผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และ Moore (1995, 4) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมของบุคคลหนึ่งซึ่งพยายามช่วยให้บุคคลอื่นได้เกิดการพัฒนาตนในทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ

กีฬากระบี่กระบองเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของไทย ซึ่งสืบทอดมาจากสมัยบรรพบุรุษหลายชั่วคน จนไม่สามารถที่จะหาแหล่งที่มาและบุคคลที่เป็นผู้คิดค้นได้ อย่างไรก็ตามกีฬากระบี่กระบองก็ได้แพร่หลายไปในหมู่คนไทย ปัจจุบันกีฬากระบี่กระบองได้กลายมาเป็นศิลปะการกีฬาประจำชาติไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยที่บรรพบุรุษได้ใช้ป้องกันประเทศจากการรุกรานของข้าศึกศัตรู จนทำให้ประเทศไทยเป็นเอกราชตราบเท่าทุกวันนี้ ดังที่ Koedkaew (1984,7-9) ได้กล่าวว่า กีฬากระบี่กระบองเป็นกีฬาประจำชาติไทยมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อท่านได้เห็นชาวต่างชาติเขารักศิลปะประจำชาติของเขาและเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์แก่ชาวโลกมากเพียงใด ก็ยิ่งทำให้ท่านบูชากระบี่กระบองของไทยไว้เหนือสิ่งอื่นใดมากยิ่งขึ้นเพียงเท่านั้น ดังนั้นคนไทยทุกคนต้องหวงแหนและสืบสานการถ่ายทอดศิลปะประจำชาติไทยแขนงนี้ไปสู่รุ่นลูกรุ่นหลานให้คงอยู่สืบไป

ภูมิปัญญาไทย คือ ความรู้ ความสามารถ วิธีการ องค์ความรู้ที่คนไทยได้ค้นคว้า รวบรวมและจัดเป็นความรู้ ถ่ายทอด ปรับปรุง จากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลิตผลที่ดี งดงาม มีคุณค่า มีประโยชน์สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตได้ ภูมิปัญญาไทยเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติ คนกับบุคคลอื่น และคนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ทำให้เกิดความใฝ่รู้อยู่ในวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและพิธีกรรมที่สืบทอดต่อ ๆ กันมา ซึ่งควรคำนึงถึงคุณค่าของภูมิปัญญาไทย ยกย่องส่งเสริมผู้ทรงภูมิปัญญาให้สามารถเผยแพร่ความรู้และธำรงรักษาเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรีของชาติไทยไว้ โดยสืบทอดภูมิปัญญาไทยที่มีความเชื่อ ความศรัทธาให้สืบทอดกันต่อไป

การอนุรักษ์กีฬากระบี่กระบองนั้นถือว่าเป็นศิลปะการแสดง การต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยที่สามารถใช้เป็นสื่อหรือเครื่องมือทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญาและก่อให้เกิดความมีสำนึกในความเป็นไทยได้อย่างดียิ่ง แต่การอนุรักษ์และสืบทอดองค์ความรู้ในกีฬากระบี่กระบองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้นั้นเป็นเพียงการรักษาไว้เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมไทยที่จัดอยู่ในส่วนของกิจกรรมพลศึกษาเท่านั้น จึงทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมโยงคุณค่าของวัฒนธรรมในอดีตกับปัจจุบัน สอดคล้องกับการศึกษาของ Raksiri & Ratanarodjanakul (2017, 105) ที่กล่าวว่าความต้องการที่จำเป็นให้มีการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความสามารถของนักเรียนแต่ละคน และต้องการให้มีการแบ่งกลุ่มการสอนตามพื้นฐานของผู้เรียน รวมถึงต้องการให้อุปกรณ์ในการเรียนกระบี่กระบองอยู่ในสภาพสมบูรณ์พร้อมใช้งาน และต้องการให้อุปกรณ์ในการเรียนกระบี่กระบองมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ทำให้การจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองมีความล้ำสมัยซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมและไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้นการที่จะนำกีฬากระบี่กระบองซึ่งเป็นกีฬาภูมิปัญญาไทยที่เป็นเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยตั้งแต่บรรพบุรุษเพื่อให้เป็นสื่อทางการศึกษาที่มีคุณค่า ถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งสามารถสร้างความภูมิใจในความเป็นไทยให้ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จึงมีความจำเป็นในการที่จะนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

วัตถุประสงค์

เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระป๋องเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

บททวนวรรณกรรม

การจัดการเรียนรู้ ได้นำเอาแนวความคิดของ Gagne (1987, 233-260) มาเป็นแนวทางในศึกษาโดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ หลักการสอน 9 ประการ ได้แก่ 1) เร่งเร้าความสนใจ (Gain Attention) 2) บอกวัตถุประสงค์ (Specify Objective) 3) ทบทวนความรู้เดิม (Activate Prior Knowledge) 4) นำเสนอเนื้อหาใหม่ (Present New Information) 5) ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ (Guide Learning) 6) กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน (Elicit Response) 7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback) 8) ทดสอบความรู้ใหม่ (Assess Performance) และ 9) สรุปและนำไปใช้ (Review and Transfer) ร่วมกับแนวคิดของ Savery & Duffy (1996, 135-148); Marquardt (1999, 259); Hough & Duncan (1970, 144) โดยเชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนวิชากระป๋องที่มีการบรรจุไว้ในหลักสูตรในกลุ่มวิชาพลศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ซึ่งเป็นความรู้ที่จะต้องมีความรู้พื้นฐานและถ่ายทอดศิลปการต่อสู้ประเภทนี้ โดยได้มีการจัดให้วิชากระป๋องเป็นวิชาบังคับในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและในปี พ.ศ. 2521 เป็นวิชาบังคับในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการเรียนการสอนอยู่ถึงทุกวันนี้

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนกีฬากระป๋องจะต้องมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนโดยการจัดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และความสามารถในการนำความรู้นั้นไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน ที่มีต้องมีแนวทางในการพัฒนาทั้งทางด้านหลักสูตรและกิจกรรม ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการวัดและประเมินผล

การเสริมสร้างจิตสำนึก ได้นำแนวคิดของ Office of the National Economic and Social Development Board (2016, 67) ที่กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาในการปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการเลี้ยงดูในครอบครัวที่เน้นการฝึกเด็กให้รู้จักการพึ่งพาตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ 2) ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบ 3) ปรับวิธีการเผยแพร่หลักศาสนาให้มุ่งชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอนที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์จัดระเบียบทางสังคม และ 5) จัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันดีสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิและหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี โดยร่วมกับแนวคิดของ Singhapol (1999, 15-16); Pinyoanantapong (2001, 154); Phothisita et al. (1997, 10); Ajapura (2001, 103-104); Kasemnet et al. (2004, 2-3)

ดังนั้นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ต้องตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกันจะต้องเสริมสร้างให้เกิดขึ้นได้จากการคลุกคลีอยู่กับความถูกต้อง การปลูกฝังอบรม การฝึกปฏิบัติได้เห็นตัวอย่างที่ชวนให้ประทับใจ ให้น้อมนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องและการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้น จำต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามามีส่วนร่วมที่เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการทั้งทางด้าน 1) การถ่ายทอดความรู้ 2) การมีส่วนร่วม 3) การบริหารจัดการทรัพยากร 4) ภูมิปัญญา 5) การอนุรักษ์และสืบทอด และ 6) ความต้องการในการเรียนการสอนกีฬากระเปาะบอง

การอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทยได้นำแนวคิดของ Ministry of Culture (2016, 13-15) ที่กล่าวว่า การสร้างจิตสำนึก สร้างค่านิยมและวิถีชีวิตที่ดีงามในสังคมไทย โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการอนุรักษ์ และสืบทอดวัฒนธรรม
2. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และความเป็นไทย
3. ส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
4. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษา วิจัย บริหารจัดการความรู้ และสร้างนวัตกรรมด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม
5. พัฒนาศักยภาพการเสริมสร้างความสัมพันธ์ เกียรติภูมิและภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อนำความเป็นไทยสู่สากล
6. พัฒนากลไกและยกระดับการบริหารจัดการงานวัฒนธรรม

และได้นำแนวคิดของ Office of the Education Council, Ministry of Education (2017, 126-129) ที่กล่าวในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 5: การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย ดังนี้

1. คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
2. หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย คือ การให้ความสำคัญ การปกป้อง รักษาไว้ ทำนุบำรุง ถนอมไว้ มิให้สูญหาย คอยดูแลเอาใจใส่มิให้ถูกทำลาย และบูรณะซ่อมแซม บวรรากฐานของศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาแนวทางการดำรงอยู่ของกีฬากระเปาะบองที่เป็นกีฬาภูมิปัญญาไทย

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย ตามแนวทางกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ 20 ปี ด้านวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลได้ทำการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬากระบี่กระบองและการสอนพลศึกษาจำนวน 10 คน ดังนี้

- ที่ปรึกษาสมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 2 คน
- นายกสมาคมสมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 1 คน
- คณะกรรมการสมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 2 คน
- เลขาธิการ สมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง จำนวน 1 คน
- คณะกรรมการสมาคมกีฬาไทยแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 2 คน
- ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬากระบี่กระบอง จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย ที่มีลักษณะรูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) เป็นองค์ประกอบและแนวทางซึ่งร่างแนวทางฯ ที่ใช้ในการศึกษาได้มาจาก 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองในด้านหลักสูตรและกิจกรรมด้านครูผู้สอนด้านผู้เรียนด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวัดและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ศึกษาปัญหาและความต้องการในการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบอง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 6 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านการถ่ายทอดความรู้ 2) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วม 3) ปัญหาด้านการบริหารจัดการทรัพยากร 4) ปัญหาด้านภูมิปัญญา 5) ปัญหาด้านการอนุรักษ์และสืบทอด และ 6) ความต้องการในการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบอง

ส่วนที่ 2 ศึกษาการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

ซึ่งการเก็บข้อมูลทั้ง 2 ส่วนได้มาจากสถาบันการศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยเอกชน มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน และสำนักดาบที่สอนหรือนำนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทย การแข่งขันกระบี่กระบอง-ดาบไทย กีฬาระหว่างโรงเรียนส่วนกลาง หรือการแข่งขันกระบี่กระบอง-ดาบไทยชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Discussion) ในช่วงการประชุมคณะกรรมการฝ่ายการจัดการแข่งขัน ก่อนการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 46 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2561 ณ ห้องพักรับรองกรรมการจัดการแข่งขันชนิดกีฬาตาบไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) โดยมีการแบ่งแล้วเปรียบเทียบเนื้อหาประเภทต่าง ๆ เข้าด้วยกันที่อาศัยข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาประกอบกับภูมิหลังสภาพแวดล้อมอื่น ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์และตีความหมาย

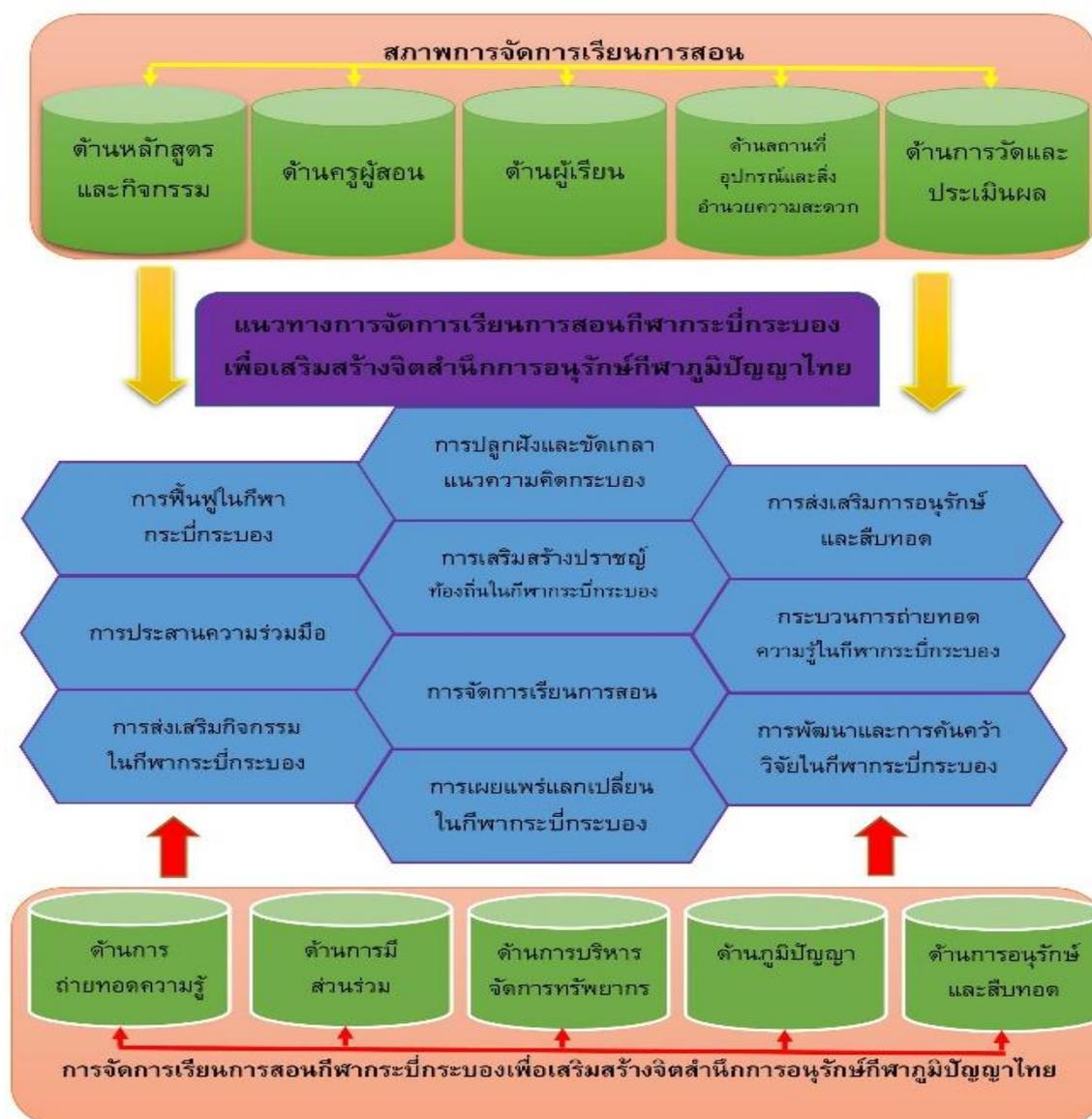
ผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระยะปีกระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬากฎมีปัญญาไทย โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาระยะปีกระบองและการสอนพลศึกษา ได้ประเมินความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 และความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 4.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.82 ซึ่งผลการวิจัยเป็นองค์ประกอบและแนวทาง (ดังภาพที่ 1) ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพการจัดการเรียนการสอน มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านหลักสูตรและกิจกรรม 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และ 5) ด้านการวัดและประเมินผล

ส่วนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนกีฬาระยะปีกระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬากฎมีปัญญาไทย มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการถ่ายทอดความรู้ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร 4) ด้านภูมิปัญญา และ 5) ด้านการอนุรักษ์และสืบทอด

ดังนั้น การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬาระยะปีกระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬากฎมีปัญญาไทยเป็นการนำองค์ความรู้จากทั้งสองส่วนข้างต้นและนำองค์ความรู้มาพัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงวุฒิ ครูภูมิปัญญา ซึ่งพบว่ามี 10 แนวทาง ดังนี้ 1) การปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด 2) การฟื้นฟูในกีฬาระยะปีกระบอง 3) การเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬาระยะปีกระบอง 4) การส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอด 5) การประสานความร่วมมือ 6) การจัดการเรียนการสอน 7) กระบวนการถ่ายทอดความรู้ในกีฬาระยะปีกระบอง 8) การส่งเสริมกิจกรรมในกีฬาระยะปีกระบอง 9) การเผยแพร่แลกเปลี่ยนในกีฬาระยะปีกระบอง และ 10) การพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬาระยะปีกระบอง

ภาพที่ 1: แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบอง เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย

แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทย พบว่ามี 10 แนวทาง ที่มีลักษณะดังนี้

แนวทางที่ 1 การปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด มีลักษณะดังนี้

การปลูกฝังแนวความคิด

1. ให้ผู้เรียนตระหนักถึงการมีความเคารพ นอบน้อม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้สอน
2. ให้มีความสนใจ ความสำคัญ ประโยชน์ ความพร้อม ความมุ่งมั่นในการเรียนกระบี่กระบอง
3. สามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

4. ให้เข้าถึงแก่นแท้หรือภูมิปัญญา ปรับเปลี่ยนความยึดมั่นถือมั่นในความคิดเดิม
5. การยกย่องให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ รวมทั้งสืบทอดและเผยแพร่กีฬากระป๋องที่ถูกต้อง
6. สำนักบุญคุณของครูบาอาจารย์ ผู้มีพระคุณและการเล่นกีฬากระป๋อง
การขัดเกลาแนวความคิด

1. มีน้ำใจนักกีฬา รู้จักการ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ประพฤติตนและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. กระทำด้วยใจจริง เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความเมตตา มีความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม จริยธรรม
พร้อมกับมีความความขยัน อดทน และเป็นผู้ที่มีอัธยาศัยดีเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย

3. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะต้องพึ่งพากัน
คุณลักษณะของครูผู้สอน

1. มีความรู้และเชี่ยวชาญในเนื้อหาภูมิปัญญา กีฬากระป๋องอย่างลึกซึ้ง
2. พัฒนารูปแบบการสอน สามารถใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยและใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
3. สามารถพัฒนาหลักสูตรได้ มีการคิดค้น ดำเนินการสอนที่ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง สร้างแรงจูงใจใฝ่รู้ให้กับผู้เรียน
5. ประยุกต์ภูมิปัญญากีฬากระป๋องและใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
6. รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาเจตคติ ทักษะต่าง ๆ ช่วยให้มีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน
7. ส่งเสริมความตระหนักในความกตัญญูรู้คุณ ฝึกฝนกิริยามารยาทและวินัย ตามวิถีวัฒนธรรมไทย
8. มีความรับผิดชอบ มีความรัก เชื่อมั่นและศรัทธาในภูมิปัญญากีฬากระป๋อง
9. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
10. จัดการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการ ความสามารถ และความแตกต่างของผู้เรียนได้
11. ประพฤติตนและทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและปรับตัวให้เข้ากับผู้เรียน
12. สามารถวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินตามความเหมาะสมของผู้เรียน

คุณลักษณะของผู้เรียน

1. มีความมุ่งมั่น สนใจ ตั้งใจในการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้ให้ถึงที่สุดชอบความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้
2. เห็นความสำคัญและประโยชน์ของกีฬากระป๋อง
3. เป็นคนดีมีน้ำใจ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ฝึกตนเองให้มีวินัย มีความพร้อมและ
รับผิดชอบต่อในการเรียนรู้

4. มีความกตัญญูรู้คุณ ความเคารพ นอบน้อม สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น
5. สามารถเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการและกล้าแสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล
7. ประยุกต์เอาความรู้ในกีฬากระป๋องไปพัฒนาคุณภาพชีวิต
8. สามารถค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
9. พร้อมเผชิญปัญหาและสามารถเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

10. พัฒนาจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาในกีฬากระบี่กระบองฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนเฝ้าหาความรู้อย่างต่อเนื่อง

แนวทางที่ 2 การฟื้นฟูในกีฬากระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ ภูมิปัญญาตั้งแต่เริ่มแรก และกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการดำเนินการฟื้นฟูตั้งแต่รากเหง้าของภูมิปัญญาไปจนถึงความผสมกลมกลืนให้ทันสมัยโดยไม่ลืมหักเหวี่ยง

2. การฟื้นฟูควรเริ่มเข้ามามีบทบาทตั้งแต่รุ่นเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ ให้มีการจัดอบรม โดยการจัดอบรมนั้นควรเลือกวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ การแสดงและการแข่งขันกีฬากระบี่กระบองควรมีให้มากขึ้น โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. มีสมาคมเป็นเสาหลักทั้งสมาคมดาบไทยและกระบี่กระบอง และสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ในการฟื้นฟูวิชาการกระบี่กระบอง โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งการกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา สำนักดาบต่าง ๆ เป็นศูนย์กลางในการฟื้นฟูวิชาการกระบี่กระบอง

4. ต้องนำกีฬาภูมิปัญญาไทยออกมาเผยแพร่เพื่อฟื้นฟูให้ได้มากที่สุด โดยจัดการแข่งขันกีฬากระบี่กระบอง ทั้งการแสดงและศิลปะต่อสู้อย่างต่อเนื่อง มีรางวัลในการแข่งขันเพื่อดึงดูดให้ผู้คนอยากเข้าร่วมและถ่ายทอดให้ผู้คนได้รู้จัก มีการบูรณาการ และฟื้นฟูสนับสนุน ในกีฬากระบี่กระบอง ให้มีทุนการศึกษาให้นักเรียน หรือ ให้เป็นช่องทางของนักกีฬาที่จะเข้าโครงการความสามารถทางการกีฬาเพื่อโควตานักกีฬาเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป

แนวทางที่ 3 การเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬากระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. การจัดอบรมให้ความรู้ที่ถูกต้อง มีครูปราชญ์หรือครูภูมิปัญญาที่คอยสอน ให้ความรู้ที่อยู่ในพื้นที่มีการประสานงาน สร้างเครือข่ายกับกับปราชญ์ท้องถิ่นนั้นเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ให้กับเด็กรุ่นใหม่

2. สนับสนุนปราชญ์ในท้องถิ่น สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ปราชญ์ท้องถิ่นได้สอนผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการผลิตอุปกรณ์กีฬาสามารถส่งเสริมการสร้างรายได้

3. การส่งเสริมปราชญ์ให้ได้การยกย่อง เชิดชู ให้สมเกียรติ ศักดิ์ศรีที่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญาเปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้กีฬากระบี่กระบองได้รับการอนุรักษ์ไว้ตลอดไปอย่างยั่งยืน

4. เก็บรวบรวมภูมิปัญญาของปราชญ์ท้องถิ่นที่มีรูปแบบการแสดงกีฬากระบี่กระบองที่มีเอกลักษณ์ของปราชญ์ท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการเล่นกระบี่กระบองที่หลากหลายยิ่งขึ้น และทำความเข้าใจภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น

5. พัฒนาแนวความคิดมีการแลกเปลี่ยนวิธีการเล่นกัน เนื่องกีฬากระบี่กระบองมีรากเหง้ามาจากการต่อสู้เพื่อป้องกันตัวอย่างแท้จริง ส่วนในเรื่องภูมิปัญญาก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์ รากเหง้า แก่นแท้ของกีฬากระบี่กระบองของเดิมอยู่

แนวทางที่ 4 การส่งเสริมการอนุรักษ์และสืบทอด มีลักษณะดังนี้

1. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันทั้งการดูแลสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพรวมถึงการต่อสู้ป้องกันตัวที่เป็นเอกลักษณ์ไทยที่ทำให้ชาวต่างชาติให้การยอมรับ เฉากเช่นกีฬามวยไทย

2. ให้มีการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาอุดมศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งในปัจจุบันมีบางสถาบันได้ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนอยู่

3. ให้ความสำคัญไปจนถึงการนำไปแสดงในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และส่งเสริมการแสดงในต่างประเทศ โดยผู้มีประสบการณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ครูภูมิปัญญาที่พร้อมจะถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงความพยายามให้ความสำคัญและส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยของทางภาครัฐและเอกชน

4. การส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาระบี่กระบองควรดำเนินการให้มีความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

แนวทางที่ 5 การประสานความร่วมมือ มีลักษณะดังนี้

การประสานงานความร่วมมือในการอนุรักษ์กีฬาระบี่กระบองจึงต้องอาศัยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านบุคคล อาทิ ผู้สอน ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม นักเรียน นักศึกษา นักกีฬาประชาชนทั่วไป ครูภูมิปัญญา และปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬาระบี่กระบอง

2. ด้านองค์กร อาทิ

2.1 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.2 การกีฬาแห่งประเทศไทย

2.3 กรมพลศึกษา

2.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (โรงเรียน ในระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษา)

2.5 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (ระดับมหาวิทยาลัย)

2.6 สมาคมกีฬาไทยแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

2.7 สมาคมกีฬาดาบไทยและกระบี่กระบอง

2.8 สำนักดาบ แหล่งการเรียนรู้หรือศูนย์อนุรักษ์กีฬาระบี่กระบอง

2.9 หน่วยงานภายนอกที่ให้การสนับสนุนในการอนุรักษ์กีฬาระบี่กระบอง

แนวทางที่ 6 การจัดการเรียนการสอน มีลักษณะดังนี้

การจัดการเรียนการสอนกีฬาระบี่กระบองนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญทั้ง หลักสูตรและกิจกรรม ครูผู้สอน ผู้เรียน สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และการวัดประเมินผล และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา ทักษะที่จะสอน

2. ประเมินความสามารถเบื้องต้นของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมและขั้นตอนการฝึกตามลำดับ

4. สาธิตและอธิบายแนะนำ

5. ให้ฝึกปฏิบัติจริง

6. มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

แนวทางที่ 7 กระบวนการถ่ายทอดความรู้ในกีฬาระดับบรอง มีลักษณะดังนี้

1. ผู้สอน โดยการส่งเสริมเพื่อเพิ่มจำนวน พัฒนาความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และการทำความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้สอนแต่ละแห่ง ให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ให้โอกาสได้แสดงความสามารถอย่างเต็มที่
2. เข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนให้ถ่องแท้ในความแตกต่างและวัตถุประสงค์ที่ส่งผลต่อการรับรู้หรือนำความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติ และส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสนใจ และตระหนักถึงความสำคัญของกีฬาระดับบรองในทุกช่วงวัย
3. พัฒนาเนื้อหา หลักสูตรและกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและถูกต้องตามหลักการแก่นแท้ ภูมิปัญญาของกีฬาระดับบรอง ให้มีความยืดหยุ่นที่สามารถสอดแทรกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้นตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา รวมทั้งมีหลักสูตรที่สามารถจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับประชาชนทั่วไปจนถึงผู้สูงอายุ
4. วิธีการถ่ายทอดความรู้ให้เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญา เช่น การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ การอภิปราย ลักษณะการวางตน การประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี การสร้างความเข้าใจ การปลูกฝังแนวความคิด การขัดเกลาทางทัศนคติ เป็นต้น
5. สื่อ อุปกรณ์ สถานที่ ให้มีจำนวนเพียงพอ มีมาตรฐาน ปรับปรุงให้เกิดความทันสมัย คำนึงถึงความปลอดภัย และมีสภาพพร้อมใช้งาน อีกทั้งยังให้มีความหลากหลาย พยายามให้มีครบทุกอาวุธในกีฬาระดับบรองเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนตามความถนัดของตนเอง
6. การประเมินผล ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน มีความหลากหลาย เข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน มีความชัดเจนและยุติธรรมในการประเมินผล โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแสดงความสามารถและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเองได้ ซึ่งควรมีทั้งการประเมินผลทั้งทางทฤษฎี การปฏิบัติ
7. การติดตามผล ควรมีการสังเกตเพื่อตรวจสอบการพัฒนาทางด้านจิตสำนึกและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาจากการเรียนการสอนที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะมีการประเมินในช่วงปลายภาคเรียน และควรติดตามผลจากผู้เรียนที่เรียนสำเร็จแล้วว่ามีผลกระทบอย่างไรบ้าง

แนวทางที่ 8 การส่งเสริมกิจกรรมในกีฬาระดับบรอง มีลักษณะดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา
2. ส่งเสริมกิจกรรมการแสดงกีฬาระดับบรองในงานประเพณีต่าง ๆ ตั้งแต่ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ อย่างสม่ำเสมอ
3. ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาในรายการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมให้เป็นกีฬาบังคับในกลุ่มกีฬานักเรียน ในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและในระดับนานาชาติ
4. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนกีฬาระดับบรองตลอดชีวิต ในกลุ่มประชาชนทั่วไป และผู้สูงอายุ เช่น การตั้งกลุ่มสมาคม ชมรมกีฬาระดับบรองในแต่ละจังหวัด และขยายไปจนถึงในระดับชุมชน หมู่บ้าน เพื่อเป็นกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติและสืบทอดอย่างยั่งยืน

5. การส่งเสริมโดยการบูรณาการกับกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การนำไปเผยแพร่ใน ภาพยนตร์ การละคร ดังในละครเรื่องบุพเพสันนิวาส ที่ได้นำเอากีฬามวยไทย มวยโบราณ และการต่อสู้ด้วยกระบี่กระบองเข้าไป บูรณาการและเผยแพร่ทำให้ผู้คนเกิดความสนใจมากยิ่งขึ้น

6. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมกีฬากระบี่กระบองในรูปแบบการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เช่น การเดินแอโรบิกกระบี่กระบอง นาฏกระบี่กระบอง กระบี่กระบองประกอบการเคลื่อนไหว เป็นต้น

แนวทางที่ 9 การเผยแพร่แลกเปลี่ยนในกีฬากระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

1. สนับสนุนการจัดอบรมเกี่ยวกับกระบี่กระบองที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้มีกีฬากระบี่กระบองในแต่ละ สถานศึกษา ทำเป็นกีฬาบังคับที่มีในหลักสูตรการเรียนรู้ทุกระดับชั้นและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับภายใน สถานศึกษา เพื่อพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ทำกิจกรรมร่วมกันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ให้แกกันและใน อนาคตเกิดการเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้ ภูมิปัญญา

2. ส่งเสริมการแสดงทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และการเผยแพร่ไปยังนานาชาติอย่างเป็นทางการ โดยให้โอกาสผู้เรียนที่มีความสามารถไปแสดงให้ชาวต่างประเทศรับชมผ่านงานกิจกรรมของประเทศนั้น ๆ ให้มี การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับภายในสถานศึกษาควรมีหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัย ที่มีจำนวนมากและเข้าถึงได้ง่าย

3. สร้างกฎ กติกาที่แน่นอนเป็นรูปแบบที่แน่นอนและมีความเป็นสากล สามารถแข่งขันภายใต้กฎ กติกาเดียวกัน โดยสามารถสอดแทรกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือใช้ท่าทางที่ทุกคนยอมรับเห็นพ้องต้องกัน และส่งเสริมวิธีการเล่นกีฬากระบี่กระบองในรูปแบบต่าง ๆ ให้ชัดเจน สร้างความภูมิใจในเอกลักษณ์ของตัวเอง

4. ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนในระดับนานาชาติ มี เช่น ประเทศอินเดีย ที่มีการเล่น กีฬาป้องกันตัวที่คล้ายกับกระบี่กระบองของไทย ทางประเทศอินเดียเคยส่งตัวแทนมาเพื่อปรึกษาหารือทำการ แลกเปลี่ยนภูมิปัญญากับประเทศไทย ในอนาคตอยากให้ต่างประเทศได้รู้จักกับกีฬากระบี่กระบองหรือในประเทศ อื่น ในอาเซียนที่มีรูปแบบการต่อสู้ป้องกันตัวที่มีความคล้ายคลึงกัน เช่น ปันจักสีลัต (อินโดนีเซีย มาเลเซีย บรูไน) โจรินจิ เคมโป (อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม ติมอร์-เลสเต) โววินัม (เวียดนาม) มวย (ไทย กัมพูชา พม่า ลาว) ตารุง เดราจัต (อินโดนีเซีย) อาร์นิส (ฟิลิปปินส์) เป็นต้น ซึ่งในกีฬาอาร์นิส ก็ได้มีการจัดการแข่งขันในนานาชาติ คือ กีฬาซีเกมส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กีฬาปันจักสีลัต ที่ได้มีการจัดการแข่งขันทั้งในระดับซีเกมส์และเอเชียนเกมส์

แนวทางที่ 10 การพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬากระบี่กระบอง มีลักษณะดังนี้

การพัฒนาในกีฬากระบี่กระบอง มีแนวทางดังนี้

1. ส่งเสริมการมีสำนักดาบหรือแหล่งเรียนรู้กีฬากระบี่กระบองในท้องถิ่น และทำการรวบรวมองค์ ความรู้ รูปแบบ วิธีการ เอกลักษณะประจำท้องถิ่น มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในด้านหลักเกณฑ์ของการแสดง และการเล่นที่สมเหตุสมผล ดำรงให้มีไว้ถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และความสมจริง พัฒนาสร้างสรรค์ ดึงดูด ผู้คนให้อยากเข้าร่วมมากขึ้น ปรับปรุงภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับยุคสมัย

2. พัฒนาแนวทางอย่างยั่งยืนจะต้องการมุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การสร้างประสบการณ์ที่ดี ให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การพัฒนาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับทุกหน่วยงาน และการลดผลกระทบด้าน สิ่งแวดล้อม และต้องกำกับดูแลการดำเนินการและการส่งเสริมการทำให้เกิดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม

3. การพัฒนารูปแบบการแสดง การจัดการแข่งขันในการแข่งขัน ให้มีเทคโนโลยีในเข้ามามีส่วนร่วมช่วยในการจัดการแข่งขันมากขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาการผลิตอาวุธแข่งขัน การตลาด การประชาสัมพันธ์ และการบริหาร ตลอดจนการป้องกันและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4. พัฒนาทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระป๋องเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านองค์ความรู้ ภูมิปัญญา

5. เร่งรัดและกระตุ้นให้หน่วยงานของรัฐและประชาชนเอาใจใส่ ควบคุม ดูแล อย่างถูกต้องเหมาะสม แก้ไขปรับปรุงกติกาให้เหมาะสมและได้ผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

6. การวัดและประเมินผลเน้นที่ตัวผู้เรียน โดยการตั้งเป้าหมายร่วมกัน คำนึงถึงความสามารถ พัฒนาการด้านต่าง ๆ และความแตกต่างของผู้เรียน มีความชัดเจนและยุติธรรมในการให้คะแนน รวมไปถึงชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงรายละเอียดของวิธีและขั้นตอน และให้มีการวัดและประเมินผลมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และส่งเสริมให้มีการอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

การค้นคว้าวิจัยในกีฬากระป๋อง มีแนวทางดังนี้

1. ควรส่งเสริมการวิจัยเพื่อค้นคว้า รวบรวมข้อมูล และศึกษาภูมิปัญญาในท้องถิ่นต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาความเป็นมาของกระป๋องในอดีตเพื่อหาเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นและนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนยุคปัจจุบัน

2. ส่งเสริมให้มีการค้นคว้าให้ได้ข้อมูลที่เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่แท้จริง โดยศึกษาความเป็นมา ความหมาย รากเหง้าหรือภูมิปัญญาที่สอดแทรกอยู่ในการเล่นกระป๋อง

3. ส่งเสริมการทำวิจัยรูปแบบการเล่นกระป๋องในท้องถิ่น ชุมชน หรือสำนักต่าง ๆ ที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เพื่อให้เกิดการยอมรับโดยทั่วกัน และมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์และรูปแบบการเล่นของตนเองและสามารถพัฒนาต่อยอดออกได้

4. ควรการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางและความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกีฬากระป๋องเพื่อพัฒนาให้ตรงกับความต้องการ ความต้องการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งจะต้องมีการพัฒนารูปแบบการจัดการแข่งขันและการตัดสินให้เป็นมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับได้โดยทั่วกัน

5. แนวทางการค้นคว้าวิจัยในกีฬากระป๋อง สามารถทำได้เป็น 7 แนวทาง คือ

- 5.1 การวิจัยเชิงอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญา
- 5.2 การวิจัยเชิงประยุกต์ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 5.3 การวิจัยการจัดการแข่งขัน
- 5.4 การวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์การกีฬา สมรรถภาพ
- 5.5 การวิจัยเชิงการจัดการเรียนการสอน
- 5.6 การวิจัยเชิงทัศนคติ
- 5.7 การวิจัยเชิงการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เชี่ยวชาญ รวมไปถึงผู้บริหารสมาคมที่เกี่ยวข้องในการพัฒนากีฬากระป๋องบอง ที่เสนอแนวทางในการพัฒนากีฬากระป๋องบองโดยจะต้องมีผู้สอนที่มีความสามารถเฉพาะทางและลึกซึ้งถึงแก่นแท้ของภูมิปัญญาเนื่องจากเป็นองค์ความรู้ที่มาตั้งแต่บรรพบุรุษที่นำไปใช้ในการต่อสู้เพื่อธำรงรักษาผืนแผ่นดิน สืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบันและได้มีการปรับเปลี่ยน ประยุกต์ให้มีความทันสมัย น่าสนใจและแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยซึ่งเป็นการผสมผสานความรู้ทั้งศาสตร์การต่อสู้และศิลปะการแสดงให้สวยงาม ตื่นเต้น น่าชม รวมไปถึงการประยุกต์ใช้ในการต่อสู้ป้องกันตัวในชีวิตจริง ดังนั้นจะต้องมีแนวทาง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ ทั้งการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การถ่ายทอด การเผยแพร่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Thongtumluing, Polsiri & Rattanasiri (2018, 1320-1321) ที่พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยภาคเหนือ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการสื่อสาร 2) การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาการเล่นพื้นบ้านของเด็กไทยภาคเหนือให้คงอยู่ ควรพิจารณากำหนดเป็นนโยบายของสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปรับเปลี่ยนวิธีการเล่น โรงเรียนและชุมชนร่วมจัดงานฟื้นฟูการเล่นพื้นบ้านของเด็กในแต่ละโอกาส โดยนำความรู้และเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เกิดความรวดเร็วและแพร่หลายในการถ่ายทอดภูมิปัญญาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ 3) การเล่นพื้นบ้านของเด็กภาคเหนือมีผลดีต่อการพัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยสอดคล้องกับ Kongkaew (2016, 125) ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่ในศตวรรษที่ 21 พบว่า มี 5 องค์ประกอบ (SIPCE) 4 ขั้นตอน (PACE) คือ องค์ประกอบที่ 1 ผู้เรียน (Student) องค์ประกอบที่ 2 ผู้สอน (Instructor) องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy) มี 4 ขั้นตอน (PACE) ดังนี้ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสรุปผล (Concluding) และการประเมินผล (Evaluating) องค์ประกอบที่ 4 เนื้อหา (Content) และองค์ประกอบที่ 5 ปัจจัยสนับสนุน (Environment) ซึ่งสอดคล้องกับ Rakitja (2016, 1-9) ที่มีแนวทางส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 ว่า “มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม” เป็นการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งโดยอาจมีการปรับเปลี่ยนเพื่อตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมของตน ซึ่งกีฬากระป๋องบองมีลักษณะเป็นการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว โดยคณะกรรมการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (1) เสนอนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ (2) เสนอแผนงานและโครงการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ด้านเงินอุดหนุน ด้านวิชาการ ด้านการฝึกอบรม ด้านการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ด้านการอนุรักษ์และสืบทอดหรือด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (3) เสนอมาตรการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม รวมทั้งแนวทางความร่วมมือระหว่างชุมชนที่มีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (4) รวบรวมและจัดทำรายการเบื้องต้นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของประเทศ (5) ประกาศขึ้นบัญชีมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเครือข่ายความ

ร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อการส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ (7) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (8) ฝึกอบรมและศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (9) ส่งเสริมให้มีการสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และสอดคล้องกับ Ministry of Education (2016, 10) ที่กล่าวถึงกรอบทิศทางการพัฒนาด้านวัฒนธรรมระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2559 - 2579) ในการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ (ก) พัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ในระบบการศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยสมองด้วยกายและใจ (ข) เสริมสร้างกิจกรรมการสร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกระบวนการและทุกขั้นตอนของกิจกรรม เน้นการปฏิบัติจริงเรียนรู้ของจริงในพื้นที่จริงอย่างมีอิสระ (ค) เพิ่มปริมาณและพัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้และบริการสาธารณะทางศิลปวัฒนธรรมให้ครอบคลุม ทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติและนานาชาติ (ง) เปิดพื้นที่ส่งเสริมความเสมอภาคและโอกาสในการเข้าถึงศิลปวัฒนธรรมของประชาชนรวมทั้งส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนและภาคประชาชน ในการเสริมสร้างความเสมอภาคและโอกาสในการเข้าถึงศิลปวัฒนธรรมของประชาชน (จ) พัฒนาสื่อการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัยผู้เรียน ทันสมัย น่าสนใจ และสอดคล้องกับบริบทของสังคม (ฉ) วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ในระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยและสังคมโลก

สรุป

แนวทางการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญา ทั้ง 10 แนวทาง ที่ได้นำเสนอนั้นเป็นการศึกษาและพัฒนาจากสภาพจริงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมไปถึงเชี่ยวชาญทางด้านกีฬากระบี่กระบองและการสอนพลศึกษา ที่ได้วิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะที่ให้มีการปลูกฝังและขัดเกลาแนวความคิด การฟื้นฟูการเผยแพร่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ในกีฬากระบี่กระบอง ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่นในกีฬากระบี่กระบอง มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งทางภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนกีฬากระบี่กระบองรวมถึงการส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบองที่สามารถสืบทอดต่อผู้ที่สนใจหรือเป็นองค์ความรู้ที่สามารถจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนระดับต่าง ๆ มีการพัฒนาและการค้นคว้าวิจัยในกีฬากระบี่กระบองอย่างต่อเนื่อง โดยในสถาบันที่มีการจัดการเรียนการสอน ศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนกีฬากระบี่กระบอง สามารถนำแนวทางทั้ง 10 แนวทางไปแนวทางในการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กีฬากระบี่กระบองเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์กีฬาภูมิปัญญาไทยให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีดังนี้

- 1) คีคษาองค์ประกอบแนวทางการจัดการเรียนการสอนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการจัดการการเรียนรู้อย่างชัดเจน ชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- 2) พัฒนาแหล่งทรัพยากรการจัดการการเรียนรู้ที่มีอยู่ให้หลากหลายและเพียงพอ สำหรับการสืบค้นข้อมูลของผู้เรียน และควรมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้
- 3) ในองค์กรต่าง ๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนก็ฟากระบ่ีกระของควรนำทั้ง 10 แนวทางไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือในแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน นักกีฬา เยาวชนและประชาชนในชุมชน

References

- Ajapura, H. (2001). **Relationship between personal factors, leadership, lifestyle and the self-learning ability and the public consciousness of nursing students.** (Master's thesis, Master of Nursing, Chulalongkorn University). (Audio excursion). [In Thai]
- Gagne', R. M. (1987). **Instructional technology: Foundation.** Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associated.
- Hills, P. J. A. (1982). **Dictionary of Education.** London: Routledge & Kegan Payi.
- Hough, John B. & Duncan, James K. (1970). **Teaching description and analysis.** Addison-Wesley.
- Kasemnet, L. et al. (2004). **A model for developing elementary school students to have a public mind: a long-term study.** Documents for the academic conference on the 49th anniversary of the establishment of the Institute of Behavioral Sciences. Bangkok: Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Koedkaew, F. (1984). **Krabi Krabong Complete Edition.** Bangkok: Odeonstore. [In Thai]
- Kongkaew, P. (2016). **The Development Model of Physical Education Subjects Learning Management of Chiang Mai University in the 21st Century.** Chiang Mai: Faculty of Education, Chiang Mai University. [In Thai]
- Marquardt, M. J. (1999). **Action learning in action: Transforming problems and people for world-class organization learning.** Palo Alto: Davies-Black.
- Ministry of Culture. (2016). **Draft a 20-year strategic direction framework on culture according to the 20-year national strategic direction framework.** n.p. Ministry of Culture.
- Moore, D. S. (1995). **The Basic Practice of Statistics.** New York: W. H. Freeman and Co.

- Office of the Education Council, Ministry of Education. (2017). **The National Scheme of Education BE 2560-2579 (2017-2036)**. Education Council Secretariat Ministry of Education. Bangkok: SweetChili Graphic Co., Ltd. [In Thai]
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2016). **The 12th National Economic and Social Development Plan (2017–2021)**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board Prime Minister's Office.
- Phothisita, C. et al. (1997). **Report of a research study entitled Public Consciousness: Study Bangkok**. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research Mahidol University. [In Thai]
- Pinyoanantapong, S. (2001). **Research report titled Cultivating early childhood children to love the environment through homework exercises and practical exercises**. Bangkok: Early Childhood Education Branch Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Rakitja. (2016). **Promote and preserve cultural intangible heritage: 2016**. Enactment: Volume 133 Chapter 19.
- Raksiri, P. & Ratanarodjanakul, P. (2017). Expectations, conditions and needs are necessary for teaching and learning. Courses P32102 Physical Education (Krabi) of upper secondary school students Bodindecha (Sing Singhaseni) School 2. **Academic Journal of Buriram Rajabhat University**. 9(1), 93-111. [In Thai]
- Savery, J.R., & Duffy, T.M. (1996). **Problem-based learning: An instructional model and constructivist framework**. In B.G.Wilson (Ed.), *Constructivist learning environments: Case studies in instructional design* (pp. 135-148). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Singhapol, S. (1999). It must be taught to create a new consciousness. **SimaChan**. 13(27), 15–16. [In Thai]
- Thongtumlung, K., Polsiri, A. & Rattanasiri, M. (2018). Conservation and Development of the Thai Children's Folk Play Wisdoms in the North. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 11(1), 1320-1336. [In Thai]

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สำหรับตำรวจตระเวนชายแดน

The Development of an English Communication Training Program
for Border Patrol Police

พรพิสุทธิ์ ดวงเงิน^{1*}

Pornpisut Duangngern^{1*}

¹ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
เลขที่ 64 ถนนทหาร ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000 ประเทศไทย

¹ English Program, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University

64 Thahan Rd, Tambon Mak Khaeng, Mueang Udon Thani District, Udon Thani, 41000, Thailand

รับบทความ: 30 กันยายน 2564

ปรับปรุงบทความ: 11 พฤศจิกายน 2564

ตอบรับตีพิมพ์บทความ: 16 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน และเพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ระยะที่ 3 การใช้หลักสูตร และระยะที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างระยะที่ 3 การใช้หลักสูตร คือ ตำรวจตระเวนชายแดน 30 นาย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรม วิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1.1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า หลักสูตรการฝึกอบรมภาษาอังกฤษที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจที่มีอยู่เดิมนั้น มีกรอบเนื้อหาเป็นการฝึกอบรมภาษาอังกฤษทั่วไป ขาดความลุ่มลึกเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน เทคนิควิธีการฝึกอบรมเน้นการบรรยาย ให้ความรู้ ขาดการฝึกปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ใน การปฏิบัติงานจริง 1.2) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์

* ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี)

อีเมล: pornpisut.du@udru.ac.th

เนื้อหา ระยะเวลา กิจกรรมหลัก ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านแนวทางการฝึกอบรม แนวทางการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และด้านกิจกรรมการฝึกอบรมสูงสุด โดยเฉพาะด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรจำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน 2) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็นต่อเนื้อหาของหลักสูตรมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ด้านความคิดเห็นต่อกิจกรรมการฝึกอบรม ความคิดเห็นต่อวิทยากร ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านความคิดเห็นต่อหลักสูตร พบว่าระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเห็นว่าการฝึกอบรมทำให้ได้รับความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน

คำสำคัญ

หลักสูตรฝึกอบรม ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ตำรวจตระเวนชายแดน

Abstract

The purposes of this research were to develop an English Communication Training Program for Border Patrol Police and to study the results of using the curriculum. The research process was divided into 4 phases which were Phase 1: General information study, Phase 2: Curriculum development, Phase 3: Implementing the curriculum and Phase 4: Evaluation and curriculum improvement. The sample group in Phase 3: Implementing the curriculum, was 30 border patrol police. The tools used to collect data were the English for Communication Skills Test and surveys asking the trainees' opinions about the training course. The data were analyzed using percentage, mean and standard deviation. The research results revealed that 1) The results of the development of an English Communication Training Program for Border Patrol Police 1.1) The results of the study of general information revealed that the English language training course used in police duty contained only a content framework for general English. However, the course was insufficient in content of English for Border Patrol Police. The training mainly focused on lecturing, giving knowledge but it lacked practice and application in practice. 1.2) Training curriculum development consisted of background and importance, principles, objectives, content, time, activities, trainees, training material and

evaluation. The suitability of the training program was a very appropriate level; especially contents in 4 units related to the use of English for Border Patrol Police. 2) The results of implementing the training curriculum showed that the trainees' ability to use English for communication before and after the training was significantly different at the .05 level. In the phrase of evaluation and curriculum improvement found that the overall level of feedback on the course was at a high level. Considering each aspect, it was found that the opinions on the content of the curriculum were at a moderate to high level. Opinions on activities, comments on lecturer were at the high level and opinions on the curriculum was found that the opinion level was moderate to high. The trainees realized that they had gained a high level of knowledge and skills in English from the training program that were useful for their practice as a border patrol police.

Keywords

Training curriculum, English for Communication, Border Patrol Police

บทนำ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สังกัดส่วนสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม มีหน้าที่ในการป้องกันสถานการณ์ชายแดน ที่สามารถใช้ในการกำลังทำการรบอย่างหน่วยทหารขนาดเล็ก และพัฒนาช่วยเหลือประชาชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ซึ่งกล่าวได้ว่ากองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีโอกาสได้ทำการติดต่อประเทศเพื่อนบ้าน หรือรวมไปถึงประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นหน่วยงานอันดับต้น ๆ ของหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สอดคล้องกับบทความ 4 ยุทธศาสตร์ ตร.ไทย สู่เวทีอาเซียน ที่ พล.ต.ท.เรืองศักดิ์ จริตเอก (Jaritek, 2012) กล่าวไว้ว่า ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจตระเวนชายแดน และตำรวจภูธร เป็นหน่วยงานลำดับต้น ๆ ที่ต้องเร่งเตรียมความพร้อมในการพัฒนาภาษาอังกฤษของบุคลากรในสังกัด เพราะหน่วยงานเหล่านี้จะเป็นหน่วยงานแรก ๆ ที่ต้องสัมผัสกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งบุคลากรมีหน้าที่ในการสนับสนุนภารกิจสำคัญด้านต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจที่ 9 ด้านการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนและการพัฒนาทักษะข้าราชการตำรวจ นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะต้องพัฒนาศักยภาพของข้าราชการตำรวจให้มีทักษะที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานจริง เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความชำนาญการอื่น ๆ ตามสภาพแวดล้อมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการใช้ความสามารถเชิงสมรรถนะเหล่านี้เป็นเงื่อนไขการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามหน้าที่ที่รับผิดชอบหรือดำรงตำแหน่งสูงขึ้น (Royal Thai Police, 2014)

แนวคิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นให้บุคคลสามารถสื่อความหมาย ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ เข้าใจความหมายประโยคที่ต้องการจะสื่อสารและมีทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนภาษาได้รับประสบการณ์ด้านการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย ในสถานการณ์ที่หลากหลาย และนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ดังที่ Larsen-Freeman & Anderson (2011, 159) ได้กล่าวถึงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารว่า จะเน้นทักษะการฟังและทักษะการพูด มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบซึ่งกันและกันและให้ความสำคัญกับสถานการณ์ในการใช้ภาษา ผู้เรียนภาษาควรได้รับโอกาสในการแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นขณะฝึกใช้ภาษา ไวยากรณ์และคำศัพท์สอดแทรกมาในกิจกรรมการใช้ภาษา สอดคล้องกับ Harmer (2019, 69) กล่าวถึงการให้ผู้เรียนภาษามีส่วนร่วมในการสื่อสารในสถานการณ์จริง ทักษะที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอนแนวนี้คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ส่วนไวยากรณ์ (การเขียนและการพูด) ยังคงมีความสำคัญ แต่จุดต่างอยู่ตรงที่ไวยากรณ์นั้นจะสอนในบริบทของการสื่อสารที่มีความหมายมากกว่าการแยกสอนไวยากรณ์ต่างหาก ซึ่งต้องฝึกฝนควบคู่ไปกับความคล่องแคล่วในการพูดและการเขียน จากหลักสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะภาษาเพื่อการสื่อสาร กล่าวได้ว่า ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนให้สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจและหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน รวมไปถึงยังสามารถใช้ติดต่อสื่อสารกับประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ความสำคัญของภาษาอังกฤษเบื้องต้นที่กล่าวมาแล้ว ภาษาอังกฤษยังเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากร กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษมีแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ และภาษาอังกฤษยังสามารถเพิ่มศักยภาพของบุคคลนั้น ๆ ให้สามารถแข่งขันและเป็นกำลังหลักในการพัฒนาองค์กรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้มีโอกาสเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมทบทวนความรู้ในการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าในการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษของข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดน บุคลากรเหล่านี้ยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีตามความต้องการของงานที่ปฏิบัติ รวมไปถึงการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์การสื่อสารในหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยปัจจัยที่ทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน พื้นฐานและความสนใจในภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน ความไม่กล้าที่จะสื่อสารกับชาวต่างชาติในสถานการณ์จริง การปฏิบัติงาน และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน หรือหลักสูตรการฝึกอบรมที่ไม่ได้มีความเฉพาะสำหรับการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนงานฝึกและวิชาการของกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนถึงความจำเป็นและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน และความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจ

ตระเวนชายแดน จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า บุคคลเหล่านี้มีปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน และมีความต้องการได้รับการฝึกและต้องการมีหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเฉพาะสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กล่าวคือ จากการฝึกอบรมประจำปีที่ผ่านมาของตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนงานการฝึกและวิชาการยังไม่มีคู่มือและเอกสารประกอบการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเฉพาะ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงเนื้อหาที่ฝึกอบรมในแต่ละครั้งไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น เพื่อสนองความต้องการและช่วยสนับสนุนด้านการพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดน โดยผู้วิจัยนำแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรตามหลักการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler (1950, 3) เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม และมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ อาทิเช่น มีกิจกรรมที่สอดคล้องกับประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน มีกิจกรรมที่หลากหลายและสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม นอกจากนี้ผู้วิจัยนำกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป หรือ CEFR เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร และใช้คำอธิบายความสามารถทางภาษาของระดับ A2 – B1 เป็นกรอบเนื้อหาสาระในการออกแบบกิจกรรมการฝึกอบรม ดังที่ Language Learning and Teaching Unit (2015, 18) แสดงข้อมูลคำอธิบายความสามารถทางภาษาในระดับ A2 ระบุว่า ผู้ที่อยู่ในระดับนี้สามารถเข้าใจข้อมูล และคำถามง่ายๆ เกี่ยวกับครอบครัว ผู้คน บ้าน และงานอดิเรกได้ หรือสามารถถามและตอบคำถามง่าย ๆ เกี่ยวกับบ้าน ประเทศการทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้หลักสูตรฝึกอบรมมุ่งเน้นการออกแบบกิจกรรมการฝึกอบรมที่เน้นการสื่อสารพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน

ซึ่งผลจากการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าว จะช่วยให้ข้าราชการตำรวจตระเวนชายแดนมีหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ และมีเอกสารหลักสูตร รวมไปถึงข้อมูลอ้างอิง เพื่อให้ตำรวจตระเวนชายแดนสามารถนำไปฝึกฝนและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อันจะนำไปสู่ประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ทบทวนวรรณกรรม

หลักสูตรมีความสำคัญและเป็นเครื่องมืออันหนึ่งของสังคม หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการศึกษาให้กับคนในสังคมเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งหลักสูตรจะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นจึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะตลอดมา และการพัฒนาหลักสูตรให้ประสบความสำเร็จจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจแนวทางในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร

1. การพัฒนาหลักสูตร

Tyler (1950, 78) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร โดยจะต้องวิเคราะห์คำถามที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร 4 ประเด็น ได้แก่ โรงเรียนมีเป้าประสงค์ทางการศึกษา (Educational Purposes) อย่างไร ประสบการณ์ทางการศึกษา (Educational Experiences) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นได้แก่อะไร โรงเรียนจะจัดกิจกรรมเพื่อเกิดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนจะตัดสินว่าการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ทางการศึกษาได้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ทางการศึกษาหรือไม่ นอกจากนี้ Tabá (1962 อ้างถึงใน Marsh & Willis, 1995, 35) ได้เสนอแนวความคิดการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรควรคำนึงถึง ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น (Diagnose of Needs) 2) การกำหนดจุดประสงค์ของการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุ (Formulation of Objectives) 3) การคัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) 4) การจัดลำดับโครงสร้างของเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กัน (Organization of Content) 5) การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) 6) การจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ (Ordering the Learning Activities) และ 7) การกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน วิธีการ และกระบวนการประเมิน (Determination of Evaluation)

2. การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากตัวหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญที่นำเป้าหมายของการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ แต่ถ้าหากไม่มีการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะไม่บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ Utranan (1987, 8-18) และ Wongyai (1997, 12-14) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้หรือการใช้หลักสูตร หมายถึงกระบวนการนำหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปใช้ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา โดยทั่วไปแล้วกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

- 1) ขั้นการศึกษาวเคราะห์หลักสูตรแม่บท โดยการนำหลักสูตรแม่บทมาพิจารณาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อจัดทำแผนการสอน และเอกสารการประเมินผล
- 2) ขั้นการสอน ครูจะดำเนินการสอนตามแผนการสอน และคู่มือที่ครูได้จัดเตรียมไว้ หรือนำเอกสารดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสภาพผู้เรียนของตน
- 3) ขั้นการวัดและการประเมินผล ซึ่งจะครอบคลุมถึงการประเมินสัมฤทธิ์ผล ด้านการเรียนของนักเรียนและการประเมินผลของหลักสูตร เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

3. การฝึกอบรม กระบวนการของการฝึกอบรม และจิตวิทยากับการฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่

กระบวนการของการฝึกอบรมเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ หรือความชำนาญ ตลอดจนเกิดประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ Smithikrai (2011, 5) ที่อธิบายว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถ และเจตคติของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น จากการศึกษาเอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง “การจัดการความรู้ (Knowledge Management) องค์ความรู้ เรื่อง เทคนิคการจัดฝึกอบรม (Training Technique)”, สำนักงานศึกษาธิการภาค 10 (Regional Education Office No.10, 2012, 4) ระบุไว้ว่า กระบวนการฝึกอบรมมีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ซึ่งผู้รับผิดชอบจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรแต่ละโครงการควรจะต้องดำเนินการในแต่ละขั้นตอนอย่างครบถ้วน เพื่อให้เป็นการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ มีความสมบูรณ์ และเกิดผลสำเร็จตรงตามเป้าหมาย ดังนี้ 1. การหาความจำเป็นในการฝึกอบรม 2. การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 3. การกำหนดโครงการฝึกอบรม 4. การบริหารโครงการฝึกอบรม และ 5. การประเมินและติดตามผลการฝึกอบรม นอกจากนี้ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนั้น ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมสำหรับวัยผู้ใหญ่ กล่าวคือ การฝึกอบรมสำหรับผู้ใหญ่นั้นจำเป็นต้องใช้หลักจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะธรรมชาติในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ดังที่ Kensupho (2017, 116) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ควรจะต้องเป็นการเรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์จริง และเสริมการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ในสิ่งใหม่เข้าไปสู่เนื้อหา และจะต้องให้แน่ใจว่านำไปใช้ได้ในงานหรือหลังจากเรียนรู้แล้วนำไปใช้กับงานได้จริง

4. กิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร

กิจกรรมการสอนภาษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารประสบความสำเร็จ นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอกิจกรรมเพื่อการสื่อสารที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการฝึกและเกิดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือผู้สอน Viriyajittra (1989, อ้างถึงใน Sritoklin, 2006, 56) ได้เสนอรูปแบบกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ 4 ประเภท คือ

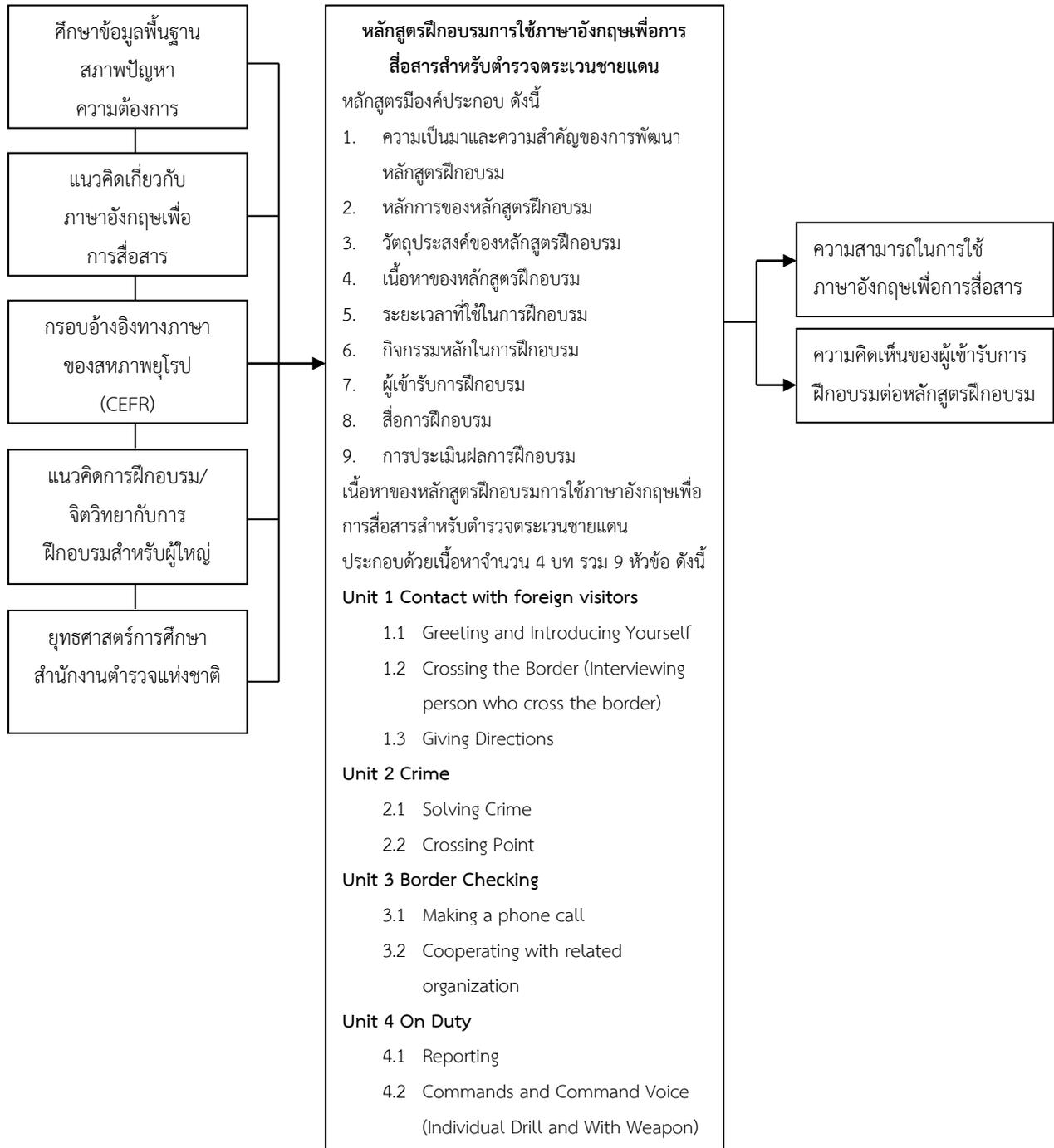
1) การจัดกิจกรรมแบบทำคนเดียว (Individual Work) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน แต่ผู้เรียนจะขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน กิจกรรมนี้สามารถจัดให้ผู้เรียนแต่ละคนได้เพื่อที่ผู้สอนจะได้เห็นความสามารถและจุดที่ต้องพัฒนาของผู้เรียนแต่ละคน

2) การจัดกิจกรรมแบบคู่ (Pair Work) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กัน ผู้เรียนจะต้องร่วมมือกันคิดและปฏิบัติ ช่วยให้เกิดการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงได้ เช่น การสอบถามหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล

3) กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (Group Work) กิจกรรมนี้จะคล้ายกับการจัดกิจกรรมแบบคู่ แต่กิจกรรมกลุ่มใหญ่จะประกอบไปด้วยผู้เรียนไม่น้อยกว่า 3 คน และไม่ควรมากกว่า 6 คนในแต่ละกลุ่ม และในแต่ละกลุ่มควรประกอบไปด้วยผู้เรียนที่ละความสามารถ เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ช่วยเหลือกันในกลุ่ม

4) การจัดกิจกรรมแบบทำร่วมกันทั้งชั้น (Class Work) กิจกรรมแบบนี้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และกับผู้เรียนทั้งห้อง

ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน” ดำเนินการในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการสัมภาษณ์ข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในงานตำรวจ และความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ 1 คน และด้านการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม จำนวน 2 คน และตำรวจตระเวนชายแดนที่ปฏิบัติหน้าที่ในงานการฝึกและวิชาการ จำนวน 20 นาย ได้กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ตารางวิเคราะห์เนื้อหา ทักษะทางภาษา หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษของตำรวจ และนโยบายพัฒนาข้าราชการตำรวจ และ 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกข้อมูลพื้นฐานและความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน ประเด็นที่เกี่ยวข้อง 5 ประเด็น ได้แก่ การใช้ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นสำหรับตำรวจตระเวนชายแดนอย่างไร การใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดนมีปัญหาอะไรบ้าง และเกิดจากสาเหตุใด ความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน มีมากน้อยเพียงใด เนื้อหา/ทักษะ ในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานของตำรวจตระเวนชายแดนควรคืออะไรบ้าง และรูปแบบ/แนวทางของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน ควรเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยการทบทวนหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปเป็นความเรียงจากข้อมูล

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร เช่น เนื้อหา กิจกรรม รูปแบบ และระยะเวลาของการพัฒนา และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปเนื้อหาสาระที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับเนื้อหา ทักษะทางภาษา เอกสารหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษของตำรวจ และนโยบายพัฒนาข้าราชการตำรวจ นำมากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรมในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยการทบทวนหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้แก่ 1) แบบประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบประเมินมาตรฐานวัดประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าคะแนนความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ประเมินโดยใช้ค่า

ความเหมาะสม เป็นแบบประเมินมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเหมาะสมเฉลี่ย 4.47 3) แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.30-0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.50 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (KR-20) คือ 0.735 และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตร เป็นแบบประเมินมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าคะแนนความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรในขั้นนี้ แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 สร้างหลักสูตร ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดจากระยะที่ 1 มาดำเนินการกำหนดองค์ประกอบ และจัดทำรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรตามหลักการและวิธีการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งได้องค์ประกอบหลักสูตร ดังนี้ ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ระยะเวลา กิจกรรมหลัก ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผล ผู้วิจัยตรวจสอบองค์ประกอบด้วยตนเองก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินโครงสร้างหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาอังกฤษ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เป็นผู้ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร และความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงและแก้ไขโครงสร้างหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยโครงสร้างของหลักสูตรมีส่วนประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 องค์ประกอบของหลักสูตร ส่วนที่ 2 แนวทางการฝึกอบรม และส่วนที่ 3 โครงสร้างของหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระของการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ (Unit) ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Contact with foreign visitors เป็นเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการแนะนำตัวของตำรวจ และการบอกข้อมูลส่วนตนและหน่วยงานที่สังกัด หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง Crime เป็นเนื้อหาของประเภทอาชญากรรม การออกคำสั่ง และขั้นตอนการปฏิบัติของตำรวจ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 คือ Border Checking เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประสานงานและสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน และหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 คือ On Duty เป็นเนื้อหาของการปฏิบัติหน้าที่ประจำวันของตำรวจตระเวนชายแดน ได้แก่ การรายงานตัวและรายงานข้อมูลของหน่วยงาน และการออกคำสั่งในการฝึกระเบียบแถว ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่

1) ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาขึ้นตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละแผนประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ เป้าหมายระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ค่าคะแนนความเหมาะสมของแผนการจัดการ

เรียนรู้ โดยแบบประเมินมาตรฐานวัดประมาณค่า 5 ระดับ ผู้วิจัยปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขสมบูรณ์แล้วสำหรับนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายในระยะต่อไป

2) ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านประเมินสำหรับแบบทดสอบ ผู้วิจัยนำไป Try out กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

ระยะที่ 3 การใช้หลักสูตร

1. ประชากร คือ ตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ทั้งหมด 70 นาย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน 30 นาย ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกอบรมตามหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน

ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2.2 ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นตามระเบียบวิธีวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยวางแผนเพื่อกำหนดโครงการฝึกอบรม ประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง ขออนุมัติเก็บข้อมูลงานวิจัยและทดลองใช้หลักสูตร เตรียมเอกสารหลักสูตร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดอบรม รวมถึงเตรียมสถานที่ในการจัดการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ และดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรกับตำรวจตระเวนชายแดนกลุ่มเป้าหมาย โดยดำเนินการดังนี้

4.1 การฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดนด้วยแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) หลังจากนั้นผู้วิจัยอธิบายแนวทางการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม และชี้แจงตารางการฝึกอบรมและกิจกรรมในการฝึกอบรม โดยระยะเวลาการฝึกอบรม 10 วัน หรือ 60 ชั่วโมง แบ่งเป็น ภาคทฤษฎี 8 วัน และภาคปฏิบัติ 2 วัน รายละเอียดในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1

ตารางการฝึกอบรม

หัวข้อในการฝึกอบรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม
การฝึกอบรมภาคทฤษฎี จำนวน 8 วัน		
Unit 1 Contact with foreign visitors /*Pre-Test		8 ชั่วโมง
1.1 Greeting and Introducing Yourself	1. การฝึกแนะนำตนเอง	2 ชั่วโมง
	2. การให้ข้อมูลยศ/ตำแหน่งตำรวจ 3. การบอกหน่วยงานที่สังกัด และระบุตำแหน่ง/หน้าที่	
1.2 Crossing the Border (Interviewing person who cross the border)	1. การสอบถามชื่อ และภูมิลำเนา 2. การสอบถามอาชีพ 3. การสอบถามความต้องการของประชาชน 4. การสอบถามบัตรประชาชน หนังสือเดินทาง และใบอนุญาตเข้าประเทศ 5. การสอบถามช่องทางการเข้าออกชายแดน	2 ชั่วโมง
1.3 Giving Directions	1. การบอกทิศทางและสถานที่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง 2. การให้ข้อมูลเส้นทาง ระยะทาง และบอกทาง 3. การบอกความหมายของป้ายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ	4 ชั่วโมง
Unit 2 Crime		14 ชั่วโมง
2.1 Solving Crime	1. การระบุประเภทของอาชญากรรม และการเข้าควบคุมตัว 2. การบรรยายลักษณะบุคคลที่ต้องสงสัยขณะลาดตระเวน	7 ชั่วโมง
2.2 Crossing Point	การออกคำสั่งและขั้นตอนการปฏิบัติงานของตำรวจ	7 ชั่วโมง
Unit 3 Border checking		14 ชั่วโมง
3.1 Making a phone call	การแจ้งหมายเลขโทรศัพท์ของสถานที่ราชการ/ การประสานงานทางโทรศัพท์	7 ชั่วโมง
3.2 Cooperating with related organization	การประสานงานและสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจภูธร และด่านตรวจคนเข้าเมือง	7 ชั่วโมง
Unit 4 On Duty		14 ชั่วโมง
4.1 Reporting	การรายงานตัวเมื่อปฏิบัติหน้าที่เวรยาม และการรายงานยอดกำลังพลขณะปฏิบัติหน้าที่	7 ชั่วโมง
4.2 Commands and Command Voice (Individual Drill and With Weapon)	การออกคำสั่ง (การฝึกทำบุคคลมือเปล่า และทำอาวุธ)	7 ชั่วโมง

ตารางที่ 1

ตารางการฝึกอบรม (ต่อ)

หัวข้อในการฝึกอบรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม
การฝึกอบรมภาคทฤษฎี จำนวน 8 วัน		
การฝึกอบรมภาคปฏิบัติ จำนวน 2 วัน	กิจกรรมบทบาทสมมติ และสถานการณ์จำลอง /*Post-Test	10 ชั่วโมง
รวมจำนวนเวลาตลอดหลักสูตร		60 ชั่วโมง

ขณะที่จัดกิจกรรมแต่ละบทเรียน ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาอังกฤษทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม พร้อมกับบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในขั้นการประเมินผล หลังอบรมครบตามหลักสูตร ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดนด้วยแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม (Post-test)

ระยะที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมนั้น ในการประเมินหลักสูตรของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1950, 248) คือการประเมินตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม คือ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน ดังรายละเอียด

1. กลุ่มตัวอย่าง ตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 30 นาย ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดเห็นต่อเนื้อหาของหลักสูตร ด้านความคิดเห็นต่อกิจกรรมการฝึกอบรม ความคิดเห็นต่อวิทยากร และด้านความคิดเห็นต่อหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยการประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมต่อหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน นำผลการวิเคราะห์การใช้หลักสูตร และข้อเสนอแนะจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมมาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรให้ได้หลักสูตรฉบับสมบูรณ์ ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดนได้จริง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัด กองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ฝึกอบรม การศึกษานโยบายการพัฒนาข้าราชการตำรวจ และศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการหลักสูตร ฝึกอบรมภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ แต่หลักสูตรการฝึกอบรมภาษาอังกฤษที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ ตระเวนชายแดนในปัจจุบัน ยังไม่มีกรอบเนื้อหาในการบรรยายและการปฏิบัติที่เฉพาะสำหรับตำรวจตระเวน ชายแดนจะสามารถนำไปฝึกปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ในการปฏิบัติงานจริงได้ ผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน ให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและ สามารถใช้ในงานการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2017 - 2036) พบว่า นโยบายการพัฒนาข้าราชการตำรวจที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ และมีนโยบายในการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะภาษาอังกฤษของข้าราชการระบุไว้ ซึ่งเป็นนโยบายการ เร่งรัดขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปองค์กรตำรวจในยุคประชาคมอาเซียน โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของ ข้าราชการตำรวจให้มีความรู้ ทักษะทางภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆของประเทศสมาชิกอาเซียน

1.2 ผลศึกษาความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ใน ภาพรวมตำรวจตระเวนชายแดนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน 2 ด้าน คือการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตำรวจ ตระเวนชายแดน และการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เมื่อนำผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อมูล พื้นฐานและความต้องการพัฒนาความสามารถในการภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน มาพิจารณาด้านเนื้อหาสาระ และด้านทักษะทางภาษาอังกฤษ มีรายละเอียด คือ ทักษะที่ตำรวจตระเวน ชายแดนเห็นว่ามีสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้ในชีวิตประจำวันคือ ทักษะการฟัง และทักษะการ พูด ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารกับประชาชนและชาวต่างประเทศที่ผ่านแดนมา รวมไปถึง การติดต่อประสานงานกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน หรือแม้แต่การสอนหนังสือให้กับ นักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในฐานะครูตำรวจตระเวนชายแดนที่ต้องนำความรู้ด้าน ภาษาอังกฤษพื้นฐานมาสอนนักเรียน ส่วนทักษะการอ่านและทักษะการเขียน จะมีความจำเป็นในการปฏิบัติ หน้าที่เกี่ยวกับเอกสารทางราชการ การแจ้งข้อมูลต่อหน่วยงานอื่น ๆ เท่านั้น

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัด กองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ผลการพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม กิจกรรมหลักในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม แบ่งองค์ประกอบของแต่ละหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 หลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม

ส่วนที่ 2 แนวทางการฝึกอบรม ประกอบด้วย คำแนะนำสำหรับวิทยากร กระบวนการฝึกอบรม เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม และตารางการฝึกอบรมและกิจกรรมในการฝึกอบรม

ส่วนที่ 3 การดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรม กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ที่ประกอบไปด้วยรายละเอียดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตร ซึ่งเนื้อหาในหลักสูตรประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ (Unit) มีรายละเอียด ดังนี้

Unit 1 Contact with Foreign Visitors ประกอบด้วยกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำตนเอง เกี่ยวกับการบอกชื่อสกุล การบอกยศและตำแหน่ง การบอกหน่วยงานที่สังกัด รวมไปถึงการสอบถามชื่อและภูมิลำเนาของชาวต่างชาติที่ข้ามชายแดนมาและการสอบถามและบอกทิศทางเมื่อตำรวจตระเวนชายแดนต้องออกปฏิบัติหน้าที่หรือต้องให้ข้อมูลแก่ประชาชน

Unit 2 Crime ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวน ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบ อาทิเช่น ประเภทของอาชญากรรม และการบรรยายลักษณะของบุคคล และการออกคำสั่ง ขั้นตอนการปฏิบัติของตำรวจในสถานการณ์จริง

Unit 3 Border Checking ในบทนี้ตำรวจตระเวนชายแดนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการประสานงานและสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การติดต่อประสานงานกับตำรวจตรวจคนเข้าเมือง

Unit 4 On Duty บทสุดท้ายนี้จะมุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนในทุก ๆ วัน ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับ การรายงานตัว และการออกคำสั่ง

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.40$) พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านแนวทางการฝึกอบรม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของงานปฏิบัติงาน อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$) แนวทางการวัดและประเมินผลการฝึกอบรม ประเด็นด้านการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.22$) และด้านกิจกรรมการฝึกอบรม อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$) ในประเด็นของการนำกิจกรรมไปปฏิบัติได้จริง

3. ผลการใช้หลักสูตรฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

3.1 ผลการทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังตาราง

ตารางที่ 2

คะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนการฝึกอบรม	40	17.37	2.72	15.02	.05*
หลังการฝึกอบรม	40	28.43	4.62		

*P<.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดนที่เข้ารับการฝึกอบรม ก่อนและหลังการฝึกอบรม ตำรวจตระเวนชายแดนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมมีคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ($\bar{x}$ =28.43, S.D = 4.62) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ($\bar{x}$ =17.37, S.D = 2.72)

3.2 ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการใช้หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน ดังตาราง

ตารางที่ 3

ค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการใช้หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน

รายการประเมิน	ระดับคะแนนความคิดเห็น				เฉลี่ยรวม	แปลผล
	หน่วยที่ 1	หน่วยที่ 2	หน่วยที่ 3	หน่วยที่ 4		
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาการฝึกอบรม	3.41	3.04	3.25	3.50	3.30	ปานกลาง
2. การเรียงลำดับ/หัวข้อของเนื้อหาการฝึกอบรม	3.85	3.30	3.70	3.50	3.58	มาก
3. ความเหมาะสมของสื่อการเรียนรู้ประกอบการฝึกอบรม	3.50	3.45	3.65	3.45	3.51	มาก
4. ความเหมาะสมของกิจกรรมภาษาอังกฤษกับเนื้อหาการฝึกอบรม	3.80	3.21	3.64	3.36	3.50	ปานกลาง
5. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของวิทยากร (ภาคทฤษฎี)	3.75	3.50	3.30	3.45	3.50	ปานกลาง

ตารางที่ 3

ค่าคะแนนเฉลี่ยการประเมินความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการใช้หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของ
ตำรวจตระเวนชายแดน (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับคะแนนความคิดเห็น				เฉลี่ยรวม	แปลผล
	หน่วยที่ 1	หน่วยที่ 2	หน่วยที่ 3	หน่วยที่ 4		
6. การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมของ วิทยากร (ภาคปฏิบัติ)	3.40	3.35	3.24	3.85	3.46	ปานกลาง
7. เอกสารหลักสูตรประกอบการ ฝึกอบรม	3.65	3.45	3.45	3.20	3.43	ปานกลาง
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม	3.40	3.30	3.00	3.55	3.31	ปานกลาง
9. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม	4.00	3.85	3.80	3.80	3.86	มาก
10. ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่ ท่านได้รับเป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงาน	3.80	3.55	3.60	3.85	3.70	มาก
รวมเฉลี่ย	3.65	3.40	3.48	3.55	3.52	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการใช้หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$) ผู้รับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 บท และพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ Unit 1 Contact with foreign visitors ($\bar{x} = 3.65$) รองลงมา คือ Unit 4 On Duty และ Unit 3 Border Checking ส่วนบทเรียนที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ Unit 2 Crime ($\bar{x} = 3.40$)

จากการศึกษาค่าเฉลี่ยรายข้อ พบว่า ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 9. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรม ($\bar{x} = 3.86$) รองลงมาคือ ข้อ 10. ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษที่ท่านได้รับเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.70$) และข้อ 2. การเรียงลำดับ/หัวข้อของเนื้อหาการฝึกอบรม ($\bar{x} = 3.58$) ส่วนข้อที่ได้รับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับคือ ข้อ 1. ความเหมาะสมของเนื้อหาการฝึกอบรม ($\bar{x} = 3.30$) ข้อ 8. ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม ($\bar{x} = 3.31$) และข้อ 7. เอกสารหลักสูตรประกอบการฝึกอบรม ($\bar{x} = 3.43$)

นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เสนอแนะความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและการจัดกิจกรรมในการฝึกอบรม คือ ควรมีการรวบรวมคำศัพท์และจัดทำคู่มือคำศัพท์ที่ใช้บ่อย ๆ ในงานตำรวจตระเวนชายแดนมาสอนและอธิบาย รวมถึงต้องการให้มีการอบรมอย่างต่อเนื่อง โดยอาจจะหมุนเวียนหัวข้อไป และเพิ่มชั่วโมงการฝึกปฏิบัติทางภาษา

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดนครั้งนี้ ผลการวิจัยและพัฒนาได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัด กองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นไปตามกระบวนการ ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนา หลักสูตร ระยะที่ 3 การใช้หลักสูตร และ ระยะที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ดังที่ Kongterm (2013, 10) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพจะต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การประเมินความต้องการ ขั้นที่ 2 ขั้นการฝึกอบรม และขั้นที่ 3 การประเมินผล นอกจากนี้ในการ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมต้อง ตอบสนองต่อความจำเป็นในการฝึกอบรม 2) แนวทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าอบรม หรือที่ เรียกว่า หลักสูตร ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และความจำเป็นในการฝึกอบรม และ 3) การบริหารงานฝึกอบรมต้องละเอียดและครบถ้วน นอกจากนี้การพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับนโยบายการ พัฒนาข้าราชการตำรวจของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจที่ 9 ด้านการศึกษาเรียนรู้ เกี่ยวกับอาเซียนและการพัฒนาทักษะข้าราชการตำรวจ

1.2 ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน สังกัดกองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน พบว่าตำรวจตระเวน ชายแดนมีความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ และการใช้ภาษาอังกฤษใน ชีวิตประจำวัน โดยทักษะที่มีความต้องการพัฒนามากลำดับแรกคือ ทักษะการพูด ทักษะการฟัง ทักษะการ อ่าน ทักษะการเขียน และความรู้ด้านเนื้อหา ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของ ตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีความจำเป็นต้องพบชาวต่างประเทศ ติดต่อประชาชน และการติดต่อกับหน่วยงาน อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้กองกำกับการ 4 กองบังคับการฝึกพิเศษดำเนินการจัด โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกำลังพลด้านการใช้ภาษาอังกฤษในทุกปี ทำให้ตำรวจตระเวนชายแดนจะต้องได้รับ การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในหน้าที่ และเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน แสดงให้ เห็นถึงความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของตำรวจตระเวนชายแดน สอดคล้องกับ Phruksasin (2005, 41) ศึกษาความต้องการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของตำรวจท่องเที่ยว กองกำกับ การ 3 กองกำกับการตำรวจท่องเที่ยว เขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ตำรวจท่องเที่ยวมีความต้องการ พัฒนาความสามารถด้านเนื้อหาสาระและด้านทักษะภาษาอังกฤษ ในภาพรวมอยู่ระดับมาก โดยเฉพาะทักษะ การฟังและทักษะการพูด เช่นเดียวกับ Poomrin (2006, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ

สำหรับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจท่องเที่ยว กองกำกับการตำรวจท่องเที่ยว พบว่าตำรวจท่องเที่ยวมีความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก โดยทักษะภาษาอังกฤษที่ต้องการพัฒนา คือ ทักษะการพูด ทักษะการฟัง และด้านเนื้อหาสาระ นอกจากนี้ความต้องการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่มีในตัวบุคคลแล้ว การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษยังเป็นนโยบายที่สำคัญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้ข้าราชการตำรวจที่ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ อันจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Tabak (1962, 10) 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สำรวจความต้องการ 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) การจัดระบบเนื้อหา 5) การเลือกประสบการณ์เรียนรู้ 6) การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ 7) การกำหนดสิ่งที่จะประเมิน สำหรับองค์ประกอบของหลักสูตรที่สร้างขึ้นได้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านการปฏิบัติทักษะทางภาษาและด้านเจตคติ ซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบหลักของหลักสูตร รวมถึงการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การพัฒนาและประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ใช้ในงานตำรวจ ได้นำเนื้อหาสาระที่ตรงกับความต้องการและการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน อันได้แก่ หน้าที่ป้องกันและรักษาสถานการณ์ชายแดน หน้าที่รักษากฎหมาย และหน้าที่พัฒนาช่วยเหลือประชาชน เป็นกรอบในการพัฒนาเนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ (Unit) ได้แก่ Unit 1 Contact with Foreign Visitors, Unit 2 Crime, Unit 3 Border Checking และ Unit 4 On Duty

สรุปจากการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หน่วยการเรียนรู้ทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วยเนื้อหาย่อยจำนวน 9 หัวข้อ สอดคล้อง ตรงตามความต้องการและมีความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน การจัดกิจกรรมฝึกอบรมเป็นไปตามขั้นตอนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร กิจกรรมภาคปฏิบัติส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม มีทั้งกิจกรรมฝึกทักษะทางภาษาที่เป็นกิจกรรมแบบฝึกคนเดี่ยว เช่น การรายงานตัวเป็นภาษาอังกฤษ การสอบถามชื่อ และภูมิลำเนาของผู้ที่ข้ามผ่านแดน และการบอกทิศทาง เป็นต้น นอกจากนี้กิจกรรมการฝึกอบรมเปิดโอกาสให้มีการฝึกปฏิบัติเป็นคู่ และฝึกเป็นกลุ่ม ผ่านการสร้างบทสนทนาและกิจกรรมบทบาทสมมติ อาทิเช่น การถาม-ตอบ การบรรยายรูปร่างหน้าตาลักษณะของผู้ต้องสงสัย หรือการสร้างบทบาทสมมติในการโทรศัพท์ตามสถานการณ์ที่ได้รับ อาทิเช่น การโทรศัพท์สอบถามข้อมูลชาวต่างชาติจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมในหลักสูตรฝึกอบรมนี้ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร Richards (2006, อ้างถึงใน Language Learning and Teaching Unit, 2015, 61) เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ใจความสำคัญว่า การเรียนรู้ภาษาที่สองจะเกิดขึ้นได้ง่ายถ้าผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์หรือสื่อสารในภาษานั้นอย่างมีความหมาย และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ในขั้นนำเสนอ ผู้สอนควรนำเสนอวิธีการใช้ภาษาไม่ว่าเป็นด้านการออกเสียง ความหมาย คำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในขั้นการฝึกปฏิบัติควรมีการฝึกเน้นความหมาย เช่น ฝึกการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) การแสดง

บทบาทสมมติ (Role-play) หรือ ฝึกด้วยการเล่นเกมที่มีการควบคุมการใช้ภาษา และในขั้นนำไปใช้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือที่เป็นสถานการณ์จริง ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตรดำเนินการมาอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดนได้ เนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรมทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้สอดคล้องและมีส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน เห็นได้จากการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรม ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม แสดงให้เห็นถึงความสนใจและความมั่นใจที่เพิ่มมากขึ้นในการฝึกและพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงในที่ทำงานระหว่างการฝึกอบรม เช่น การใช้ภาษาอังกฤษในการรายงานตัวเมื่อปฏิบัติหน้าที่เวรยาม และการออกคำสั่งการฝึกเป็นภาษาอังกฤษในการฝึกท่าอาวุธกับนักเรียนตำรวจ รวมถึงการทำแบบฝึกทักษะเพิ่มเติมทางภาษาหลังหน่วยการเรียนรู้ด้วยตนเองหลังการฝึกอบรมเสร็จสิ้นในแต่ละวัน เมื่อพิจารณาผลทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เข้าอบรม พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดนที่ ก่อนและหลังการฝึกอบรมมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมมีคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม เป็นเพราะหลักสูตรการฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่พัฒนาขึ้น ได้ตอบสนองและตรงตามความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยผู้วิจัยยึดหลักการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในการปฏิบัติงานและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน มีกิจกรรมพัฒนาทักษะทางภาษาที่หลากหลายให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกใช้ภาษา จึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษา และทักษะภาษาดีขึ้น นอกจากนี้ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการใช้หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ Sritoklin (2006, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการของตำรวจท่องเที่ยวในการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับตำรวจภูธร จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษา พบว่า ตำรวจมีความต้องการให้มีการฝึกอบรมภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ ทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม ตำรวจมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยหลังการฝึกอบรมตำรวจมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวสูงกว่าก่อนการอบรม และมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมมาก คือ เน้นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ผลของการติดตามหลังการอบรม พบว่าตำรวจสามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันกับชาวต่างชาติได้

สรุป

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรการฝึกอบรมภาษาอังกฤษที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจนั้น มีกรอบเนื้อหาเป็นการฝึกอบรมภาษาอังกฤษทั่วไป ขาดเนื้อหาเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน และตำรวจตระเวนชายแดนมีความต้องการในการเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ผลการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความเป็นมาและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หลักการของหลักสูตรฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม กิจกรรมหลักในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม เนื้อหาสาระของหลักสูตรฝึกอบรม มี 4 หน่วยการเรียนรู้ (Unit) ได้แก่ Unit 1 Contact with Foreign Visitors, Unit 2 Crime, Unit 3 Border Checking และ Unit 4 On Duty จากการพัฒนาหลักสูตรผู้เชี่ยวชาญประเมินประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ผลการใช้หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการฝึกอบรมมีคะแนนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม และผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นในภาพรวมต่อการใช้หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของตำรวจตระเวนชายแดน อยู่ในระดับมาก และผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยากให้มีการฝึกอบรมเพื่อทบทวนความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษในที่ทำงาน

สำหรับข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และการวิจัยครั้งต่อไป เป็นดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผู้สอนหรือผู้ที่ทำหลักสูตรการฝึกอบรมภาษาอังกฤษสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน ต้องมีความเข้าใจ บริบท หน้าที่ และความต้องการของตำรวจตระเวนชายแดน

1.2 หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และการฝึกปฏิบัติทักษะภาษา มีสื่อการเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีกิจกรรมทางภาษาที่ส่งเสริมให้ตำรวจตระเวนชายแดนได้แสดงออกทางภาษาโดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัย ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับตำรวจตระเวนชายแดน พบว่า มีทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้น และมีพัฒนาการในการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงาน ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจตระเวนชายแดน

References

- Harmer, J. (2019). **The practice of English language teaching**. Harlow: Pearson Education Limited.
- Jaritek, R. (2012). **4 strategies for Thai police to the ASEAN**. Retrieved January 15, 2018, from <https://www.komchadluek.net/news/crime/130722>. [In Thai]
- Kensupho, S. (2017). **Human Resource Training and Development**. Retrieved November 2, 2021, from <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/186e5h69UCyt5gU3y755.pdf>. [In Thai]
- Kongterm, S. (2013). **The Development of Online Training Curriculum to Enhance Competency For Teacher in Office of Basic Education Commission**. (Research project, Research in Education, Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University). [In Thai]
- Language Learning and Teaching Unit. (2015). **CEFR Manual for Secondary Level**. Retrieved January 25, 2017, from <http://ltu.obec.go.th/english/2013/index.php/th/2012-08-08-10-26-5/74-cefr>. [In Thai]
- Larsen-Freeman, D. & Anderson, M. (2011). **Techniques and principles in language teaching**. Oxford: Oxford University Press.
- Marsh, C. J. & Willis, G. (1995). **Curriculum: Alternative approaches, ongoing issues**. Englewood Cliffs, N.J.
- Phruksasin, N. (2005). **The Study of Needs for the Development of English Abilities for Tourist Police, Sub Division 3, Tourist Police Division: The Lower North Region of Thailand**. (Master's thesis, Master of Educational Administration, Rajabhat Pibulsongkram University). [In Thai]
- Poomrin, S. (2006). **Development of an English language training course for the operations of Tourist Police officials, Tourist Police Division**. (Master's thesis, Master of Education, Phranakhon Rajabhat University). [In Thai]
- Regional Education Office No.10. (2012). **Knowledge Management and Training Technique**. Retrieved November 2, 2021, from <http://www.reo15.moe.go.th/web/images/yutasan/km57/km572.pdf>. [In Thai]
- Richards, C., Jack. (2006). **Communicative Language Teaching Today**. Cambridge: Cambridge University Press.

- Royal Thai Police. (2014). **Fiscal Year 2014 Royal Thai Police Action Plan**. Retrieved January 15, 2018, from <https://www.edupol.org/eduOrganize/publicDoc/plan/planHQP/2557/PlanHQP.pdf>. [In Thai]
- Smithikrai, C. (2011). **Personnel training in organizations**. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House
- Sritoklin, K. (2006). **The Development of Training Program on English for Tourism for Local Police in Phetchaburi Province**. (Master's thesis, Master of Education, Silpakorn University). [In Thai]
- Taba, H. (1962). **Curriculum development; Theory and practice**. New York: Harcourt, Brace and World.
- Tyler, R. W. (1950). **Basic principles of curriculum and instruction**. Chicago: The University of Chicago Press.
- Utranan, S. (1987). **Curriculum Theory**. Bangkok: Department of Educational Management. Chulalongkorn University. [In Thai]
- Viriyajittra, A. (1989). **Teaching Languages for Communication**. Bangkok: Aksorn Charoen Tat. [In Thai]
- Wongyai, W. (1997). **Curriculum and Learning Innovation to be a good citizen**. Bangkok: R and Print. [In Thai]

การเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ The Comparison of the Switched Syllable Words in Standard Thai and Northern Thai Dialect

รัชตพล ชัยเกียรติธรรม^{1*}

Rathchataphol Chaikiattitham^{1*}

¹คณะมนุษยศาสตร์และนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

272 ถนนซูเปอร์ไฮเวย์เชียงใหม่-ลำปาง ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย

จังหวัดเชียงใหม่ 50210 ประเทศไทย

¹Faculty of Humanities and Communication Arts, Payap University

272 Lampang-Chiang Mai Highway Road, San Phra Net Sub-district, Sansai District,

Chiang Mai, 50210, Thailand

รับบทความ: 30 มิถุนายน 2564   ปรับปรุงบทความ: 19 ธันวาคม 2564   ตอปรับตีพิมพ์บทความ: 24 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ ที่มีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน ซึ่งพบว่าเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ 7 หมวด ได้แก่ 1) อักษรต้นควบกล้ำไม่แท้ 2) อักษรต้นเทียบเคียง 3) สระ 4) อักษรท้าย 5) สระและอักษรท้าย 6) คำพ้องเสียงวรรณยุกต์โท และ 7) คำภาษาต่างประเทศ ซึ่งทำให้เกิดลักษณะเสียงทั้งเหมือนกันและแตกต่างจากลักษณะการเขียน แต่มีลักษณะความหมายเหมือนกันทั้งหมด ด้วยเหตุนี้ผู้ใช้ภาษาไทยจึงจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือที่ทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน เพื่อช่วยให้สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ

คำสลับพยางค์ ภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นเหนือ

* ผู้เขียนหลัก (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ)
อีเมล: meebearxiong@gmail.com

Abstract

This article aimed to present the results of the comparison of the switched syllable words between standard Thai and northern Thai dialect which are different orthography. Seven categories of the orthography are identified: 1) false cluster consonants, 2) relative initial consonants, 3) vowels, 4) final consonants, 5) vowels and final consonants, 6) falling tone homophonic words, and 7) foreign language words. These categories create either phonological similarities or differences comparing with orthography, however the lexical semantics remains the same. Therefore, Thai language users should learn the similarities and differences between the switched syllable words in standard Thai and northern Thai dialect aiming to achieve effective communication.

Keywords

Switched Syllable Words, Standard Thai, Northern Thai Dialect

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาคำโดด (Isolating Language) หรือคำพยางค์เดียว (Monosyllabic Language) ที่มีคำใช้ได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องเปลี่ยนรูปคำ เพื่อแสดงเพศ พจน์ การก หรือกาล มีความหมายชัดเจนเข้าใจ และสื่อความได้ทันที (Phongphiboon, 2001, 105) ถึงกระนั้นเมื่อคำโดดในภาษาไทยที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการสื่อสาร จึงจำเป็นต้องสร้างคำพยางค์ขึ้นมาใช้ ได้แก่ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ เป็นต้น ในแต่ละประเด็นของคำเหล่านี้เมื่อสลับพยางค์กันทำให้มีคำเพื่อใช้ในการสื่อสารเพิ่มขึ้นได้เช่นกัน ดังคำประสมที่ Phanthumetha (2018, 87) ระบุว่าสามารถสลับพยางค์หน้าหลังได้ เช่น แข็งใจ ใจแข็ง อ่อนใจ ใจอ่อน น้อยใจ ใจน้อย และอื่น ๆ คำที่สลับหน้าสลับหลังเช่นนี้ทำให้หน้าที่ของคำแตกต่างกันไปด้วย กล่าวคือ คำที่มีชื่ออวัยวะร่างกายอยู่ข้างท้าย ได้แก่ วิเศษณ์ + ใจ เช่น แข็งใจ อ่อนใจ น้อยใจ และอื่น ๆ ใช้เป็นคำกริยา แต่ถ้าชื่ออวัยวะร่างกายอยู่ต้นคำ ได้แก่ ใจ + วิเศษณ์ เช่น ใจแข็ง ใจอ่อน ใจน้อย และอื่น ๆ เป็นคำขยายนาม นอกจากนี้ยังพบคำสลับพยางค์ที่เป็นคำซ้อนอีกเป็นจำนวนมากในงานวิจัยของ Phaholphinyo, Kriengkiet & Kosawat (2012, 63) เช่น ครึกครื้น-ครื้นครึก คลอเคลีย-เคลียคลอ นมมาน-นามนม รวนเร-เรรวน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม คำสลับพยางค์มิได้ปรากฏเพียงคำประสมและคำซ้อนเท่านั้น หากยึดตามระบบการเขียนที่เหมือนกัน คำมูล หรือคำสมาสก็สามารถสลับพยางค์ได้เช่นกัน อาทิ พายุ-ยุพา ระอุ-อุระ (คำมูล) คุณธรรม-ธรรมคุณชาติธรรม-ธรรมชาติ (คำสมาส) เป็นต้น (Chaikiattitham, 2020, 3)

นอกจากนี้คำสลับพยางค์ยังปรากฏทั้งในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ดังที่ Burusphat (2000, 8) ได้กล่าวถึงความเหมือนและความแตกต่างด้านการใช้คำสลับพยางค์สรุปได้ว่า คำว่า

“บ่อน้ำ” ภาษาไทยมาตรฐาน ว่า /bɔː.naːm⁴/1 ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า /naːm⁴ bɔː.ɔː/2 และอีกตัวอย่างหนึ่งคำว่า “ข้าวตัง” ภาษาไทยมาตรฐาน ว่า /khaː.w³ taŋ¹/3 ภาษาไทยถิ่นใต้ว่า /taŋ⁷ khaː.w⁵/4” เป็นต้น

ดังนั้น คำสลับพยางค์แม้มีระบบการเขียนเหมือนกัน แต่เมื่อสลับตำแหน่งคำอาจทำให้ลักษณะความหมายเปลี่ยนแปลงหรือไม่ก็ได้ รวมถึงการใช้คำสลับพยางค์อาจแตกต่างกันตามภาษาแต่ละท้องถิ่นในประเทศไทย ซึ่งอาจจะมีลักษณะความหมายเดียวกัน แต่ใช้พยางค์สลับตำแหน่งกันเมื่อปรากฏในภาษาแต่ละถิ่นตามตัวอย่างดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานเป็นจำนวนมากในพจนานุกรมฉบับต่าง ๆ โดยบทความฉบับนี้มีขอบเขตการศึกษาคำสลับพยางค์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (Royal Institute, 2013) พจนานุกรมฉบับมติชน (Matichon, 2004) และ คลังคำ (Phanthumetha, 2016) รวมถึงคำสลับพยางค์ในภาษาไทยถิ่นเหนือในพจนานุกรมล้านนา-ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง (Rungruang Sri, 1991) และพจนานุกรมภาษาล้านนา (Chaing Mai Rajabhat University, 2007) โดยเมื่อเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาไทยถิ่นเหนือพบว่า ปรากฏคำสลับพยางค์จำนวนหนึ่งที่มีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน ส่งผลให้ลักษณะเสียงและลักษณะความหมายมีทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันได้ องค์ความรู้ดังกล่าวนี้นับว่าประโยชน์ต่อผู้ใช้ภาษาไทย เช่น คนต่างถิ่น แรงงานอพยพในเมืองหลวง นักภาษา นักประพันธ์ นักคติชนวิทยา ผู้สอนและผู้เรียนภาษา รวมถึงชาวต่างประเทศที่สนใจศึกษาภาษาไทย ที่จะสื่อสารคำสลับพยางค์ได้อย่างถูกต้อง เพื่อเข้าใจการสื่อความคิด มุมมอง และทัศนคติของคนไทยแต่ละถิ่น อันจะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสารต่อไป

การเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ

การใช้คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาไทยถิ่นเหนือได้ใช้ทฤษฎีการสร้างคำในภาษา (Word Formation) ของ ยูล (Yule) ได้แก่ การประสมคำ (Compounding) การรวมคำ (Blends) การยืมคำ/การยืม (Borrowing/Loan) เป็นต้น (Thammasart University, 2012, 103-106) ซึ่งคำที่สลับพยางค์กันได้เกิดจากพื้นฐานการสร้างคำตามทฤษฎีดังกล่าว นอกจากนี้ยังศึกษาแนวคิดของ Chaikiattitham (2020, 319-328) ได้ศึกษาคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นใต้ในภาพรวม แต่บทความฉบับนี้มุ่งเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือเท่านั้น โดยศึกษาจากลักษณะการเขียนที่ต่างกัน แต่เมื่อนำมาศึกษา

¹ เลข ² ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ และเลข ⁴ ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับสูงตามลำดับ (Naksakul, 2008, 167-168)

² เลข ⁴ ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับสูง-ขึ้น และเลข ² ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ-ตกตามลำดับ (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, ต)

³ เลข ³ ใช้เสียงวรรณยุกต์ระดับเปลี่ยนตก และเลข ¹ ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับกลางตามลำดับ (Naksakul, 2008, 167, 169-170)

⁴ เลข ⁷ ใช้เสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ-ขึ้น-ตก และเลข ⁵ ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ระดับต่ำ-ขึ้นตามลำดับ (Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 2008, ข)

เปรียบเทียบคำสลับพยางค์ระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ รวมถึง “คำที่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐาน แต่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยถิ่นเหนือ” (คำสลับพยางค์ไร้คู่ในภาษาไทยมาตรฐาน) หรือ “คำที่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยถิ่นเหนือ แต่ไม่ได้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐาน” (คำสลับพยางค์ไร้คู่ในภาษาไทยถิ่นเหนือ) มีลักษณะเสียง ลักษณะการเขียน และลักษณะความหมาย ทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน โดยเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. **หมวดอักษรต้นควบกล้ำไม่แท้** คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานปรากฏลักษณะการเขียนอักษรต้นควบกล้ำไม่แท้เหมือนกัน แม้ว่าภาษาไทยถิ่นเหนือไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ แต่ได้ใช้คำหลักที่มีลักษณะการเขียนเหมือนกับลักษณะเสียงในคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐาน และลักษณะความหมายในคำหลักนั้นมีลักษณะการเขียนเหมือนกับคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่

เศร้าโคก [เส้า-โสก] หมายถึง ว.⁵ มีความทุกข์โศกเสียใจอาลัยอาวรณ์มาก โศกเศร้า ก็ว่า (Royal Institute, 2013, 1148) **โคกเศร้า** [โสก-เส้า] หมายถึง ว. มีความทุกข์โศกเสียใจอาลัยอาวรณ์มาก เศร้าโศก ก็ว่า (Royal Institute, 2013, 1149) **โสกเส้า** หมายถึง น.⁶ โศกเศร้า (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 533)

ส่วนพยางค์ **โศก** ในภาษาไทยมาตรฐานกับ **โสก** ในภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนอักษรต้นต่างกัน แต่มีลักษณะเสียงเดียวกัน ซึ่งจะได้กล่าวรายละเอียดใน**หมวดอักษรต้นเทียบเคียง “ศ-ส”** (หมวดที่ 2.4) ต่อไป

2. **หมวดอักษรต้นเทียบเคียง** แม้ว่าหมวดอักษรต้นบางตัวในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน รวมถึงมีลักษณะเสียงทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน แต่คำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือทั้งหมดล้วนมีลักษณะความหมายเหมือนกัน แบ่งได้ดังนี้

2.1 **หมวดอักษรต้นเทียบเคียง “ค-ค”** มีลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน โดยคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานใช้ “ค” เท่านั้น เนื่องจากตัวอักษร “ค” ไม่ได้ใช้เป็นคำในภาษาไทยมาตรฐานแล้ว ตามที่ Royal Institute (2013, 283) กำหนดไว้ว่า “ค [คอ] พยัญชนะตัวที่ 5 เรียกว่า คอ คนเป็นอักษรต่ำ ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว” โดยมาใช้หมวดอักษร “ค” แทน ดังคำว่า **คนเมือง** หมายถึง น. คำเรียกคนพื้นเมืองถิ่นพายัพ (Royal Institute, 2013, 227) แต่ไม่ปรากฏคำสลับพยางค์ว่า **เมืองคน** ซึ่งต่างกับคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏหมวดอักษรต้น “ค” โดยมีพื้นเสียงเท่ากับอักษร “ค” ในภาษาไทยกรุงเทพฯ (Rungruang Sri, 1991, 263) ดังคำสลับพยางค์ว่า **คนเมือง** หมายถึง น. คำที่เรียกใช้คนไทถิ่นล้านนา (Rungruang Sri, 1991, 268) **เมืองคน** หมายถึง น. โลกมนุษย์ (Rungruang Sri, 1991, 975) โดยคำว่า **คนเมือง** ในภาษาไทยมาตรฐานและ **คนเมือง** ในภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะความหมายคล้ายคลึงกัน

⁵ ว. หมายถึง คำวิเศษณ์

⁶ น. หมายถึง คำนาม

ในทางตรงกันข้าม ภาษาไทยถิ่นเหนือไม่ปรากฏคำสลับพยางค์หมวดอักษรต้น “ค” ได้แก่ *เรียงความ* หมายถึง น. เอามาประกอบแต่งเป็นเรื่อง (Rungruang Sri, 1991, 1086) *หมายความ* หมายถึง ก.⁷ แปลตามความ, มุ่งที่จะกล่าวถึง (Rungruang Sri, 1991, 1384) แต่ภาษาไทยมาตรฐานปรากฏคำสลับพยางค์หมวดอักษรต้น “ค” ได้แก่ *ความเรียง* หมายถึง น. ข้อความที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว, วรรณกรรมประเภทร้อยแก้วอธิบายความ ซึ่งให้ความรู้หรือแสดงทัศนะอย่างแจ่มแจ้งเกี่ยวกับเรื่องที่น่ามาอธิบาย (Royal Institute, 2013, 242) *เรียงความ* หมายถึง ก. เรียบเรียงเรื่องราวเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนดให้, น. เรื่องที่เรียบเรียงเป็นร้อยแก้วตามหัวข้อที่กำหนดให้ (Royal Institute, 2013, 1014) *ความหมาย* หมายถึง ⁸ความคิดซึ่งสื่อทางภาษา (Phanthumetha, 2016, 359) *หมายความ* หมายถึง ก. มุ่งจะกล่าวถึง (Royal Institute, 2013, 1303) โดยคำว่า *เรียงความ* และ *หมายความ* ในภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะความหมายคล้ายคลึงกับ *เรียงความ* และ *หมายความ* ในภาษาไทยมาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม มีคำสลับพยางค์หมวดอักษรต้น “ค” ปรากฏในภาษาไทยถิ่นเหนือเท่านั้น ได้แก่ *คำแระ* หมายถึง น. ดอกไม้ไหว, ดอกไม้ทอง, ดาวเรืองพม่า (Rungruang Sri, 1991, 282) *แระคำ* หมายถึง น. แพรทอง (Rungruang Sri, 1991, 1091) ส่วน *คำเครือ-เครือคำ* แม้ไม่ได้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในคำหลัก แต่ปรากฏในลักษณะความหมายของคำว่า *ชา* ซึ่งหมายถึง น. กายานเครือ-ชื่อเรียกพรรณไม้เถาชนิดหนึ่งเครือยาน, *คำเครือ, เครือคำ*, เครือชา ก็ว่า (Rungruang Sri, 1991, 377)

2.2 หมวดอักษรต้นเทียบเคียง “ง-ว” มีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน โดยคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานใช้ “ว” ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ “ง” ดังคำว่า *ว้ว* กับ *ง้ว* เช่น *นมว้ว* หมายถึง น. ชื่อไม้พุ่มชนิดหนึ่ง ผลสุกสีแดงอมส้ม รสเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ (Royal Institute, 2013, 607) *ว้วนม* หมายถึง น. วัวที่เลี้ยงไว้รีดนม (Matichon, 2547, 803) โดย *นมว้ว* เทียบได้กับภาษาไทยถิ่นเหนือที่ไม่ได้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ว่า *นมง้ว* หมายถึง น. ชื่อพรรณไม้เลื้อยยืนต้นชนิดหนึ่ง, นมชั้นกระป๋อง (Rungruang Sri, 1991, 611) นอกจากนี้ *ง้ว* ยังปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือเท่านั้น คือ *ง้วลื้อ* หมายถึง น. วัวที่ใช้เทียมเกวียน (ลื้อง้ว ว่าเกวียนที่วัวเทียม) (Rungruang Sri, 1991, 298) *ลื้อง้ว* หมายถึง น. เกวียน ง้วลื้อ ก็ว่า (Rungruang Sri, 1991, 1110)

ดังนั้น *ว้ว* ในภาษาไทยมาตรฐานจึงมีความหมายเดียวกับ *ง้ว* ในภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยภาษาไทยมาตรฐานปรากฏคำสลับพยางค์ *นมว้ว-ว้วนม* แต่ภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏเพียง *นมง้ว* ซึ่งมีลักษณะความหมายใกล้เคียงกับ *นมว้ว* ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏคำสลับพยางค์ *ง้วลื้อ-ลื้อง้ว* แต่ไม่ปรากฏคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานว่า *ว้วลื้อ-ลื้อว้ว*

⁷ ก. หมายถึง คำกริยา

⁸ สิ่งที่ถูกจัดทำใจมิได้บอกไว้ในคลังคำก็คือชนิดของคำ ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีนักไวยากรณ์หลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มกำหนดชนิดของคำในภาษาไทยต่างกัน เกณฑ์การจำแนกคำก็ไม่เหมือนกัน ยังไม่ยุติว่าเกณฑ์การจำแนกคำเกณฑ์ใดจะดีที่สุด... (Phanthumetha, N., 2016, (13))

2.3 **หมวดอักษรต้นเทียบเคียง “ย/หย-อย”** มีลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน โดยคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานปรากฏ “อย” เพียง 4 คำเท่านั้น คือ อย่า อยู่ อย่าง อยาก ซึ่งไม่ได้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์แต่ประการใด แตกต่างกับ “**อย**” ในภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ได้อย่างหลากหลาย ตัวอย่างดังนี้

กลั่นอยาก หมายถึง ก. อตอยาก (Rungruangsi, 1991, 38) **อยากกลั่น** หมายถึง ก. อตอยาก กลั่นอยาก, อตอยากยากกลั่น, กลั่นอเข้าอยากน้ำ ก็ว่า (Rungruangsi, 1991, 1037)

อยวายอยอง หมายถึง ก. ค่อย ๆ เดินไป (Rungruangsi, 1991, 1031) **อยองอยวาย** หมายถึง ก. ย่องเบา-อาการที่ย่องเข้าไปลักสิ่งของของเขาเพื่อไม่ให้เจ้าของรู้ตัว (Rungruangsi, 1991, 1032)

อยอกอยาะ หมายถึง ก. หยอกเหย้า, หยอกในทำนองเกี่ยวพาราสิ (Rungruangsi, 1991, 1031) **อยาะอยอก** หมายถึง ก. ยั่วเย้า, แหย่เล่น, เยาะเย้ย, พุดให้ได้อาย **อยอกอยาะ** ก็ว่า (Rungruangsi, 1991, 1045) เป็นต้น

อยองอยาะ หมายถึง ก. อาการเดินแบบค่อย ๆ ย่อง, นั่งยอง ๆ มักใช้ **อยอง**เขาะ มากกว่า (Rungruangsi, 1991, 1023) **อยาะอยอง** หมายถึง ว. เดินด้วยอาการระมัดระวัง เดินไม่ให้มีเสียง (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 645)

น^{้ำ}อยาด หมายถึง น. น้ำสำหรับล้างเพื่ออุทิศส่วนกุศลในการทำทาน (Rungruangsi, 1991, 635) **อยาดน^{้ำ}** หมายถึง ก. กรวดน้ำ-หลังน้ำในการทำบุญ เป็นต้น (Rungruangsi, 1991, 1038) เป็นต้น

อย่างไรก็ดี คำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานปรากฏคำสลับพยางค์หมวดอักษร “**ย/หย**” คือ **ยา^หยุก-^หยุกยา** ซึ่งล้วนมีความหมายเดียวกัน คือ สิ่งที่รักษาโรค บรรเทาความเจ็บปวด หรือบำรุงร่างกาย อาจเรียกตามสรรพคุณ (Phanthumetha, 2016, 744) แต่ภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏคำที่ไม่ได้เป็นคำสลับพยางค์หมวดอักษร “**อย**” **อ^ยาอ^ยยุก** หมายถึง น. หยุกยา, ยารักษาโรค (Rungruangsi, 1991, 1036) ซึ่งมีความหมายเดียวกับคำสลับพยางค์ **ยา^หยุก-^หยุกยา** ในภาษาไทยมาตรฐานดังกล่าว

ดังนั้นเมื่อพิจารณาความหมายหมวดอักษรต้น “**ย/หย**” ในภาษาไทยมาตรฐานจึงเทียบเคียงได้กับหมวดอักษรต้น “**อย**” ในภาษาไทยถิ่นเหนือ ตามที่พจนานุกรมภาษาล้านนา (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 639) ระบุว่า “**อย**” พยัญชนะตัวที่ 33 มีเสียงเทียบเท่าเสียง “**ย**” ในภาษาไทยกรุงเทพฯ

2.4 **หมวดอักษรต้นเทียบเคียง “ศ-ส**” มีลักษณะเสียงและลักษณะความหมายเหมือนกัน แต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน โดยคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐาน **เศ^ร้า^โศ^ก-^โศ^กเศ^ร้า** ใช้อักษรต้นควบไม่แท้ “**ศร**” ในพยางค์ **เศ^ร้า** ดังกล่าวที่ได้กล่าวไว้ในหมวดอักษรต้นควบกล้าไม่แท้ (หมวดที่ 1) และใช้อักษรต้นเดี่ยว “**ศ**” ในพยางค์ **โศ^ก** ต่างจากภาษาไทยถิ่นเหนือใช้อักษรต้นเดี่ยว “**ส**” ทั้งสองพยางค์ คือ **โส^กเส^ร้า**

⁹ **อย** เป็นพยัญชนะตัวที่ 33 มีเสียงเทียบเท่าเสียง /ย/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯ หรือ /จ/ ในสัทอักษรวรรณยุกต์อย่างอักษรกลาง ใช้เป็นพยัญชนะต้น ปัจจุบันภาษาไทยกรุงเทพฯ ยังใช้รูปพยัญชนะนี้มีอยู่ 4 คำ คือ อย่า อยู่ อย่าง อยาก (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 639)

เช่นเดียวกับ คำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ลักษณะการเขียนอักษรต้นเดี่ยว “ส” คือ *ลาสา* หมายถึง ก. ประมาท, ไม่ระวัง ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งของหรือผู้อื่น (Rungruangsi, 1991, 1119) *สาลา* หมายถึง น. ศาลา-โรง, อาคารที่ปลูกเป็นห้องโถงเพื่อใช้เป็นที่พักหรือเพื่อกิจกรรมอย่างอื่น (Rungruangsi, 1991, 1295) ส่วนภาษาไทยมาตรฐานใช้ “ศ” คือ *ศาลา* ซึ่งไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ หมายถึง น. อาคารทรงไทย ปล่อยโถง ไม่กั้นฝา ใช้เป็นที่พักหรือเพื่อประโยชน์การงานอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นต้น (Royal Institute, 2013, 1142) เห็นได้ว่าทั้ง *สาลา* กับ *ศาลา* ล้วนมีลักษณะความหมายใกล้เคียงกัน แต่มีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน โดยภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ลักษณะการเขียน *สาลา* ตามคำบาลี ในขณะที่ภาษาไทยมาตรฐานใช้ลักษณะการเขียน *ศาลา* ตามคำสันสกฤต อย่างไรก็ตามหากพิจารณาถึงลักษณะความหมายของ *สาลา* ในภาษาไทยถิ่นเหนือ ปรากฏลักษณะการเขียนว่า *ศาลา* เช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน

ถึงแม้ว่าคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนหมวดอักษรต้นเทียบเคียงแตกต่างกัน รวมถึงลักษณะเสียงทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาลักษณะความหมายพบว่า มีลักษณะความหมายเหมือนกันทั้งสิ้น

3. หมวดสระ คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนสระแตกต่างกัน แต่มีลักษณะเสียงสระเหมือนกันหรือแตกต่างกัน แบ่งได้ดังนี้

3.1 ลักษณะเสียงสระไม่แตกต่างกัน แต่ลักษณะการเขียนสระแตกต่างกันในคำใดคำหนึ่ง คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานใช้สระ “ใ-” *ใจอ่อน* หมายถึง ว. ยอมง่าย, สงสารง่าย (Royal Institute, 2013, 342) *อ่อนใจ* หมายถึง ก. เหนื่อยใจ, ระอาใจ, ท้อใจ (Royal Institute, 2013, 1386) คำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือใช้สระ “ไ-” *ใจอ่อน* หมายถึง ว. ใจอ่อน (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 124) *อ่อนใจ* หมายถึง ก. อ่อนใจ-เหนื่อยใจ ระอาใจ ท้อใจ (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 612)

ภาษาไทยมาตรฐานใช้สระ “ใ-” ซึ่งไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ (คำสลับพยางค์ไร้คู่ในภาษาไทยมาตรฐาน) *ติดใจ* หมายถึง ก. ชอบ, ฝังอยู่ในใจ, ช้องใจ, สงสัย (Royal Institute, 2013, 499) ในขณะที่ภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ใช้สระ “ไ-” *ใจติด* หมายถึง ว. มีใจจดจ่อ เอาใจใส่ ใจผัน ก็ว่า (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 124) *ติดใจ* หมายถึง ก. ชอบ ฝังอยู่ในใจ (Chaing Mai Rajabhat University, 2007, 190)

3.2 ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนสระแตกต่างกันในคำใดคำหนึ่ง คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานใช้สระ “ะ” *ผึ้งรวง* หมายถึง น. ชื่อผึ้งโพรง (Apis cerana Fabricius) ในวงศ์ Apidae เป็นผึ้งขนาดกลาง (Royal Institute, 2013, 807) *รวงผึ้ง* หมายถึง น. รังผึ้ง, องค์ประกอบของอาคาร, ชื่อไม้ต้นขนาดเล็กชนิดหนึ่ง เป็นต้น (Royal Institute, 2013, 971) คำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือใช้สระ “ะ” *ผึ้งรวง* หมายถึง น. ผึ้งรวง-ผึ้งที่ทำรังเป็นรวงห้อยอยู่ตามกิ่งไม้ เป็นต้น (Rungruangsi, 2004, 826) *รวงผึ้ง* หมายถึง น. รวงผึ้ง, รังผึ้ง น. ชื่อเห็ดชนิดหนึ่ง (Rungruangsi, 1991, 1055)

คำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือใช้สระ “ะ” *ว่องเวีย* หมายถึง ว. ว่องไว, ปราดเปรี้ยว, งามผูกผาด (Rungruangsi, 1991, 1169) *เวียว่อง* หมายถึง ว. ว่องไว, ทันทกาล, คล่องแคล่ว, รวดเร็ว

(Rungruang Sri, 1991, 1204) *ว่องเวีย* เทียบกับภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่ปรากฏคำสลับพยางค์ (คำสลับพยางค์ไร้คู่ในภาษาไทยมาตรฐาน) ใช้สระ “ไ-” *ว่องไว* หมายถึง ก. รวดเร็ว, คล่องแคล่ว, ปราดเปรียว, ปราดเปรื่อง (Royal Institute, 2013, 1101)

3.3 ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนสระแตกต่างกันทุกคำ ภาษาไทยมาตรฐานใช้สระ “เ-, แ-” *เหลวแหลก* หมายถึง ว. ปนปี้, ไม่เป็นชั้นเป็นอัน, เละเทะ, เป็นที่น่ารังเกียจ (Royal Institute, 2013, 1349) และใช้สระ “แ-, เ-” *แหลกเหลว* หมายถึง ว. ปนปี้, ไม่มีชั้นดี, ไม่เป็นชั้นเป็นอัน (Royal Institute, 2013, 1355) *แหลกเหลว* เทียบได้กับภาษาไทยถิ่นเหนือที่ไม่ปรากฏคำสลับพยางค์ (คำสลับพยางค์ไร้คู่ในภาษาไทยถิ่นเหนือ) ใช้สระ “เ-ีย, แ-” *เหล็ยกแหลว* หมายถึง ว. แหลกละเอียด (Rungruang Sri, 1991, 1471)

จากตัวอย่างคำสลับพยางค์ต่าง ๆ ข้างต้นเห็นได้ว่า ทั้งภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือล้วนมีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนสระแตกต่างกัน (ยกเว้น *ใจอ่อน-อ่อนใจ ใจอ่อน-อ่อนใจ* มีลักษณะเสียงเหมือนกัน) แต่ลักษณะความหมายไม่แตกต่างกัน โดยลักษณะความหมายของคำสลับพยางค์ในภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนเหมือนกับคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐาน

จากการใช้ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนสระที่แตกต่างกันของคำสลับพยางค์ ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือดังกล่าวทำให้เกิดเสียงปฏิกภาค (Sound Correspondence) ร่วมกัน แม้มีลักษณะเสียงสระแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความหมายล้วนเหมือนกันทั้งสิ้น ดังนั้น ผู้ใช้ภาษาแต่ละถิ่นจึงต้องทราบเสียงปฏิกภาคในคำสลับพยางค์ซึ่งกัน เพื่อสื่อสารที่เข้าใจร่วมกันได้

4. หมวดอักษรท้าย คำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนเหมือนกัน แต่เมื่อเทียบกับคำที่ไม่ได้เป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานกลับมีลักษณะการเขียนอักษรท้ายแตกต่างกัน โดยที่มีลักษณะเสียงเหมือนกัน ตัวอย่างดังนี้

เข้าสาน หมายถึง น. ข้าวสาร-ข้าวที่กระเทาะเปลือกแล้วซ้อมหรือสีจนเหลือแต่เมล็ดข้าวขาว (Rungruang Sri, 1991, 188) *สานเข้า* หมายถึง น. ข้าวสาร เข้าสาน ก็ว่า (Rungruang Sri, 1991, 1370) *เข้าสาน* เทียบได้กับภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ว่า *ข้าวสาร* หมายถึง น. ข้าวเปลือกที่สีซ้อมจนเหลือแต่เมล็ดข้าว (Royal Institute, 2013, 194)

จากตัวอย่างดังกล่าวเห็นได้ว่า ภาษาไทยถิ่นเหนือใช้คำสลับพยางค์ที่มีลักษณะการเขียน *เข้าสาน-สานเข้า* แต่ลักษณะความหมายเขียนว่า *ข้าวสาร* ซึ่งมีลักษณะการเขียนและลักษณะความหมายเช่นเดียวกับ *ข้าวสาร* ในภาษาไทยมาตรฐาน เพราะฉะนั้น พยางค์ “สาน” และ “สาร” ในหมวดอักษรท้ายจึงมีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน แต่มีลักษณะเสียงและลักษณะความหมายเหมือนกัน

อย่างไรก็ดีคำว่า *เข้า* ในภาษาไทยถิ่นเหนือ และ *ข้าว* ในภาษาไทยมาตรฐานดังกล่าวต่างมีลักษณะความหมายเดียวกัน แต่มีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน ซึ่งจะได้อธิบายต่อไปใน **หมวดสระและอักษรท้าย** (หมวดที่ 5) ต่อไป

5. **หมวดสระและอักษรท้าย** คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือใช้สระและอักษรท้ายที่มีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน ตัวอย่างพยางค์ **ข้าว** ในภาษาไทยมาตรฐาน และ **เข้** ในภาษาไทยถิ่นเหนือ ดังนี้

ข้าวตอก หมายถึง น. รวงข้าวที่หลงเหลืออยู่ในท้องนาหลังจากเก็บเกี่ยวแล้ว (Royal Institute, 2013, 192) **ตอกข้าว** หมายถึง น. วิธีการที่นายทุนรับซื้อข้าวตามจำนวนที่กำหนดกับชาวนาตอนที่ข้าวลัดใบแล้ว โดยตกลงกันว่านายทุนจะให้เงินแก่ชาวนาก่อน แล้วชาวนาจะให้ข้าวเปลือกแก่นายทุนหลังจากนวดข้าวเสร็จแล้ว (Royal Institute, 2013, 542) **เข้สวน-สวนเข้** เป็นคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือตามความหมายใน**หมวดอักษรท้าย** (หมวดที่ 4) ข้างต้น

ดังนั้น **ข้าว** ในภาษาไทยมาตรฐานและ **เข้** ในภาษาไทยถิ่นเหนือดังกล่าวล้วนมีลักษณะความหมายเกี่ยวข้องกับ “ชื่อไม้ล้มลุกที่มีเมล็ดเป็นอาหารหลัก มีหลายพันธุ์ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว เป็นต้น” อย่างไรก็ตาม ภาษาไทยถิ่นเหนือมีคำสลับพยางค์ที่มีลักษณะการเขียนว่า **ข้าว** แต่มีลักษณะความหมายไม่เกี่ยวข้องกับ **ข้าว** ตามลักษณะความหมายในภาษาไทยมาตรฐาน ตัวอย่าง

ข้าวไร่ หมายถึง น. ไม้ไผ่หรือไม้ลูกลำที่ทำเป็นไร่ (Rungruang Sri, 1991, 158) **ไร่ข้าว** หมายถึง น. ไร่แบบแคร่คือไร่ที่ใช้ไม้รวกยาวตลอดลำเป็นต้น ตรงกับเสาไร่ 3-4 ระดับ (Rungruang Sri, 1991, 1054)

ดังนั้นคำหลัก **ข้าว** ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือแม้มีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนเหมือนกัน แต่มีลักษณะความหมายแตกต่างกัน ในทางกลับกันคำหลัก **ข้าว** ในภาษาไทยมาตรฐานหรือ **เข้** ในภาษาไทยถิ่นเหนือที่หมายถึง “ชื่อไม้ล้มลุกที่มีเมล็ดเป็นอาหารหลัก...” เป็นคำประสมสลับพยางค์แม้มีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน แต่มีลักษณะความหมายเหมือนกัน

6. **หมวดคำพ้องเสียงวรรณยุกต์โทใน “อักษรต่ำเดี่ยว” กับ “ห นำ”** คำพ้องเสียง หมายถึง คำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกันและมีความหมายต่างกัน เช่น ไส-ไส-ไสย กาน-กาล-การ-การณ์ (Royal Institute, 2013, 259) อย่างไรก็ตาม คำพ้องเสียงในที่นี่เกิดจากคำสลับพยางค์คำใดคำหนึ่งในภาษาไทยมาตรฐานที่มีลักษณะการเขียนเป็น “อักษรต่ำเดี่ยว” ขณะที่ภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนเป็น “ห นำ” ซึ่งล้วนมีเสียงวรรณยุกต์โทเหมือนกัน แต่ทั้งในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือต่างมีลักษณะความหมายเหมือนกัน จึงทำให้เกิดลักษณะคำพ้องเสียงและพ้องความหมายในคราวเดียวกัน ตัวอย่าง ดังนี้

ภาษาไทยมาตรฐานปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ เช่น **แน่นหนา** หมายถึง ว. มั่นคง เช่น ไส้กัญแจ แน่นหนา, แข็งแรง (Royal Institute, 2013, 644) **หนาแน่น** หมายถึง ว. คับคั่ง, แออัด (Royal Institute, 2013, 1286) **แน่นหนา** เทียบได้กับภาษาไทยถิ่นเหนือที่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ (คำสลับพยางค์ไร้คู่ในภาษาไทยถิ่นเหนือ) ว่า **หนั้นหนา** หมายถึง ว. แน่นหนา, มั่นคง (Rungruang Sri, 1991, 1479)

ในทางตรงกันข้ามภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ เช่น **เข้หนึ่ง** หมายถึง น. ข้าวหนึ่ง, ข้าวเหนียว (Rungruang Sri, 1991, 190) **หนึ่งเข้** หมายถึง ก. หนึ่งข้าว-ทำข้าวเหนียวให้สุกด้วยการนี้ (Rungruang Sri, 1991, 1370) **เข้หนึ่ง** เทียบได้กับภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ (คำ

สลับพยางค์ไว้คู่ในภาษาไทยมาตรฐาน) ว่า *ข้าวหนึ่ง* หมายถึง น. ข้าวที่ได้จากการสีข้าวเปลือกซึ่งผ่านการแช่น้ำและอบด้วยความร้อนแล้ว, (ถิ่น-พยับ, อีสาน) น. ข้าวเหนียวหนึ่ง (Royal Institute, 2013, 192)

จากตัวอย่างดังกล่าวเห็นได้ว่า ลักษณะการใช้คำสลับพยางค์พ้องเสียงวรรณยุกต์โทใน “อักษรต่ำเดี่ยว” ในภาษาไทยมาตรฐานกับ “หน้า” ในภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะเสียงและลักษณะความหมายเหมือนกัน แต่มีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน

7. หมวดคำภาษาต่างประเทศ คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานปรากฏเป็นคำสันสกฤต ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏเป็นคำบาลีดังคำว่า *ธรรม* (คำสันสกฤต) และ *ธัมม* (คำบาลี) โดยภาษาไทยมาตรฐานใช้ว่า “*คุณธรรม-ธรรมคุณ*” และ “*ชาติธรรม-ธรรมชาติ*” ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ (คำสลับพยางค์ไว้คู่ในภาษาไทยถิ่นเหนือ) ว่า “*ธัมมคุณ*” และ “*ธัมมชาติ*” ดังนี้

คุณธรรม หมายถึง น. สภาพคุณงามความดี (Royal Institute, 2013, 263) *ธรรมคุณ* หมายถึง น. ชื่อบทแสดงคุณของพระธรรม มีบาลีขึ้นต้นว่า สวากขาโต และลงท้ายว่า ปจฺจตฺต เวทิตพฺโพ วิญญูติ (Royal Institute, 2013, 597) *ธรรมคุณ* เทียบได้กับภาษาไทยถิ่นเหนือที่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ว่า *ธัมมคุณ* หมายถึง น. ชื่อบทแสดงคุณของพระธรรม มีบาลีขึ้นต้นว่า สวากขาโต... (Rungruang Sri, 1991, 597)

ชาติธรรม หมายถึง ว. มีความเกิดเป็นธรรมดา (Royal Institute, 2013, 597) *ธรรมชาติ* หมายถึง น. สิ่งที่เกิดมีและเป็นอยู่ตามธรรมดาของสิ่งนั้น ๆ, ภาพภูมิประเทศ, ว. ที่เป็นไปเองโดยมิได้ปรุงแต่ง (Royal Institute, 2013, 375) *ธรรมชาติ* เทียบได้กับภาษาไทยถิ่นเหนือที่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ว่า *ธัมมชาติ* หมายถึง น. สิ่งที่เกิดมีและเป็นอยู่ตามธรรมดาของสิ่งนั้น ๆ, ภาพภูมิประเทศ (Rungruang Sri, U., 1991, 597)

นอกจากนี้ ภาษาไทยมาตรฐานยังปรากฏคำสลับพยางค์คำอังกฤษประสมกับคำภาษาอื่น แต่ไม่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นเหนือ ดังเช่นคำอังกฤษประสมกับคำไทย (คำตัวอักษรหนาเป็นคำอังกฤษ) เช่น *ก๊อกน้ำ* หมายถึง เครื่องเปิดปิดน้ำจากท่อหรือภาชนะ (Phanthumetha, 2016, 701) *น้ำก๊อก* หมายถึง น้ำที่กรองให้สะอาดแล้วปล่อยให้ประชาชนบริโภคใช้สอย (Phanthumetha, 2016, 624) คำอังกฤษกับคำสันสกฤต *คริสต์ศาสนา-ศาสนาคริสต์* ล้วนหมายถึง ศาสนาซึ่งพระเยซูเป็นผู้ประกาศศาสนา (Phanthumetha, 2016, 495) และยังปรากฏคำบาลีประสมกับคำอาหม (คำตัวอักษรหนาเป็นคำอาหม) *เกณฑท์ทหาร* หมายถึง ก. เรียกบุคคลมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปรกติ (Royal Institute, 2013, 140) *ทหารเกณฑท์* หมายถึง น. ทหารกองประจำการ (Royal Institute, 2013, 548) เป็นต้น

สรุปได้ว่า คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและคำภาษาไทยถิ่นเหนือที่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์มีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน เนื่องจากการใช้คำภาษาต่างประเทศแตกต่างกัน แต่มีลักษณะเสียงและลักษณะความหมายเหมือนกันดังเช่นคำที่มาจากบาลีสันสกฤตดังกล่าว นอกจากนี้คำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานยังปรากฏคำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ดังเช่นคำอังกฤษ คำอาหม ซึ่งไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ใด ๆ ในภาษาไทยถิ่นเหนือ

สาเหตุที่ทำให้คำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะเหมือนกันและแตกต่างกัน

จากการเปรียบเทียบการใช้คำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือดังกล่าวเห็นได้ว่า ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนทั้งเหมือนกันและแตกต่างกัน เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้คำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการใช้คำเหมือนกันและแตกต่างกันตามปัจจัยต่าง ๆ สรุปเป็นตารางดังนี้ (คำสลับพยางค์ที่อยู่ในเครื่องหมายอัฒภาคเดี่ยว (‘ ’) คือคำที่ปรากฏในภาษาไทยมาตรฐานเท่านั้น ส่วนคำสลับพยางค์ที่ไม่ปรากฏเครื่องหมายอัฒภาค คือคำที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นเหนือเท่านั้น)

ตารางที่ 1

การเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างด้านลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนตามปัจจัยต่าง ๆ ของการใช้คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ

หมวดที่	ปัจจัย	ลักษณะเสียง [ตัวอย่างคำที่แตกต่างกัน]	ลักษณะการเขียน (ตัวอย่างคำที่แตกต่างกัน)
1	อักษรต้นควบกล้ำไม่แท้	✓ ¹⁰	(‘โคกเศร้า’-‘โคกเล่า’)
2	อักษรต้นเทียบเคียง		
2.1	ค-ค	✓	(‘คนเมือง’-‘คนเมือง’)
2.2	ง-ว	นมจ้ว [นม-จ้ว] ‘นมจ้ว’ [‘นม-จ้ว’]	(นม-จ้ว) (‘นม-จ้ว’)
2.3	ย/หย-อย	✓	(‘ยาหยูก’-‘ยาอูยก’)
2.4	ศ-ส	✓	(‘ศาลา’-‘ศาลา’)
3	สระ		
3.1	สระ ไ- / ไ-	✓	(‘ใจอ่อน’-‘ใจอ่อน’)
3.2	สระ -ึ / -ึ	‘ผึ้งรวง’ [‘ผึ้ง-รวง’] ผึ้งรวง [ผึ้ง-รวง]	(‘ผึ้งรวง’-‘ผึ้งรวง’)
3.3	สระ แ- / - / - / - / -	[‘เหล็กเหลว’-‘เหล็กเหลว’]	(‘เหล็กเหลว’-‘เหล็กเหลว’)
4	อักษรท้าย	✓	ข้าว(‘สาร’)-เข้า(สาน)
5	สระและอักษรท้าย	‘ข้าวสาร’ [‘ข้าว-สาน’] เข้าสาน [เข้า-สาน]	(‘ข้าวสาร’-‘เข้าสาน’)
6	คำพ้องเสียงวรรณยุกต์โท	✓	(‘แน่นหนา’-‘แน่นหนา’)
7	คำภาษาต่างประเทศ	✓	(‘ธรรมคุณ’-‘ธัมมคุณ’)

¹⁰ เครื่องหมาย ✓ หมายถึง คำสลับพยางค์ที่มีลักษณะเสียงเหมือนกัน

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนมีลักษณะต่าง ๆ สรุบบังนี้ (ตัวอย่างคำแรกคือภาษาไทยมาตรฐาน ตัวอย่างคำถัดมาคือภาษาไทยถิ่นเหนือตามลำดับ)

1. **ลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน** มีจำนวน 8 ปัจจัยตามหมวดหลักและหมวดย่อย ได้แก่ (1) หมวดอักษรต้นควบกล้ำไม่แท้ โศกเศร้า-โสกลเส้า, หมวดอักษรต้นเทียบเคียง (2.1) ค-ค คนเมือง-คนเมือง, (2.3) ย/หย-อย ยาหยุด-อยาหยุด และ (2.4) ศ-ส ศาลา-ศาลา, (3.1) หมวดสระ ใ- / -ใ- ใจอ่อน-ใจอ่อน, (4) หมวดอักษรท้าย ข้าว(สาร)-เข้า(สาน), (6) หมวดคำพ้องเสียงวรรณยุกต์โท แน่นหนา-แน่นหนา และ (7) หมวดคำภาษาต่างประเทศ ธรรมคุณ-ธัมมคุณ เป็นต้น

2. **ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน** มีจำนวน 4 ปัจจัยตามหมวดหลักและหมวดย่อย ได้แก่ (2.2) หมวดอักษรต้นเทียบเคียง ง-ว ภาษาไทยมาตรฐานว่า นมวัว ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า นมจัว (3.2) หมวดสระ -ี / -เี ภาษาไทยมาตรฐานว่า ผึ้งรวง ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า เฝึ้งรวง (3.3) หมวดสระ -แ- / -เีย -แ- ภาษาไทยมาตรฐานว่า แผลกเหลว ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า เหลือกเหลว และ (5) หมวดสระและอักษรท้าย ภาษาไทยมาตรฐานว่า ข้าวสาร ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า เข้าสาน เป็นต้น

จากผลสรุปดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สาเหตุที่ทำให้คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการใช้คำเหมือนกันและแตกต่างกัน เกิดจาก**ลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน**ปรากฏจำนวนแต่ปัจจัยมากที่สุด โดยคำภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนเดียวกัน ดัง**หมวดอักษรต้นเดี่ยว “ส”** คำว่า **โสกลเส้า** ขณะที่ภาษาไทยมาตรฐานมีลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกับภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยใช้ทั้งอักษรต้นเดี่ยว **“ศ”** และอักษรต้นควบกล้ำไม่แท้ **“ศร”** คือ **เศร้าโสกล** ซึ่งมีลักษณะเสียง [โสกล-เส้า] เช่นเดียวกับภาษาไทยถิ่นเหนือ นอกจากนี้ การใช้**หมวดอักษรเทียบเคียง “ศ-ส”** ยังแสดงให้เห็นถึงการใช้คำภาษาต่างประเทศที่แตกต่างกันระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยภาษาไทยมาตรฐานใช้ **“ศ”** คือ **ศาลา** เป็นคำสันสกฤต ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ **“ส”** คือ **สาลา** เป็นคำบาลี เช่นเดียวกับ**หมวดคำภาษาต่างประเทศคือ “ธรรม-ธัมม”** ภาษาไทยมาตรฐานใช้ **ธรรมคุณ** เป็นคำสันสกฤต ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ **ธัมมคุณ** เป็นคำบาลี

นอกจากนี้ยังปรากฏพยางค์ **“ธรรม-ธัมม”** ที่ไม่ได้เป็นคำสลับพยางค์ทั้งในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือเปรียบเทียบดังนี้ ภาษาไทยมาตรฐานใช้ **ธรรมจริยา ธรรมราชา** ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ **ธัมมจริยา ธัมมราชา** ตามลำดับ เป็นต้น รวมถึงพยางค์ **“กรรม-กัมม”** ภาษาไทยมาตรฐานใช้ **ศิลป์กรรม ศิลปกรรม** ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ **ศิลป์กัมม ศิลปกัมม** ตามลำดับ เป็นต้น ดังนั้น คำภาษาไทยมาตรฐานมีลักษณะการเขียนด้วยคำสันสกฤต ส่วนคำภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะการเขียนด้วยคำบาลี ซึ่งมีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน แต่มีลักษณะเสียงและลักษณะความหมายเหมือนกัน

การใช้**หมวดอักษรเทียบเคียง**นับเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิด**ลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน** ดังเช่น **“ค-ค”** ซึ่งภาษาไทยมาตรฐานเลิกใช้อักษร **“ค”** แล้ว แต่ภาษาไทยถิ่นเหนือยังคงปรากฏคำอักษร **“ค”** ในคำสลับพยางค์หรือคำอื่น ๆ ได้อย่างหลากหลาย **คนเมือง-เมืองคน คำแร-แรคำ**

เรียงความ หมายความ เป็นต้น ส่วน “**อย**” ภาษาไทยมาตรฐานปรากฏ 4 คำเท่านั้น คือ อย่า อยู่ อย่าง อยาก ซึ่งไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ใด ๆ แตกต่างกับภาษาไทยถิ่นเหนือยังคงใช้อักษร “**อ**” ได้อย่างหลากหลาย ซึ่งเทียบเคียงได้กับหมวดอักษร “**อ/ห**” ในภาษาไทยมาตรฐาน ดังคำสลับพยางค์ว่า **อโยอโย** ในภาษาไทยถิ่นเหนือ กับ **ยาหยุก** ในภาษาไทยมาตรฐาน

ด้านหมวดสระ **ไ- / ใ-** เป็นเพียงสระเดียวที่มีลักษณะเสียงเหมือนกันแต่มีลักษณะเขียนต่างกัน ดังพยางค์ “**ใจ-ใจ**” ภาษาไทยมาตรฐานใช้ **ใจอ่อน-อ่อนใจ** ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ **ใจอ่อน-อ่อนใจ** ซึ่งล้วนมีความหมายเดียวกัน อย่างไรก็ตาม **ใจอ่อน-อ่อนใจ** ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือเช่นกัน ซึ่งมีลักษณะการเขียนเช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน รวมถึงลักษณะความหมายก็ไม่แตกต่างกัน

หมวดอักษรท้าย ข้าวสาร-เข้าสาน ต่างมีลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน โดยคำว่า **สาน** ในภาษาไทยถิ่นเหนือเกี่ยวข้องกับ **ข้าว** กล่าวคือ **สาน** หมายถึง ว. ลักษณะของสิ่งที่เป็นเม็ด อย่างข้าวสาร (Rungruangsri, 1991, 1283) แต่ **สาน** ในภาษาไทยมาตรฐานไม่เกี่ยวข้องกับ **ข้าว** ใด ๆ อย่างเป็นที่ เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความหมายของคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า **เข้าสาน-สานเข้า** มีลักษณะการเขียนเหมือนกับภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่ได้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ว่า **ข้าวสาร**

หมวดคำพ้องเสียงวรรณยุกต์โท ดังคำว่า **แน่นหนา-แห้นหนา** ก็ทำให้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน โดยภาษาไทยมาตรฐานใช้ “**อักษรต่ำรูปวรรณยุกต์เอก**” ส่วนภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ “**ห นำ รูปวรรณยุกต์โท**” จึงทำให้เกิดการพ้องเสียงวรรณยุกต์โทร่วมกัน นอกจากนี้ยังพบคำมูลพยางค์เดียวคำอื่น ๆ ที่ใช้หลักการเดียวกัน ดังคำว่า **แ่วน-แห่วน เล่น-เหล้น** เป็นต้น รวมถึงหมวดคำพ้องเสียงวรรณยุกต์โทใน “**อักษรสูงรูปวรรณยุกต์โท**” กับ “**อักษรต่ำรูปวรรณยุกต์เอก**” แม้ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ แต่บางคำในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ลักษณะการเขียนสวนทางกัน กล่าวคือ ภาษาไทยมาตรฐานใช้ “**อักษรสูงรูปวรรณยุกต์โท**” แต่ภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ “**อักษรต่ำรูปวรรณยุกต์เอก**” ดังคำว่า **ชี้เ้า-ชี้เท้า** ในทางกลับกันภาษาไทยมาตรฐานใช้ “**อักษรต่ำรูปวรรณยุกต์เอก**” ภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ “**อักษรสูงรูปวรรณยุกต์โท**” ดังคำว่า **คนเ้า-คนเ้า** เป็นต้น สรุปได้ว่า คำพ้องเสียงวรรณยุกต์โทใน “**อักษรต่ำเดี่ยว-ห นำ**” หรือ “**อักษรต่ำคู่-อักษรสูง**” ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือบางคำมี**ลักษณะเสียงและลักษณะความหมายเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน**

จากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวที่ทำให้คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความหมายในภาษาไทยถิ่นเหนือแล้ว กลับมีลักษณะการเขียนเหมือนกับคำในภาษาไทยมาตรฐานทั้งสิ้น ได้แก่ **โคกเคร้า ศาลา หยุกยา ข้าวสาร ใจอ่อน แน่นหนา**

ด้าน**ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน**มีจำนวน 4 ปัจจัยตามหมวดหลักและหมวดย่อย แยกเป็น อักษรต้นในหมวดอักษรเทียบเคียง “**ง-ว**” ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า **นมงัว** ภาษาไทยมาตรฐานว่า **นมวัว** นอกจากนี้ยังปรากฏอีกคำหนึ่งที่ไม่ได้เป็นคำสลับพยางค์ คือ **งุ่น** หมายถึง น. งุ่น อย่างงุ่นงั่น (Rungruangsri,

1991, 306) **วุ้น** หมายถึง น. ของกินชนิดหนึ่ง ทำจากสาหร่ายทะเลเป็นต้น... (Royal Institute, 2013, 1128) เช่นเดียวกับคำนามที่เกี่ยวกับอาหารและเครื่องปรุงอาหารที่คำภาษาไทยมาตรฐานใช้ว่า **วุ้น วุ้นเส้น** คำภาษาไทยถิ่นเหนือใช้ว่า **จุ้น จุ้นเส้น** (Wimonkasem, 2012, 323)

ส่วนหมวดสระในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นมีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน แต่ถือว่าเป็นคำเดียวกันเมื่อพิจารณาจากระบบความหมาย เช่น สระ **-ี / เี** ภาษาไทยมาตรฐานว่า **ฝั่ง** รวง ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า **ฝั่งรวง** และสระ **-ไ- / เี** ภาษาไทยมาตรฐานว่า **ว่องไว** ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า **ว่องเวีย** เป็นต้น ดังนั้น **ฝั่ง-ฝั่ง** และ **ไว-เวีย** มีระบบความหมายเดียวกันแต่มีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกันตามแต่ละท้องถิ่น ซึ่งนับว่าเป็นเสียงปฏิภาค (Sound Correspondence) ที่ผู้ใช้ภาษาต้องเข้าใจร่วมกัน จึงจะทำให้สื่อสารกับคนต่างถิ่นเข้าใจกันอย่างง่ายขึ้น เนื่องจากมีลักษณะความหมายเดียวกัน แม้ว่าจะมีลักษณะเสียงปฏิภาคด้านสระในแต่ละถิ่นก็ตาม

หมวดสระและอักษรท้ายมีลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน กล่าวคือ **ข้าว** ในภาษาไทยมาตรฐาน กับ **เข่า** ในภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยภาษาไทยถิ่นเหนือปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ **เข่าสาน-สานเข่า** ซึ่งปรากฏลักษณะความหมายที่มีระบบการเขียนเหมือนกับคำภาษาไทยมาตรฐานว่า **ข้าวสาร** นอกจากนี้คำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือ **เข่า** มีความหมายเดียวกับ **ข้าว** ในภาษาไทยมาตรฐาน ได้แก่ **เข่า** หุง-หุงเข่า (หุงข้าว) **เข่าหนึ่ง (ข้าวหนึ่ง)-หนึ่งเข่า** เป็นต้น และคำว่า **เข่า** ในภาษาไทยมาตรฐานปรากฏลักษณะความหมายส่วนหนึ่งว่าเป็นคำโบราณ หมายถึง ข้าว (Royal Institute, 2013, 212) เช่นเดียวกับพจนานุกรม **ศัพท์ พะจะนะ พาสาไท** ให้ความหมาย **เข่า** หมายถึง ข้าว เช่น หุงเข่า กินเข่า กับเข่า เข่าสาน เข่าสวย เข่าเหนียว เป็นต้น (Pallegoix, 1999, 280-281) ซึ่งไม่ปรากฏคำว่า **ข้าว** ทั้งในคำหลักและในลักษณะความหมาย ดังนั้น **เข่า** จึงเป็นคำเก่าที่ใช้สื่อสารกันในสมัยก่อน จากนั้นภาษาไทยมาตรฐานได้เปลี่ยนลักษณะการเขียนเป็น **ข้าว** ในขณะที่ภาษาไทยถิ่นเหนือยังคงใช้ลักษณะการเขียนแบบเดิมว่า **เข่า**

สรุปได้ว่า คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ รวมถึงคำที่ไม่ได้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐาน แต่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยถิ่นเหนือ หรือคำที่ไม่ได้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือ แต่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานมี**ลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน** รวมทั้งมี**ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน** แต่หากพิจารณาด้านลักษณะความหมายล้วนเหมือนกันทั้งสิ้น

เนื่องจากบทความฉบับนี้มุ่งเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือที่มีลักษณะการเขียนแตกต่างกัน ทำให้เกิดลักษณะเสียงทั้งเหมือนกันและแตกต่างกันดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ยังปรากฏคำสลับพยางค์จำนวนหนึ่งที่มีลักษณะการเขียนเหมือนกัน แต่มีลักษณะเสียงแตกต่างกัน ตัวอย่างดังนี้

คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานว่า **เครื่องทรง** [เครื่อง-ซง] หมายถึง เครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ (Phanthumetha, 2016, 748) **ทรงเครื่อง** [ซง-เครื่อง] หมายถึง ก. แต่งตัวมีเครื่องประดับ, มีเครื่องประดับพิเศษกว่าปรกติ, ประดิษฐ์ประดอยให้งดงามเป็นพิเศษ, ตัดผม (ใช้แก่เจ้านาย) (Royal Institute, 2013, 541) ส่วนคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือว่า **เครื่องทรง** [เครื่อง-ทะ-ลง] หมายถึง น. เครื่องแต่งตัวของ

กษัตริย์ คริวทรง กี่ว่า (Rungruang Sri, 1991, 253) **ทรงเครื่อง** [ทะ-ลง-เคื่อง] หมายถึง ดู ทรงคริว เข้าเครื่อง กี่ว่า “ทรงคริว” ก. แต่งเครื่องทรงอย่างเครื่องกษัตริย์ (Rungruang Sri, 1991, 554)

นอกจากนี้ยังปรากฏคำสลับพยางค์ภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยมีลักษณะเสียงแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐานที่ไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ คือ **คริวทรง** [คัว-ทะ-ลง] หมายถึง น. เครื่องทรง, เครื่องประดับ (Rungruang Sri, 1991, 215) **ทรงคริว** [ทะ-ลง-คัว] หมายถึง ก. แต่งเครื่องทรงอย่างเครื่องกษัตริย์ (Rungruang Sri, 1991, 554) เป็นต้น

ฉะนั้นพยางค์ “ทรง” ในคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานมีลักษณะเสียงแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยภาษาไทยมาตรฐานมีลักษณะเสียงเป็นอักษรต้นควบกล้ำไม่แท้ [ซง] ขณะที่ภาษาไทยถิ่นเหนือมีลักษณะเสียงเป็นอักษรนำ [ทะ-ลง] ส่วนพยางค์ “เครื่อง” และ “คริว” ภาษาไทยมาตรฐานมีลักษณะเสียงอักษรต้นควบกล้ำแท้ [เคื่อง] และ [คริว] ในขณะที่ภาษาไทยถิ่นเหนือไร้ลักษณะเสียงอักษรต้นควบกล้ำแท้ [เคื่อง] และ [คัว] ตามลำดับ

ด้วยเหตุนี้ลักษณะการเขียนที่เหมือนกันอาจจะทำให้เกิดลักษณะเสียงที่แตกต่างกันได้ตามแต่ละลักษณะเสียงของภาษาไทยแต่ละถิ่น โดยภาษาไทยถิ่นเหนือไม่มีหน่วยเสียง /r/ และไม่ออกเสียงควบกล้ำ /r/ จึงไม่มีเสียงควบกล้ำทั้งสองเสียง (Wimonkasem, 2012, 36) นับเป็นประเด็นที่ควรจะต้องศึกษาต่อไปถึงคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือที่มีลักษณะการเขียนเหมือนกันทำให้เกิดลักษณะเสียงรวมถึงลักษณะความหมายเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

สรุปและข้อเสนอแนะ

การสลับพยางค์เป็นกระบวนการสร้างคำแบบหนึ่งในภาษาคำโดด ซึ่งจะสลับพยางค์กันได้ต้องเกิดจากการสร้างคำประเภทต่าง ๆ เช่น คำประสม คำซ้อน หรือแม้แต่การยืมคำภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการสร้างคำในภาษา (Word Formation) ของ ยูเล (Yule) ที่ทำให้คำต่าง ๆ เกิดการสลับพยางค์กันได้ โดยศึกษาการเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงลักษณะการเขียนที่ต่างกันทั้งหมด เนื่องจากมุ่งศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะลักษณะการเขียนคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งมีลักษณะการเขียนแตกต่างจากภาษาไทยถิ่นเหนือได้อย่างไรทั้ง ๆ ที่ส่วนใหญ่มีลักษณะความหมายเหมือนกัน ซึ่งปรากฏผลสรุปว่า 1) ลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน และ 2) ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน ตามปัจจัยในหมวดต่าง ๆ ดังกล่าว

ถึงแม้ว่าผลการศึกษาตามปัจจัยต่าง ๆ ในบางหมวดใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Chaikiattitham (2020, 319-328) เช่น อักษรต้นเทียบเคียง หมวดสระ หมวดคำภาษาต่างประเทศ เป็นต้น ทว่างานวิจัยดังกล่าวเป็นการเปรียบเทียบคำสลับพยางค์เฉพาะภาษาไทยมาตรฐานเท่านั้น หากไม่ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยถิ่น และถึงแม้ปรากฏเป็นคำสลับพยางค์ในภาษาไทยถิ่น ก็นำมาเปรียบเทียบทั้งภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นใต้ในภาพรวมทั้งหมดร่วมกัน ซึ่งแตกต่างจากบทความฉบับนี้ที่มุ่งเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือเท่านั้น ทั้งยังศึกษาเฉพาะลักษณะการ

เขียนที่แตกต่างกัน จึงทำให้ได้ผลการค้นคว้าเพิ่มเติมตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ หมวดอักษรท้าย หมวดสระและอักษรท้าย รวมถึงผลสรุปเพิ่มเติมจากการเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือ กล่าวคือ 1) ลักษณะเสียงเหมือนกันแต่ลักษณะการเขียนแตกต่างกัน และ 2) ลักษณะเสียงและลักษณะการเขียนแตกต่างกัน แต่ลักษณะความหมายล้วนเหมือนกันทั้งหมดตามปัจจัยในหมวดต่าง ๆ ดังกล่าว

ดังนั้น ผู้ใช้ภาษาไทยจำเป็นต้องเลือกใช้คำสลับพยางค์ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหนือให้ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง-พูด ซึ่งต้องอาศัยลักษณะเสียงในการสื่อสาร รวมถึงทักษะการอ่าน-เขียน ซึ่งต้องอาศัยลักษณะการเขียนในการสื่อสาร นอกจากนี้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนทั้งหมด ล้วนต้องอาศัยลักษณะความหมายในการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารตามทักษะทั้งหมดสัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดีตามบริบทการใช้ภาษาแต่ละท้องถิ่น รวมถึงการสื่อสารในบริบทต่าง ๆ ได้แก่ คนต่างถิ่น แรงงานอพยพ นักภาษา ครูสอนเพลง ผู้เรียนภาษา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นเหน้อยังปรากฏลักษณะการเขียนเหมือนกันทั้งหมด แต่มีลักษณะเสียงและลักษณะความหมายเหมือนกันและแตกต่างกันได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นอีสาน ภาษาไทยถิ่นใต้ หรือการศึกษาเปรียบเทียบคำสลับพยางค์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาของชนกลุ่มน้อย รวมถึงภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาลาว ภาษาจีน เป็นต้น นับเป็นประเด็นที่ควรศึกษาเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารระหว่างกันได้ต่อไป

References

- Burusphat, S. (2000). *Dialects Geography*. Bangkok: Akepimthai. [In Thai]
- Chaikittitham, R. (2020). *The Switched Syllable Words in Standard Thai and Thai Dialects*. Chiang Mai: Payap University. [In Thai]
- Chiang Mai Rajabhat University, Institute of Language, Art and Culture. (2007). *Lanna Language Dictionary*. (2nd ed.). Chiang Mai: Seangsin. [In Thai]
- Matichon. (2004). *Matichon Dictionary of Thai Language*. Bangkok: Matichon. [In Thai]
- Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. (2008). *Southern Thai Dialect Dictionary 2550 B.E.* (5th ed.). Bangkok: My Media. [In Thai]
- Naksakul, K. (2008). *Thai Phonology*. (6th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University. [In Thai]
- Pallegoix, J. (1999). *Dictionary of Thai Language*. Bangkok: Teachers' Council of Thailand.
- Phaholphinyo, S., Kriengkiet, K. & Kosawat, K. (2012). Observations on Word Re-ordering in Two-syllable Synonymous Compounds. *Naresuan University Journal*. 20(2), 63. [In Thai]
- Phanthumetha, B. (2018). *Structure Thai*. (25th ed.). Bangkok: Ramkhamhaeng University.

[In Thai]

Phanthumetha, N. (2016). **Khlang Kham**. (7th ed.). Bangkok: Amarin. [In Thai]

Phongphiboon, S. (2001). **Principles of Thai Language**. Bangkok: Thai Wattanapanich. [In Thai]

Royal Institute. (2013). **Royal Institute Dictionary 2554 B.E.** Bangkok: Siriwatthana Interprint.

[In Thai]

Rungruang Sri, U. (1991). **Lanna-Thai Dictionary: Mae Fah Luang Edition**. Chiang Mai: Amarin Printing Group. [In Thai]

Thammasart University, Faculty of Arts, Linguistics Department. (2012). **Introduction to Linguistics**. Bangkok: Thammasart University. [In Thai]

Wimonkasem, K. (2012). **Northern Thai Dialect**. (3rd ed.). Nonthaburi: Chen Printing. [In Thai]

คำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

1. ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

1.1 วัตถุประสงค์

1.1.1 เพื่อเป็นสื่อกลางในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในสาขาวิชาการบริหารธุรกิจและการจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ศึกษาศาสตร์ รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่มีคุณภาพซึ่งสามารถแสดงถึงประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีเพื่อให้นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประโยชน์ในเชิงปฏิบัติที่นักปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคมและชุมชน

1.1.2 เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยและนำเสนอผลงานทางวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนักศึกษา

1.2 ขอบเขตของวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นจะครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

- 1.2.1 บริหารธุรกิจและการจัดการ
- 1.2.2 เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 1.2.3 ศึกษาศาสตร์
- 1.2.4 รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
- 1.2.5 สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. นโยบายการจัดพิมพ์นโยบายการจัดพิมพ์:

2.1 กำหนดออกเป็นราย 4 เดือน (3 ฉบับ/ปี) ดังนี้

- ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนเมษายน)
- ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนสิงหาคม)
- ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน – ธันวาคม (กำหนดออกในสัปดาห์สุดท้ายของเดือนธันวาคม)

2.2 จำนวนบทความในแต่ละฉบับ

จำนวนบทความที่เผยแพร่ในวารสารแต่ละฉบับไม่เกิน 10 บทความ

3. จริยธรรมการตีพิมพ์:

3.1 บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียน

3.1.1 ผู้เขียนต้องรับรองบทความที่เสนอมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ นั้น เป็นผลงานที่ไม่เคยตีพิมพ์และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

3.1.2 ผู้เขียนต้องเปิดเผยข้อมูลในกรณีที่บทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ โดยต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมามีส่วนเพิ่มเติมหรือส่วนขยายจากบทความเดิม และได้เผยแพร่แล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว

3.1.3 ผู้เขียนต้องอ้างอิงแนวคิดและข้อความต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่ของผู้เขียน รวมทั้งต้องรับผิดชอบในการขออนุญาตใช้ภาพ และแผนภูมิ หรือขอลิขสิทธิ์จากงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น

3.1.4 ผู้เขียนที่ปรากฏชื่อในบทความทุกท่านต้องมีองค์ประกอบครบ 3 ข้อ ดังนี้

(1) มีส่วนร่วมในการสร้างโจทย์วิจัยและวางแผนการวิจัย เก็บข้อมูล หรือวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

(2) มีส่วนร่วมในการเขียนหรือตรวจสอบบทความวิจัยอย่างมีส่วนร่วมในเชิงปัญญาของเนื้อหา (ไม่ใช่ตรวจเฉพาะภาษาหรือรูปแบบ) และ

(3) ได้อ่านและรับรองต้นฉบับบทความสุดท้ายก่อนส่งไปตีพิมพ์ ผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือในลักษณะอื่น ๆ ควรได้รับการกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ

3.1.5 ผู้เขียนทุกท่านต้องได้อ่านและยินยอมให้มีการส่งบทความมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งยินยอมที่จะรับผิดชอบและรับชอบในบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่

3.1.6 ผู้เขียนทุกท่านต้องเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งอาจมีผลสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อเนื้อหาที่ปรากฏในบทความ แหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัยหรือการจัดทำบทความจะต้องถูกกล่าวถึงในกิตติกรรมประกาศ

3.1.7 ผู้เขียนต้องเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารที่กำหนดไว้ในคำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับสำหรับผู้เขียน

3.1.8 ผู้เขียนจะต้องเขียนบทความที่แสดงถึงคุณภาพทางวิชาการและองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีและในเชิงปฏิบัติ การนำเสนอเนื้อหาที่มีความชัดเจนและถูกต้อง

3.1.9 ผู้เขียนมีหน้าที่แจ้งต่อวารสารและบรรณาธิการ หากพบข้อความผิดพลาดที่มีความสำคัญในการวิจัยภายหลังหรือพบความไม่ถูกต้องในงานที่ตีพิมพ์ เพื่อปรับแก้บทความให้มีความถูกต้องหรือถอนบทความหากจำเป็น

3.2 บทบาทและหน้าที่ของผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ:

3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เปิดเผยข้อมูลบทความอยู่ระหว่างพิจารณาแก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง และต้องไม่ใช่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

3.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลและผลประโยชน์ทับซ้อนของบทความ เช่น เป็นบทความที่ตนมีส่วนร่วม หรือรู้จักผู้เขียนเป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถพิจารณาประเมินบทความโดยอิสระได้ และผู้ทรงคุณวุฒิต้องแจ้งบรรณาธิการทราบ และถอนตัวจากการพิจารณาบทความ

3.2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิควรรับพิจารณาบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะด้วยความเป็นธรรมและปราศจากอคติ ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิควรละเอียดและสร้างสรรค์เพื่อช่วยให้ผู้เขียนบทความสามารถพัฒนาบทความของตนต่อไปได้ แม้ว่าบทความนั้นจะมีคุณภาพไม่ดีและถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ก็ตาม

3.2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิควรส่งผลการประเมินตามกำหนดเวลา หากมีเหตุขัดข้องในช่วงระยะเวลาพิจารณา ควรแจ้งบรรณาธิการโดยทันที

3.2.5 ผู้ทรงคุณวุฒิควรระบุงานวิจัยหรือผลงานทางวิชาการที่ผู้เขียนไม่ได้อ้างอิงไว้ในบทความ และผู้ทรงคุณวุฒิควรแจ้งต่อบรรณาธิการ หากทราบว่าบทความที่พิจารณามีส่วนใดส่วนหนึ่งที่คล้ายคลึงหรือเหมือนกับบทความที่อยู่ในการพิจารณาของวารสารอื่นหรือสิ่งพิมพ์อื่นใด

3.3 บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

3.3.1 บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร

3.3.2 บรรณาธิการต้องพิจารณาบทความจากเนื้อหาทางวิชาการโดยปราศจากอคติในเรื่องคุณลักษณะใด ๆ ของผู้เขียนหรือสังกัดของผู้เขียน รวมทั้งต้องป้องกันไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้เขียน ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ และบุคคลในกองบรรณาธิการ

3.3.3 บรรณาธิการต้องตีพิมพ์บทความที่ผ่านกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความแล้ว ซึ่งพิจารณาจากคุณภาพทางวิชาการและมีประโยชน์ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ ความทันสมัย และเนื้อหาสอดคล้องกับขอบเขตของวารสาร รวมทั้งเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่นใดมาก่อน

3.3.4 บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยเกี่ยวกับบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งต้องควบคุมให้กระบวนการพิจารณากลับกรองบทความเป็นไปโดยปกปิดทั้งด้านผู้เขียนและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ (Double-Blind Process) ด้วยความยุติธรรม

3.3.5 บรรณาธิการต้องตรวจสอบบทความที่ส่งมาพิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ด้านการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) โดยใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ และหยุดกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความทันที หากพบการคัดลอกผลงานผู้อื่นในระหว่างกระบวนการฯ และติดต่อผู้เขียนเพื่อขอคำชี้แจงประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์เผยแพร่วางบทความนั้น

3.3.6 บรรณาธิการตรวจสอบบทความที่สงสัยว่า กระทำผิดจริยธรรมทางวิชาการเพื่อแก้ไขปัญหาทางจริยธรรมนั้น ด้วยความรอบคอบแม้ว่าบทความนั้นจะได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้การปฏิเสธบทความด้วยเหตุผลทางด้านจริยธรรมจะต้องมีหลักฐานที่ชัดเจน

4. นโยบายการพิจารณาตีพิมพ์ผลงาน

4.1 คำแนะนำทั่วไป

4.1.1 ผลงานที่เสนอตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน (ยกเว้น รายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์)

4.1.2 ผลงานที่เสนอตีพิมพ์ต้องไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณารอตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

4.1.3 กรณีบทความบางส่วนเคยเผยแพร่ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ ผู้เขียนต้องแสดงให้เห็นว่าบทความที่ส่งมาได้มีส่วนเพิ่มเติมหรือขยายจากบทความเดิม นอกจากนี้ผู้เขียนยังต้องระบุในบทความว่าได้เผยแพร่บางส่วนของบทความดังกล่าวไปแล้วที่ใดและเมื่อไหร่มาแล้ว

4.1.4 ทศนะและข้อคิดเห็นใด ๆ ในบทความถือเป็นทศนะของผู้เขียน กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วยกับทศนะเหล่านั้นและไม่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงฝ่ายเดียว

4.1.5 ลิขสิทธิ์บทความเป็นของมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นได้รับการสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย การตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตโดยตรงจากมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นเป็นลายลักษณ์อักษร

4.2 ประเภทผลงานที่รับตีพิมพ์

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นรับพิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประเภทบทความและความยาว เป็นดังนี้

4.2.1 บทความวิชาการ (Academic Article) ประมาณ 10-20 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.2.2 บทความวิจัย (Research Article) ประมาณ 10-25 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.2.3 บทความปริทัศน์ (Review Article) ประมาณ 10-25 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.2.4 บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ประมาณ 10-20 หน้าต่อบทความ (รวมบรรณานุกรม)

4.3 การพิจารณากลับกรองบทความ

4.3.1 บทความที่จะได้รับพิจารณาตีพิมพ์ ต้องเป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางวิชาการ และมีประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีเพื่อให้นักวิจัยสามารถนำไปพัฒนาหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ และประโยชน์ในเชิงปฏิบัติที่นักปฏิบัติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และชุมชน

4.3.2 บทความที่จะได้รับการตีพิมพ์ กรณีเผยแพร่ผลงานวิชาการโดยไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ท่าน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ และกรณีบทความที่ใช้ประกอบการขอตำแหน่งทาง

วิชาการต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

4.4 กระบวนการพิจารณากลั่นกรองบทความ (Peer Review)

4.4.1 กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบเมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว

4.4.2 กองบรรณาธิการจะตรวจสอบรูปแบบการพิมพ์บทความ และเนื้อหาของบทความว่าตรงกับขอบเขตเนื้อหาของวารสารหรือไม่ รวมถึงคุณภาพทางวิชาการ ประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของเอกสารประกอบการนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่

4.4.3 ในกรณีที่กองบรรณาธิการพิจารณาเห็นควรรับบทความไว้พิจารณาตีพิมพ์ กองบรรณาธิการจะดำเนินการส่งบทความเพื่อกลั่นกรองต่อไป โดยจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ประเมินคุณภาพของบทความว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมจะลงตีพิมพ์หรือไม่ กระบวนการกลั่นกรองนี้ ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เขียนจะไม่ทราบข้อมูลของกันและกัน (Double-Blind Process) โดยกรณีเผยแพร่ผลงานวิชาการโดยไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ ต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ท่าน และกรณีบทความที่ใช้ประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน

4.4.4 เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพบทความแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้น ๆ ควรนำลงตีพิมพ์หรือควรส่งให้ผู้เขียนแก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินอีกครั้งหนึ่ง หรือปฏิเสธการตีพิมพ์

5. ข้อกำหนดต้นฉบับ

5.1 การจัดพิมพ์ต้นฉบับ

5.1.1 บทความที่เสนอพิจารณาตีพิมพ์ต้องมีความยาวระหว่าง 10-25 หน้ากระดาษ A4 ขึ้นอยู่กับประเภทของบทความ พิมพ์บทความ โดยใช้ Font TH SarabunNew ขนาดตัวอักษร 16 Point

5.1.2 ระยะขอบกระดาษ 1 นิ้ว (เท่ากันทุกด้าน)

5.1.3 หมายเลขหน้า ให้ใส่ไว้ตำแหน่งด้านบนขวา ตั้งแต่ต้นจนจบบทความ

5.1.4 ชื่อเรื่องบทความ ขนาดตัวอักษร 18 Point (ตัวหนา) จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ

5.1.5 ระบุชื่อผู้เขียนไม่เกิน 3 คน หากมีผู้เขียนมากกว่า 3 คน ให้ระบุคำว่า “และคณะ” ต่อท้ายชื่อผู้เขียนคนที่ 3

5.1.6 บทความย่อภาษาไทย ความยาว 1 ย่อหน้า (250 คำ) ขนาดตัวอักษร 16 Point พิมพ์ 1 คอลัมน์ และต้องพิมพ์คำสำคัญต่อท้าย

5.1.7 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ความยาว 1 ย่อหน้า (250 คำ) ขนาดตัวอักษร 16 Point พิมพ์ 1 คอลัมน์ และต้องพิมพ์คำสำคัญต่อท้าย

5.1.8 เนื้อหาพิมพ์ 1 คอลัมน์ ขนาดตัวอักษร 16 Point

5.1.9 หมายเลขกำกับตาราง ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point (ตัวหนา) ส่วนชื่อตาราง ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point ให้พิมพ์ไว้บนตารางจัดชิดซ้าย ใต้ตารางบอกแหล่งที่มา จัดชิดซ้าย

5.1.10 หมายเลขกำกับภาพหรือแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point (ตัวหนา) ส่วนชื่อตาราง หรือชื่อแผนภูมิ ขนาดตัวอักษร 16 Point หรือ 14 Point ให้พิมพ์ไว้ใต้ภาพหรือแผนภูมิ บรรทัดถัดมาให้บอกแหล่งที่มา จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ (ควรเป็นภาพหรือแผนภูมิที่ชัดเจนและแนบ File ภาพ มาด้วย)

5.1.11 เอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 Point (ตัวหนา) จัดชิดซ้าย ส่วนเนื้อหาเอกสารอ้างอิง ขนาดตัวอักษร 16 Point

5.1.12 ผู้เขียนต้องตรวจสอบความถูกต้องของการพิมพ์ต้นฉบับ เช่น รูปแบบการพิมพ์ การอ้างอิง ตัวสะกด วรรคตอน และการใช้ภาษา

5.1.13 กรอกแบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่พร้อมกรอกชื่อและนามสกุลของผู้เขียน พร้อมประวัติย่อของผู้เขียน ระบุคุณวุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด หรือสถานศึกษา และแนบ File .jpg ภาพถ่ายผู้เขียนมาด้วย

5.2 ส่วนประกอบของบทความ

5.2.1 บทความวิชาการ หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับ เนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็น อย่างสมบูรณ์ โดยต้องมีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

(1) ชื่อเรื่อง (Title)

(2) บทคัดย่อ (Abstract)

สรุปเนื้อหาของบทความให้ได้ใจความชัดเจน กำหนดให้มีทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาว 1 ย่อหน้า ไม่เกิน 250 คำ

(3) คำสำคัญ (Keyword)

ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นในระบบฐานข้อมูล

(4) บทนำ (Introduction)

เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา เป็นการจูงใจให้ผู้อ่านเกิดความสนใจในเรื่องนั้น ๆ

(5) เนื้อหา (Body of Text)

เป็นส่วนหลักของเนื้อหาบทความ การจัดลำดับเนื้อหา ควรมีการวางแผนจัดโครงสร้างของเนื้อหาที่นำเสนอให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหานั้น การนำเสนอเนื้อหาควรมีความต่อเนื่องเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสาระนั้นได้โดยง่าย

(6) สรุป (Conclusion)

เป็นการสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน และกระชับโดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่เราได้นำเสนอไปแล้วว่ามีผลดีหรือผลเสียอย่างไร

(7) เอกสารอ้างอิง (Reference)

เขียนเอกสารอ้างอิงในรูปแบบ APA (American Psychological Association) 7th edition

5.2.2 บทความวิจัย ควรมีการนำเสนอผลการวิจัยที่ได้รับอย่างเป็นระบบ โดยต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (สามารถมีหัวข้อหรือองค์ประกอบเพิ่มเติมได้)

(1) ชื่อเรื่อง (Title)

ชื่อเรื่องควรมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยชื่อเรื่องภาษาอังกฤษในบรรทัดต่อมา

(2) บทคัดย่อ (Abstract)

กำหนดให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเขียนเป็นภาษาไทยก่อน ความยาว 1 ย่อหน้า ไม่เกิน 250 คำ (การเขียนบทคัดย่อ คือ การสรุปสาระสำคัญของเรื่องโดยเฉพาะวัตถุประสงค์ วิธีการ และผลการวิจัย)

(3) คำสำคัญ (Keyword)

ระบุคำที่เป็นคำสำคัญของเนื้อหา เหมาะสำหรับนำไปใช้เป็นตัวค้นในระบบฐานข้อมูล

(4) บทนำ (Introduction)

เป็นการอธิบายถึงที่มาและความสำคัญของปัญหาและเหตุผลที่นำไปสู่การวิจัย มีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนหรือโต้แย้ง

(5) วัตถุประสงค์ (Research Objectives)

ระบุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

(6) ทบทวนวรรณกรรม (Literature Reviews)

นำเสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย

(7) วิธีการวิจัย (Research Methodology)

อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียดและชัดเจน

(8) ผลการวิจัย (Results)

เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย การใช้ตารางหรือแผนภูมิไม่ควรเกิน 5 ตารางหรือแผนภูมิโดยมีการแปลความหมายและวิเคราะห์ผลที่ค้นพบอย่างชัดเจน

(9) อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)

ผสมผสานเปรียบเทียบและตีความผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย

(10) สรุป (Conclusion)

สรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะที่จะนำผลการวิจัยนั้นไปใช้ประโยชน์

(11) เอกสารอ้างอิง (Reference)

เขียนเอกสารอ้างอิงในรูปแบบของ APA (American Psychological Association) 7th edition

5.3 การอ้างอิง

วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นใช้รูปแบบการอ้างอิงของ APA (American Psychological Association) 7th edition

5.3.1 การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation)

การอ้างอิงในเนื้อหาใช้ระบบนาม-ปี โดยมีรูปแบบการเขียนดังนี้

1) ผู้แต่ง 1 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล,/ปี)

ภาษาอังกฤษ สกุล/(ปี) หรือ (สกุล,/ปี)

ตัวอย่าง

เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ... การนำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างหรือจัดการสารสนเทศอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว โดยอาศัยเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2557)
... applications in plant sciences, hydrology, earth sciences, and land use analysis (Campbell, 2007)

2) ผู้แต่ง 2 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล,/ปี)
ภาษาอังกฤษ สกุล/and/สกุล/(ปี) หรือ (สกุล/&/สกุล,/ปี)

ตัวอย่าง

เจริญภาพ ยุทธนวิบูลย์ชัย และ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2549) กล่าวถึงระบบสารสนเทศ ...
... ตามแนวความคิดของ Howlett and Waemusa (2019) ที่ได้เน้นถึง ...
... เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล การสร้าง และการวิเคราะห์ (Bawden & Robinson, 2012)

3) ผู้แต่งตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

กรณีที่มีผู้แต่งตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป ให้ใส่เฉพาะสกุลของผู้แต่งคนแรก แล้วตามด้วย et al. ตั้งแต่ครั้งแรก

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/และคณะ/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และคณะ,/ปี)
ภาษาอังกฤษ สกุล/et/al./(ปี) หรือ (สกุล/et/al.,/ปี)

ตัวอย่าง

ทศพร วัชรานุกร และคณะ (2556) กล่าวถึงรูปแบบการปลูกป่าโดยระบบวนเกษตร ...
... ประกอบด้วยการจัดเก็บ จัดการ วิเคราะห์ และแสดงผล (Longley et al., 2015)

4) การอ้างอิงมากกว่าสองแหล่งข้อมูล

กรณีที่มีการอ้างอิงแหล่งที่มามากกว่าสองแหล่งข้อมูลให้เขียนอ้างอิงเรียงตามลำดับอักษร

ตัวอย่าง

... สอดคล้องกับการศึกษาของ เพ็ชรี รูปะวิเชตร (2559) และ วชิรวิทย์ วิชาสวัสดิ์ (2563) ...
... เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย การจัดเก็บ จัดการ วิเคราะห์ และ
แสดงผล (พยอม ธรรมบุตร, 2560; โอบาส เอี่ยมสิริวงศ์, 2557)
... การสร้าง และการวิเคราะห์ (Bawden & Robinson, 2012; Longley et al., 2015)

5) การอ้างอิงราชกิจจานุเบกษา

ใช้ชื่อกฎหมายและตามด้วยปี

ตัวอย่าง

- ... ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา (2549) ...
- ... ตามที่ พระราชบัญญัติประถมศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2505 (2505) กำหนดไว้ ...
- ... (พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. 2561, 2561)

6) การระบุที่มาของตารางและภาพ

ตารางและภาพที่อยู่ในเว็บไซต์

ไทย จาก หรือ ปรับปรุงจาก/ชื่อบทความ,/โดย/ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่เผยแพร่,/ชื่อเว็บไซต์/
(URL)/ลิขสิทธิ์*/ข้อความอนุญาต**.

อังกฤษ From หรือ Adapted From/ชื่อบทความ,/by/อักษรย่อชื่อ./สกุล,/ปีที่เผยแพร่,/ชื่อ
เว็บไซต์/(URL)/ลิขสิทธิ์*/ข้อความอนุญาต**.

*ลิขสิทธิ์

ไทย สงวนลิขสิทธิ์/ปี/โดย/ชื่อเจ้าของผลงาน. หรือ สาธารณสมบัติ. หรือ CC BY-NC*

อังกฤษ Copyright/year/by/ชื่อเจ้าของผลงาน. หรือ In the public domain. หรือ CC BY-NC*

** สัญญาอนุญาตแบบเปิด (Creative Commons) ประกอบด้วย

- CC BY หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ได้ไม่ว่าจุดประสงค์ใดก็ตาม รวมถึงสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าได้ ตราบใดที่ผู้ใช้ทำการให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ
- CC BY-SA หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ รวมถึงสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าได้ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ และเผยแพร่ผลงานที่ดัดแปลงนั้นภายใต้สัญญาอนุญาตประเภทเดียวกัน
- CC BY-NC หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ โดยไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า
- CC BY-ND หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ ทำซ้ำผลงานและสร้างชิ้นงานในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ รวมถึงสามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ แต่ห้ามดัดแปลงโดยเด็ดขาด

- CC BY-NC-SA หมายถึง ผู้ใช้สามารถเผยแพร่ แก้ไข ดัดแปลง ต่อยอดผลงานและสร้างขึ้นบนวัสดุในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ โดยไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า และผลงานใหม่ที่ถูกสร้างขึ้น ต้องอยู่ภายใต้สัญญาอนุญาตประเภทเดียวกัน
- CC BY-NC-ND หมายถึง ผู้ใช้สามารถคัดลอกและเผยแพร่ผลงานบนวัสดุในสื่อหรือรูปแบบใด ๆ ตราบใดที่ผู้ใช้ให้เครดิตหรืออ้างอิงแก่เจ้าของผลงานในฐานะผู้สร้างต้นฉบับ โดยห้ามนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้า และห้ามดัดแปลงแก้ไขโดยเด็ดขาด

ตัวอย่าง

ภาพที่ 1: ล้อของชาวสุเมเรียน อายุราว 2,500 ปีก่อนคริสตกาล

หมายเหตุ : From *10 Mesopotamia Inventions You Should Know*, by K. Vyas, 2019

(https://inteng-storage.s3.amazonaws.com/img/iea/Z3G88LaAGm/sizes/mesopotamia-inventions_resize_md.jpg). In the public domain.

จากนั้นเพิ่มในรายการเอกสารอ้างอิง เป็น

Vyas, K. (2019). *10 Mesopotamia Inventions You Should Know*. https://inteng-storage.s3.amazonaws.com/img/iea/Z3G88LaAGm/sizes/mesopotamia-inventions_resize_md.jpg

ตารางและภาพที่อยู่ในหนังสือ

ไทย จาก หรือ ปรับปรุงจาก/ชื่อหนังสือ/(น./เลขหน้า),/โดย/ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์,/สำนักพิมพ์/(URL)/ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

อังกฤษ From หรือ Adapted From/ชื่อหนังสือ/(p./เลขหน้า),/by/อักษรย่อชื่อ./สกุล,/ปีที่พิมพ์,/สำนักพิมพ์/(URL)./ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

การอ้างอิงได้ตารางหรือภาพเป็น

หมายเหตุ : จาก *การจัดการศึกษาไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ : อดีต-ปัจจุบัน* (น. 151-152), โดย กระทรวงศึกษาธิการ, 2530, อักษรไทย.

Note: From *Managing Therapy-Interfering Behavior: Strategies from Dialectical Behavior Therapy* (p. 172), by A. L. Chapman and M. Z. Rosenthal, 2016, American Psychological Association (<https://doi.org/10.1037/14752-000>). Copyright 2016 by the American Psychological Association.

จากนั้นเพิ่มในรายการเอกสารอ้างอิง เป็น

กระทรวงศึกษาธิการ. (2530). *การจัดการศึกษาไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ : อดีต-ปัจจุบัน*. อักษรไทย.

Chapman, A. L., & Rosenthal, M. Z. (2016). *Managing therapy-interfering behavior: Strategies from dialectical behavior therapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14752-000>

ตารางและภาพที่อยู่ในวารสาร

ไทย จาก หรือ ปรับปรุงจาก/“ชื่อบทความ”/โดย/ชื่อผู้แต่ง,/ปีที่พิมพ์/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/น./เลขหน้า/URL./ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

อังกฤษ From หรือ Adapted From/“ชื่อบทความ”/โดย/อักษรย่อชื่อ/สกุล,/ปีที่พิมพ์/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/น./เลขหน้า/(URL)./ลิขสิทธิ์/ข้อความอนุญาต.

การอ้างอิงได้ตารางหรือภาพเป็น

หมายเหตุ : จาก “บทบาทการส่งผ่านของความร่วมมือของครูในการศึกษาวิจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู” โดย พจนา อภาณูรักษ์ และ สุวิมล ว่องวานิช, 2557, *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(2), น. 716 (<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/37280>). CC BY-NC-ND.

Note: Adapted From “Comprehensive Overview of Computer-Based Health Information Tailoring: A Systematic Scoping Review” by A. K. Ghalibaf, E. Nazari, M. Gholian-Aval, and M. Tara, 2019, *BMJ Open*, 9, p. 6 (<https://doi.org/cz6h>). CC BY-NC.

จากนั้นเพิ่มในรายการเอกสารอ้างอิง เป็น

พจนา อากานุรักษ์ และ สุวิมล ว่องวานิช. (2557). บทบาทการส่งผ่านของความร่วมมือของครูในการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในชั้นเรียนของครู. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(2), 710-723. <https://so01.tci-thaijo.org/index/php/OJED/article/view/37280>

Ghalibaf, A. K., Nazari, E., Gholian-Aval, M., & Tara, M. (2019). Comprehensive overview of computer-based health information tailoring: A systematic scoping review. *BMJ Open*, 9, Article e021022. <https://doi.org/cz6h>

5.3.2 การอ้างอิงท้ายบทความ (References)

1) หนังสือรูปแบบเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

(1) ผู้แต่ง 1 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ตัวอย่าง

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2557). *วิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ*. ซีเอ็ดยูเคชั่น.

Campbell, J. B. (2007). *Introduction to Remote Sensing* (4th ed.). Routledge.

(2) ผู้แต่ง 2 คน

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./และ/ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./&/สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./ //สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
 ตัวอย่าง

เจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย และ ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล. (2549). *ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 6). ซีเอ็ดยูเคชั่น.

Bawden, D. & Robinson, L. (2012). *Introduction to information science* (2nd ed.). ALA Neal-Schuman.

(3) ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

ภาษาไทย ชื่อ¹/สกุล¹,/ชื่อ²/สกุล²,/ชื่อ³/สกุล³,/ชื่อ⁴/สกุล⁴,/ชื่อ⁵/สกุล⁵,/ชื่อ⁶/สกุล⁶,/ชื่อ⁷/
 //////////สกุล⁷,/ชื่อ⁸/สกุล⁸,/และ/ชื่อ⁹/สกุล⁹./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/
 //////////สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล¹,/อักษรย่อชื่อ¹./,สกุล²,/อักษรย่อชื่อ²./,สกุล³,/อักษรย่อชื่อ³./,สกุล⁴,/อักษรย่อ
 //////////ชื่อ⁴./,สกุล⁵,/อักษรย่อชื่อ⁵./,สกุล⁶,/อักษรย่อชื่อ⁶./,สกุล⁷,/อักษรย่อชื่อ⁷./,
 //////////สกุล⁸,/อักษรย่อชื่อ⁸./,&/สกุล⁹,/อักษรย่อชื่อ⁹./ (ปีที่พิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์
 //////////ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ทศพร วัชรางกูร, วรพรรณ ทิมพานต์, ประพาย แก่นนาค, วิโรจน์ ครองกิจศิริ, สัจ
 จาพร หงษ์ทอง, อธิยุทธ วงสอน, จารุณี โนรีเวช, ปิยนุช รับพร, และ
 สุพัตรา กล่อมอิม. (2556). *รูปแบบการปลูกไม้ป่าโดยระบบวนเกษตร*.
 อักษรสยามการพิมพ์.
[http://forprod.forest.go.th/forprod/silvic/for_plant/data/RFD/8.p
 df](http://forprod.forest.go.th/forprod/silvic/for_plant/data/RFD/8.pdf)

Longley, A. P., Goodchild, M. F., Maguire, J. D., & Rhind, W. D. (2015).
Geographic Information Science and Systems (4th ed.). John
 Wiley & Sons.

(4) ผู้แต่ง 21 คนขึ้นไป ใส่ชื่อและสกุลผู้แต่งคนที่ 1-19 ตามด้วยเครื่องหมาย , . . .

ก่อนชื่อคนสุดท้าย

ภาษาไทย ชื่อ¹/สกุล¹,/ชื่อ²/สกุล²,/ชื่อ³/สกุล³,/ชื่อ⁴/สกุล⁴,/ชื่อ⁵/สกุล⁵,/ชื่อ⁶/สกุล⁶,/ชื่อ⁷/
 //////////สกุล⁷,/ชื่อ⁸/สกุล⁸,/ชื่อ⁹/สกุล⁹,/ชื่อ¹⁰/สกุล¹⁰,/ชื่อ¹¹/สกุล¹¹,/ชื่อ¹²/สกุล¹²,/
 //////////ชื่อ¹³/สกุล¹³,/ชื่อ¹⁴/สกุล¹⁴,/ชื่อ¹⁵/สกุล¹⁵,/ชื่อ¹⁶/สกุล¹⁶,/ชื่อ¹⁷/สกุล¹⁷,/
 //////////ชื่อ¹⁸/สกุล¹⁸,/ชื่อ¹⁹/สกุล¹⁹,/././ชื่อคนสุดท้าย/สกุลคนสุดท้าย./ (ปีที่พิมพ์)/
 //////////ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล¹,/อักษรย่อชื่อ¹./,สกุล²,/อักษรย่อชื่อ²./,สกุล³,/อักษรย่อชื่อ³./,สกุล⁴,/อักษรย่อ
 //////////ชื่อ⁴./,สกุล⁵,/อักษรย่อชื่อ⁵./,สกุล⁶,/อักษรย่อชื่อ⁶./,สกุล⁷,/อักษรย่อชื่อ⁷./,
 //////////สกุล⁸,/อักษรย่อชื่อ⁸./,สกุล⁹,/อักษรย่อชื่อ⁹./,สกุล¹⁰,/อักษรย่อชื่อ¹⁰./,

////////สกุล¹¹,/อักษรย่อชื่อ¹¹./สกุล¹²,/อักษรย่อชื่อ¹²./สกุล¹³,/อักษรย่อชื่อ¹³./
 //////////สกุล¹³,/อักษรย่อชื่อ¹³./สกุล¹⁴,/อักษรย่อชื่อ¹⁴./สกุล¹⁵,/อักษรย่อชื่อ¹⁵./
 //////////สกุล¹⁶,/อักษรย่อชื่อ¹⁶./สกุล¹⁷,/อักษรย่อชื่อ¹⁷./สกุล¹⁸,/อักษรย่อชื่อ¹⁸./
 //////////สกุล¹⁹,/อักษรย่อชื่อ¹⁹././././สกุล^{คนสุดท้าย},/อักษรย่อชื่อ^{คนสุดท้าย}./(ปีที่พิมพ์)./
 //////////ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

Kalnay, E., Kanamitsu, M., Kistler, R., Collins, W., Deaven, D., Gandin, L., Iredell, M., Saha, S., White, G., Woodlley, J., Zhu, Y., Chelliah, M., Ebisuzaki, W., Higgins, W., Janowiak, J., Mo, K. C., Ropelewski, C., Wang, J., Leetmaa, A., . . . Joseph, D. (1996). The NCEP/NCAR 40-year reanalysis project. *Bulletin of the American Meteorological Society*, 77(3), 437-471.

หมายเหตุ

/ หมายถึง เว้นวรรค 1 เคาะ

กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

กรณีพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

กรณีไม่ปรากฏสำนักพิมพ์ ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

2) หนังสือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์มีเลข DOI

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./https://doi.org/เลข DOI

ภาษาอังกฤษ สกุล,อักษรย่อชื่อ./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./
 //////////https://doi.org/เลข DOI

ตัวอย่าง

Jackson, L. M. (2019). *The psychology of prejudice: From attitudes to social action* (2nd ed.). American Psychological Association.
<https://doi.org/10.1037/0000168-000>

3) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า.

ภาษาอังกฤษ สกุล,อักษรย่อชื่อ./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

เพ็ชรี ฐปะวิเชตร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดฝึกอบรมแบบศูนย์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้เรื่องการทำงาน การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษา ระดับอาชีวศึกษา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 10(4), 175-186.

Suping, S. & Chaichompoo, C. (2021). The effects of utilizing multimedia program to develop English learning achievement in the present simple tense and the past simple tense of Prathom Suksa 6 students at Ban Sriboonrueng School. *FEU Academic Review*, 15(2), 44-61.

4) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI และไม่อยู่ใน

ระบบฐานข้อมูล

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./URL

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./
/////URL

ตัวอย่าง

สิทธิชัย ชูสำโรง และ พงศกร ช่วยพรม. (2562). การพัฒนาระบบแจ้งเตือนจุดเสี่ยงอุบัติเหตุแบบเรียลไทม์สำหรับผู้ขับขี่. *วารสารภูมิศาสตร์*, 43(2), 1-8.

<https://drive.google.com/>

[file/d/1j9JOnjz6e1iu-ldE6th68wc5mYbQXjuC/view](https://drive.google.com/file/d/1j9JOnjz6e1iu-ldE6th68wc5mYbQXjuC/view)

Aryadoust, S. V. (2009). Mapping Rasch-based measurement onto the argument-based validity framework. *Rasch Measurement Transactions*, 23(1), 1192-1193.

<https://www.rasch.org/rmt/rmt231f.htm>

5) บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ที่มีหมายเลขบทความหรือ eLocator

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/บทความ/
/////เลขที่บทความ./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/Article/
/////เลขที่บทความ./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

วรัญญา สมวงศ์ และ มณีรัตน์ เอกโยคยะ. (2564). การผสมผสานการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อความถูกต้องในการใช้ไวยากรณ์ในงานเขียนชิ้นใหม่ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 16(1), บทความ OJED1601001. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/248131>

Burin, D., Kilteni, K., Rabuffetti, M., Slater, M., & Pia, L. (2019). Body ownership increases the interference between observed and executed movements. *PLOS ONE*, 14(1), Article e0209899. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0209899>

6) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ที่มี DOI

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./
/////////https://doi.org/เลข DOI

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร,/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./
/////////https://doi.org/เลข DOI

ตัวอย่าง

นภสินธุ์ สานติวัตร และ สารศาสตร์ สุขเจริญสิน. (2564). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจ่ายเงินปันผลและการเปลี่ยนแปลงของกำไรในอนาคต. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 43(3), 1-21. <https://doi.org/10.1080/00228958.2011>

Larson, L. & Miller, T. (2011). 21st Century Skills: Prepare students for the future. *Kappa Delta Pi Record*. 47(3), 121-123. <https://doi.org/10.1080/00228958.2011.10516575>

7) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ ตอนพิเศษหรือฉบับพิเศษ

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/[ตอนพิเศษ]/ชื่อวารสาร/[ฉบับพิเศษ],/
/////////ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่พิมพ์)/ชื่อบทความ/[Special section]/ชื่อวารสาร/
/////////[Special issue],/ปีที่(ฉบับที่),/เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

พาสน์ ปราโมกษ์ชน และ พันธุ์ปิติ เปี่ยมสง่า. (2560). ตัวกรองคัดเลือกลักษณะเฉพาะสำหรับการจำแนกข้อมูลเพื่อการประยุกต์ใช้บนระบบอินเทอร์เน็ตของทุกสิ่ง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น* [ฉบับพิเศษ], 11(4), 98-113. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/article/view/88620>

Charikova, I. & Zhadanov, V. (2017). Teacher to student epistemological interaction in the contemporary paradigm of university education. *Journal of Social Studies Education Research* [Special issue], 8(2), 117-129.

8) บทความในวารสารแบบรูปเล่มและอิเล็กทรอนิกส์ฉบับเพิ่มเติม

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับเพิ่มเติม/ฉบับที่). / // // // // เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(Suppl./ฉบับที่). / // // // // เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ดรุชา รัตนดำรงอักษร และ ชำนาญ เงินดี. (2561). การศึกษาทักษะทางการเงินของผู้ประกอบการการค้าชายแดน กรณีศึกษาผู้ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 12(ฉบับเพิ่มเติม 1), 137-149. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/article/view/104212>

Steinert, Y. (2009). Learning together to teach together: Interprofessional education and faculty development. *Journal of Interprofessional Care*, 19(Suppl. 1), 78-86. <https://doi.org/10.1080/13561820500081802>

9) หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./ (ปี./วัน/เดือน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า./URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปี./เดือน/วัน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า./URL // // // // (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

จักรพงษ์ คำบุญเรือง. (2563, 18 พฤษภาคม). ขบวนการแก้ศพ “ครูบาเจ้าศรีวิชัย” ในวันพระราชทานเพลิง. *เชียงใหม่นิวส์*. <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/1351531/>

Plummer, R., & Hotten, R. (2021, November 9). Matt Moulding: The billionaire THG boss facing a reality check. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/business-58951739>

10) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้

ตีพิมพ์

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิต
/////ไม่ได้ตีพิมพ์ หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์./
/////ชื่อมหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral
/////dissertation หรือ Unpublished master's thesis]./ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

สีบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์. (2546). *พัฒนาการทางพื้นที่ของการค้าและบริการของเมืองชายแดนแม่สาย จังหวัดเชียงราย* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Harris, L. (2014). *Instructional leadership perceptions and practices of elementary school leaders* [Unpublished doctoral dissertation]. University of Virginia.

11) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจาก

เว็บไซต์ (ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณศึกษิต
/////หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต./ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./
/////URL

ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปีที่เผยแพร่)./ชื่อวิทยานิพนธ์/[Doctoral dissertation
/////หรือ Master's thesis./ชื่อมหาวิทยาลัย]./ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

สิทธิพงศ์ กลิ่นกระจาย. (2562). *การประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อ
จำแนกลำดับค้ำภัยของถนน : กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*
[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/69516>

Zambrano-Vazquez, L. (2016). *The interaction of state and trait worry
on response monitoring in those with worry and obsessive-
compulsive symptoms* [Doctoral dissertation, University of
Arizona]. UA Campus Repository.
<https://respository.arizona.edu/handle/10150/620615>

12) วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกจาก เว็บไซต์ (จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น)/
/////////[วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทและ
////////,/ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

ภาษาอังกฤษ สกิล/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ
/////////เลขลำดับอื่น)/ [Doctoral dissertation หรือ Master's thesis,
/////////ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง

Kabir, J. M. (2016). *Factors influencing customer satisfaction at a fast
food hamburger chain: The relationship between customer
satisfaction and customer loyalty* (Publication No. 10169573)
[Doctoral dissertation, Wilmington University]. ProQuest
Dissertations & Theses Global.

13) เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการที่ไม่มี proceeding (Symposium)

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล/(วันที่/เดือน/ปี)/ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ/ใน/ชื่อ/(ประธาน)/ชื่อหัวข้อการ
/////////ประชุม/[Symposium]/ชื่อการประชุม/สถานที่ประชุม.

ภาษาอังกฤษ สกิล/อักษรย่อชื่อ/(ปี/เดือน/วันที่)/ชื่อเรื่องที่น่าสนใจ/In/อักษรย่อชื่อ/สกุล/

////////(Chair),ชื่อหัวข้อการประชุม/[Symposium]./ชื่อการประชุม,/สถานที่
////////ประชุม.

ตัวอย่าง

De Boer, D., & LaFavor, T. (2018, April 26-29). The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach. In A. M. Schmidt & A. Kryvanos (Chairs), *Perspectives on resilience: Conceptualization, measurement, and enhancement* [Symposium]. Western Psychological Association 98th Annual Convention, Portland, OR, United States.

14) การนำเสนองานวิจัยหรือการนำเสนอโปสเตอร์ (Paper/Poster Presentation)

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปี,/วัน/เดือน)./ชื่อ paper หรือ poster/[Paper หรือ Poster
////////presentation]./ชื่อการประชุม,/สถานที่.

ภาษาอังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ./(ปี,/เดือน/วันที่)./ชื่อ paper หรือ poster/[Paper หรือ
////////Poster presentation]./ชื่อการประชุม,/สถานที่.

ตัวอย่างกรณีการนำเสนองานวิจัย

สีบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์ และ ทศพร พงศ์รัตน์. (2564, 27 พฤษภาคม). *การศึกษาห่วงโซ่
อุปทานของฝรั่งกิมจูในพื้นที่อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา* [Paper
presentation]. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “เบญจมิตร
วิชาการ” ครั้งที่ 11, กรุงเทพฯ, ประเทศไทย.

Supachart, P. (2021). *Improvement hydrocyclone header design with
simulation* [Paper presentation]. The 11th BENJAMITRA Network
National & International Conference, Bangkok, Thailand.

ตัวอย่างกรณีการนำเสนอโปสเตอร์

เพิ่มยศ วงษ์บัวงาม และ รพีพล อินสุพรรณ. (2564). *การศึกษากลไกการ
เกิดปฏิกิริยาการดูดซับของไฮโดรเจนด้วยเทคนิคไซคลิกโวลแทมเมตรี*
[Poster presentation]. การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชมงคลสุรินทร์
ครั้งที่ 12, สุรินทร์, ประเทศไทย.

Polyium, M. (2018). *Thai primary school English language teachers' perceived proficiency* [Poster presentation]. 2018 SPUC National and International Conference, Bangkok, Thailand.

15) รายงานการประชุมเชิงวิชาการที่มี proceeding

กรณีรูปแบบเล่มหนังสือ

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.),/ชื่อหัวข้อการประชุม./
/////ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)./ฐานข้อมูล./DOI หรือ URL (ถ้ามี)

ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี)./ชื่อเรื่อง./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.),/
/////ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม/(pp./เลขหน้า)./ฐานข้อมูล./
/////DOI หรือ URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ภัชราภา ตันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสี (บ.ก.), *การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับชาติ* (น. 97-102). คณะครู ศาสตราจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips, D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), *Lecture notes in computer science: Vol. 4678. Advanced concepts for intelligent vision systems* (pp. 97-108). Springer-Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

กรณีรูปแบบวารสาร

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./(ปี)./ชื่อเรื่อง:/ชื่อเรื่องย่อย./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่),/
/////เลขหน้า./DOI หรือ URL

ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี)./ชื่อเรื่อง:/ชื่อเรื่องย่อย./ชื่อวารสาร,/เลขของปีที่
/////((เลขของฉบับที่),/เลขหน้า./DOI หรือ URL

ตัวอย่าง

Chaudhuri, S., & Biswas, A. (2017). External terms-of-trade and labor market imperfections in developing countries: Theory and

evidence. *Proceedings of the Academy of Economics and Economic Education*, 20(1), 11-16. <https://search-proquest-com.elibrary.jcu.edu.au/docview/1928612180?accountid=1628>

5

16) เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน)

ภาษาไทย ชื่อ/สกุล./ (ปี)./ชื่อเอกสาร./[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]./คณะ./มหาวิทยาลัย.
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปี)./ชื่อเอกสาร./[Unpublished manuscript]./คณะ./
 /////มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

สืบพงษ์ พงษ์สวัสดิ์. (2564). *สถิติและการวิเคราะห์เชิงปริมาณทางธุรกิจ* [เอกสาร
 ไม่ได้ตีพิมพ์]. คณะนวัตกรรมเทคโนโลยีและการสร้างสรรค์,
 มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

Pongsawat, S. (2021). *Mathematics and Statistics for Digital
 Technology* [Unpublished manuscript]. Faculty of Innovation
 Technology and Creativity, The Far Eastern University.

17) เว็บไซต์

ภาษาไทย ชื่อ/สกุลผู้เขียน./ (ปี./วัน/เดือนที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL
 ภาษาอังกฤษ สกุล./อักษรย่อชื่อผู้เขียน./ (ปี./เดือน วันที่เผยแพร่)./ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./
 /////URL

หมายเหตุ

- กรณีไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)
- กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่เฉพาะ (ปี) เท่านั้น
- กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกันให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ตัวอย่าง

รุ่งธรรม บัวแดง. (2559, 30 มิถุนายน). *แนวโน้มของเทคโนโลยีสารสนเทศใน*

อนาคต. กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม.

<http://www.dstd.mi.th/board/index.php?topic=1239.0>

Department of Mineral Resources. (2021, January 11). *Tham Luang-*

Khun Nam Nang Non.

http://webeng.dmr.go.th/Show_Detail.aspx?DetailId=107

18) ราชกิจจานุเบกษา

ภาษาไทย ชื่อกฎหมาย/(ปี,/วัน/เดือน)/ราชกิจจานุเบกษา./เล่ม/เลขเล่ม/ตอนที่/เลขตอน./
/////หน้า/เลขหน้า.

ตัวอย่าง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. 2548. (2548, 25 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 122 ตอน
พิเศษ 39 ง. หน้า 14-23.

6. การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนส่งต้นไฟล์ต้นฉบับบทความ (รูปแบบไฟล์ Word) หนังสือรับรองการตรวจทานแก้ไขต้นฉบับ
ภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญ (สำหรับบทความภาษาอังกฤษ) พร้อมแนบแบบฟอร์มนำเสนอบทความเพื่อ
พิจารณา เผยแพร่ทางระบบ Online Submission ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

ทั้งนี้ ผู้เขียนต้องส่งแบบฟอร์มนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่ ฉบับจริง มายัง กอง บก.
ที่มีลายเซ็น ของผู้เขียนครบทุกคนมาตามที่อยู่ข้างท้าย

กองบรรณาธิการ วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

120 ถนนมหิตล อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50100

เพื่อสิทธิประโยชน์ของผู้เขียนโปรดศึกษารูปแบบการพิมพ์บทความและรูปการอ้างอิงรวม ทั้งนี้ดาวน์โหลด
Template บทความได้จากเมนูดาวน์โหลดที่ URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

บทความต้องผ่านการพิจารณาในกระบวนการกลั่นกรองต้นฉบับเบื้องต้นโดยกอง บก. ก่อน จากนั้น
กองบรรณาธิการ จึงจะแจ้งให้ผู้เขียนโอนเงินค่าธรรมเนียมการเผยแพร่บทความ และส่งบทความให้
ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องประเมินคุณภาพก่อนการเผยแพร่ อัตราค่าธรรมเนียม เป็นดังนี้

1. กรณีใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน)

บทความภาษาอังกฤษ	6,500 บาท
บทความภาษาไทย	5,500 บาท
2. กรณีไม่ใช่ขอตำแหน่งทางวิชาการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน)

บทความภาษาอังกฤษ	5,000 บาท
บทความภาษาไทย	4,000 บาท

ทั้งนี้ หากบทความผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและผลการพิจารณาของกองบรรณาธิการ ผู้เขียนจะได้รับหนังสือตอบรับเผยแพร่บทความในระยะเวลา 3-4 เดือน (เริ่มระยะเวลาตั้งแต่วันที่ส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องประเมินคุณภาพก่อนการเผยแพร่) ดังรายละเอียดในผังกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความ (Peer Review) (ดาวน์โหลดผังกระบวนการพิจารณากลับกรองบทความที่ URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>)

7. การติดตามอ่านผลงานที่รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร

ผู้เขียนที่ผลงานได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร สามารถติดตามอ่านผลงานดังกล่าวได้จากวารสารฉบับอิเล็กทรอนิกส์ที่ URL: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU>

สำหรับเจ้าหน้าที่
รหัสบทความ:
วันชำระค่าธรรมเนียม:
วันส่งบทความให้ Reviewer:
วันที่ตอบรับเผยแพร่:

แบบฟอร์มนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่
ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เรื่อง ขอนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ข้าพเจ้า (นาย/ นาง/ นางสาว).....

(Mr./ Mrs./ Ms.).....

คุณวุฒิสูงสุด และสถานศึกษา.....

ตำแหน่ง/ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

สถานที่ทำงาน/สถานศึกษา.....

ขอนำเสนอบทความเพื่อพิจารณาเผยแพร่ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นโดยมี
รายละเอียด ข้างท้าย

1. ชื่อบทความ (ภาษาไทย).....

2. ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ).....

3. บทความนี้ใช้สำหรับ

เผยแพร่ผลงานวิชาการโดยไม่นำไปขอตำแหน่งทางวิชาการ (ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน)

ใช้ประกอบการขอตำแหน่งทางวิชาการ (ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน)

4. ประเภทบทความที่ส่ง

บทความวิชาการ (Academic article)

บทความวิจัย (Research article)

บทความปริทัศน์ (Review article)

บทวิจารณ์หนังสือ (Book review)

5. กรณีเป็นบทความที่เสนอเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ โปรดระบุ ดังนี้

- บทความวิจัย   บทความวิชาการ

ชื่อหลักสูตร.....

ชื่อมหาวิทยาลัย.....

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

หน่วยงานที่สังกัดของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

ทั้งนี้ได้สอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ผ่านแล้วเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

6. ขอบเขตเนื้อหาของบทความ

- บริหารธุรกิจและการจัดการ
- เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ศึกษาศาสตร์
- รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
- สหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

7. ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก

ที่อยู่สำหรับติดต่อทางไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

8. ชื่อผู้เขียนบทความ

ผู้เขียน	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงานที่สังกัด
ผู้เขียนหลัก		
ผู้เขียนร่วมท่านที่ 1		
ผู้เขียนร่วมท่านที่ 2		

9. การจัดเตรียมต้นฉบับบทความตามรูปแบบที่วารสารกำหนด

กรณีบทความวิจัย	กรณีบทความวิชาการ
☐ ชื่อเรื่อง (Title)	☐ ชื่อเรื่อง (Title)
☐ บทคัดย่อ ไม่เกิน 250 คำ	☐ บทคัดย่อ ไม่เกิน 250 คำ
☐ Abstract ไม่เกิน 250 คำ	☐ Abstract ไม่เกิน 250 คำ
☐ คำสำคัญ	☐ คำสำคัญ
☐ Keywords	☐ Keywords
☐ บทนำ (Introduction)	☐ บทนำ (Introduction)
☐ วัตถุประสงค์ (Research Objectives)	☐ เนื้อหา (Body of Text)
☐ ทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)	☐ สรุป (Conclusion)
☐ วิธีการวิจัย (Research Methodology)	☐ เอกสารอ้างอิง (Reference) รูปแบบ APA 7 th edition
☐ ผลการวิจัย (Results)	
☐ อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)	
☐ สรุป (Conclusion)	
☐ เอกสารอ้างอิง (Reference) รูปแบบ APA 7 th edition	

- ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ เป็นผลงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียว
 เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ที่เกี่ยวข้องในบทความ
 เป็นผลงานของคณะผู้เขียน/คณะวิจัยซึ่งไม่ปรากฏชื่อในบทความ
 ดังรายชื่อในเอกสารแนบ (ถ้ามี)

ผู้เขียนร่วมที่ปรากฏชื่อในบทความ และคณะผู้เขียน/คณะวิจัยซึ่งไม่ปรากฏชื่อในบทความ (ถ้ามี) รับทราบ และยินยอมให้ส่งบทความมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นครั้งนี้ รวมทั้งขอรับรอง ว่าบทความนี้ไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น รวมทั้งจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่น วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาดังฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการตรวจแก้ต้นฉบับ ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น กรณีมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ แผนภูมิ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และ/หรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความให้เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมแต่เพียงฝ่ายเดียว

ลงชื่อผู้เขียนหลัก .....
(.....)
...../...../.....

ลงชื่อผู้เขียนร่วมท่านที่ 1 .....
(.....)
...../...../.....

ลงชื่อผู้เขียนร่วมท่านที่ 2 .....
(.....)
...../...../.....

เอกสารแนบ
ประวัติย่อผู้เขียนบทความ

ผู้เขียน	ประวัติย่อ	ชื่อ File ภาพ ผู้เขียนที่แนบมา
ผู้เขียนหลัก	<p><u>ประวัติย่อภาษาไทย</u></p> <p>ชื่อ-นามสกุล: .....</p> <p>วุฒิการศึกษาสูงสุด: .....</p> <p>มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาสูงสุด: .....</p> <p>ตำแหน่งทางวิชาการ: .....</p> <p>หน่วยงานที่สังกัด: .....</p> <p>สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ: .....</p> <p><u>ประวัติย่อภาษาอังกฤษ</u></p> <p>Name and Surname: .....</p> <p>Highest Education: .....</p> <p>University or Agency: .....</p> <p>Academic Rank/Title: .....</p> <p>Affiliation: .....</p> <p>Field of Expertise: .....</p> <p>E-mail: .....</p>	

ผู้เขียน	ประวัติย่อ	ชื่อ File ภาพ ผู้เขียนที่แนบมา
ผู้เขียนร่วม ท่านที่ 1	<p>ประวัติย่อภาษาไทย</p> <p>ชื่อ-นามสกุล: .....</p> <p>วุฒิการศึกษาสูงสุด: .....</p> <p>มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาสูงสุด: .....</p> <p>ตำแหน่งทางวิชาการ: .....</p> <p>หน่วยงานที่สังกัด: .....</p> <p>สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ: .....</p> <p>ประวัติย่อภาษาอังกฤษ</p> <p>Name and Surname: .....</p> <p>Highest Education: .....</p> <p>University or Agency: .....</p> <p>Academic Rank/Title: .....</p> <p>Affiliation: .....</p> <p>Field of Expertise: .....</p> <p>E-mail: .....</p>	
ผู้เขียนร่วม ท่านที่ 2	<p>ประวัติย่อภาษาไทย</p> <p>ชื่อ-นามสกุล: .....</p> <p>วุฒิการศึกษาสูงสุด: .....</p> <p>มหาวิทยาลัยที่จบการศึกษาสูงสุด: .....</p> <p>ตำแหน่งทางวิชาการ: .....</p> <p>หน่วยงานที่สังกัด: .....</p> <p>สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ: .....</p> <p>ประวัติย่อภาษาอังกฤษ</p> <p>Name and Surname: .....</p> <p>Highest Education: .....</p> <p>University or Agency: .....</p> <p>Academic Rank/Title: .....</p> <p>Affiliation: .....</p> <p>Field of Expertise: .....</p> <p>E-mail: .....</p>	

แบบฟอร์มตรวจสอบบทความภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษา

วันที่ .....เดือน .....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

เรื่อง ขอนำส่งผลการตรวจสอบความถูกต้องทางด้านภาษาอังกฤษ

ข้าพเจ้า .....

- ผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 1 และทำงานในวงการวิชาการ หรือมีประสบการณ์
เกี่ยวข้องกับวิชาการ เช่น ครู อาจารย์ นักแปล ชาวต่างชาติ เป็นต้น
- ผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 หรือ 3 แต่จบการศึกษาในศาสตร์ทางด้านภาษา และ
หรือทำงานในวงการวิชาการที่เกี่ยวข้อง

ตำแหน่ง .....

หน่วยงาน/ สังกัด.....

ที่อยู่สำหรับติดต่อ .....

เบอร์โทรศัพท์..... E-mail.....

ขอรับรองว่าบทความนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านภาษาเชิงวิชาการ และความ
ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้วและสามารถตีพิมพ์ลงในวารสารได้ โดยมีรายละเอียดข้างท้าย

ประเภทบทความที่เสนอ บทความวิจัย / บทความวิชาการ บทความย่อ

ชื่อผู้เขียนบทความ .....

ชื่อบทความ (ภาษาไทย).....

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ) .....

ลงชื่อ .....

(.....)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

FEU Academic Review

ISSN: 2651-107X (Online)

Volume 15 Number 3 (September 2021 - December 2021)

